18
1975
ARALIK

MC İKTİDARI DERHAL İSTİFA ETMELİDİR

DİSK

TÜRKİYE
DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYINI

okurlarımıza..

Sınıf işbirliği ve uzlaşmacılığının iflasının somut göstergelerinden biri de işçi sınıfının devrimci sendikal birliğinin DİSK'te sağlanmasında katedilen ileri adımlardır.

Günümüzde MC iktidarıyla somutlanan gerici-tutucu ve faşizan tırmanışa karşı Anayasal, yasal ve demokratik hak ve özgürlükleri savunmak ve geliştirmek, büyük ölçüde işçi sınıfının birliğinin sağlanmasına bağlı bulunuyor.

İşçi sınıfımız, en doğal haklarına karşı girişilen amansız saldırılara, bunlara çanak tutan her harekete karşı kesin tavır alıyor, alacaktır.

Demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesi, emekten yana ileri demokratik bir ortamı gerektiriyor. Bunun için çaba göstermek, tüm çalışan kesimleri işçi sınıfının öncülüğünde birleştirmek, günümüzün acil görevidir.

Burjuvazinin yoğun ve kurnazca düzenlediği ideolojik saldırılara, karşı durmak ve gerçekleri ön plana çıkarmak suretiyle; karşı saldırıda bulunmak için kendine düşen görevleri yapmaya çalışan DİSK DERGİSİ, bu amaçla, mümkün olduğunca geniş emekçi kitlelere yayılmayı hedeflemektedir.

Böyle bir durumu yaratmak, yeni okurlar kazanmak ve taahhüt edilen bağışları 20 096 814 Nolu posta çeki hesabına yatırmak gerekiyor. Sesimizin her yerde ve tek olarak çıkması bu görevlerin başarısına bağlıdır.

Bugüne kadar DİSK DERGİSİNE abone olarak isteyen ve bu uğurda yolladığımız formları doldurup bize ileten dostlarımız, bağışlarını üç yolla bize ulaştırabileceklerdir: Birinci yol, PTT Şubelerinden alacakları posta çeki ile ve 20 096 814 Nolu hesabımıza, ikinci olarak adresimize posta havalesi ile, üçüncü olarak T. İş Bankası Şubelerinden «İş Bankası Merter Şubesi 146 Nolu DİSK hesabına,» bağışlar yatırılmalıdır.

Dostlardan bağışlarını özellikle 200.96814 numaralı posta çeki ile yatırmalarını rica ediyoruz.

DİSK ile aramızdaki belki de en dolaysız ilişkiyi sağlayan DİSK DERGİSİ'ne çevrenizden, işyerinizden canlı haber göndermekle, yazı yazmakla işçi sınıfının mücadelesine gönüllü muhabirler olarak katılmak elinizdedir.

Dostça selâmlarla

DİSK Basın Yayın ve Tanıtma Dairesi

18

1975

ARALIK

DİSK

İÇİNDEKİLER | **SAYFA**

İÇİNDEKİLER	SAYFA
Başyazı	2
İşçi Sınıfı DİSK'in bayrağını yükseltiyor	4
DİSK 400 bin emekçinin sendikal haklarının gaspedilmesine izin vermez	7
Berlin Kollokyomu ve Bükreş Semineri	9
Gençliğin Yolu İşçi Sınıfının Yoludur	10
Sendikal Eğitim	13
Sendikal Bağımsızlık ve Devrimci Sendikacılık	16
DSF Dünya Sendikalar Federasyonu	18
DSF Genel Sekreteri ile konuşma	21
Sendikalaşma Forumu	22
FİSE; Dünya Öğretmenler Sendikası	23
Teknik Eleman Sorunu	24
Referandum Yasalaşmalıdır !	27
Grev Hakkı ve Sınırlandırılması	29
Kapitalizmin genel buhranı ve bazı gözlemler	31
İş, Ekmek, Barış ve Toplumsal İlerleme savaşında sendikalar	34
Yönetime Katılma	38
DİSK ve Üye Sendikalar KASIM Ayı Olaylar Gelişimi	46
Ayın Yorumu	48

Sahibi: Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Adına, Genel Başkan KEMAL TÜRKLER * Yazı İşleri Müdürü: Erhan Gömüç * İdare Yeri: DİSK, Merter Sitesi, Sendikalar Binası, Aksaray/İSTANBUL * Telefon: 25 42 70 ve 25 42 71 * Gönderilen yazı, resim v.b. yayınlansın yayınlanmasın iade edilmez * Bağışlar için Posta Çeki No: 20096814 * Dizgi: Alfabe Matbaası/27 97 49 * Baskı: Aksiseda Matbaası * Film ve Montaj: Modern Reprödüksiyon/27 87 04 * Kapak ve Karikatür: Tan ORAL * Son Baskı Tarihi: 5. 1. 1976

başyazı

sermayenin oyunları ve yığınsal eylemler

Faşist uygulamaların alabildiğine arttığı, emperyalizmle işbirliği içindeki büyük burjuvazinin, sözcüleri vasıtasıyla «sıkıyönetim» çağrıları yaptığı bir dönemdeyiz.

Ülkemizin ezici çoğunluğunu oluşturan işçi sınıfı ve emekçi katmanlar açısından, milyonlarca yurttaşımızın hayatı, şerefi ve geleceği açısından gerçekten çok dikkatli olunmasını gerektiren bir süreç yaşanıyor.

İşbirlikçi büyük buruvazi -CİA ortaklığı, emekçi halkımızın üzerine pek çok koldan saldırıyor. Onların sözcüleri, yıllardır ağızlarından düşürmedikleri anti - komünizmle, kalkınma palavralarıyla tam bir curcuna yarattılar. Emperyalist güçler ile kolkola Türkiye aleyhine kanlı baskı tertipleri planlayanlarla, onların anti-komünist yaygaralarına çanak tutan, onlarla bu yolda yürüyen bazı ilerici çevreler de korkunç ve tehlikeli bir miyopluğun içinde bulunuyorlar.

Dışa bağlı çarpık kapitalist düzenin bunalımının her geçen gün biraz daha şiddetlenmesi, toplumsal sınıflar arası çelişkileri alabildiğine sertleştiriyor. Siyasal iktidarı-egemenliği eline geçirmiş işbirlikçi büyük buruvazi, kendi iç çıkar çekişmelerinin de bir sonucu olarak, henüz ekonomik - siyasal ve toplumsal bunalımdan çıkış formülünü bulamamanın sıkıntısı içindedir.

SERMAYENİN SEÇENEKLERİ

Erk'i ve egemenliği eline geçiren sermaye güçlerinin önünde belirli seçenekler (alternatiler) bulunuyor. Bunlardan birincisi; tekelci sermayenin önemli bir bölümünü temsil eden Koç gurubunun önerdiği «büyük koalisyon»dur. Parlak ve renkli laflara sarılıp sarmalanan ve emek-sermaye barışını sağlama yutturmacasından başka bir şey olmayan bu sınıf işbirliği ve uzlaşmacılığı, yerli ve özellikle Batı Avrupa tekellerinin ortak çıkarlarının uzun ömürlü en güvenilir teminatı olarak görülüyor. Bu formülün gerçekleşmesi, büyük ölçüde, Türkiye'nin bugünkü koşullarında faşizm özlemcilerinin karşısında önemli parlamenter bir güç durumundaki bir partinin, iç siyasal çatışmalarının çözümüne bağlıdır.

İkincisi, aşırı sömürü ve kâr düzeninin ve sermaye güçleri arasındaki çıkar çatışmalarının yarattığı bunalımların yükünün doğrudan işçi sınıfı ve emekçi halkın sırtında patlatmak eğilimidir. 52 yılı aşan Cumhuriyet tarihimizin 27 yılının sıkıyönetimler altında geçmesi, her sıkıyönetimle hukuksal yapının daraltılması, kitlelerin ekonomik-demokratik hak ve özgürlüklerinin zorla kısıtlanması, bu eğilimin yeni olmadığını da kanıtlar.

KURNAZ VE PLÂNLI BİR TAKTİK YÜRÜTÜLÜYOR

Emperyalizmle çıkar ve iş birliği içinde bulunan sermayenin ve onun görevlilerinin herkese ve herşeye saldırmaları, bundandır. Kurnaz ve planlı bir taktiğin gerekleri yerine getirilmekte, sosyalist, ilerici, CHP'li ayırımı yapılmaksızın ölümcül saldırılarla dolu provakasyonlar ortamı yaratılmaktadır.

Demirel, milli birlik ve beraberliği tekelci sermaye yararına olacak bir sağ platformda gerçekleştirmek için çaba harcıyor. Yamalı bohça ve çok sesli iktidarın bir diğer ortağı, sömürü ve kâra dayalı bu düzenin yarattığı tüm bu-

nalımların psikolojisini «güçlü iktidar» ile ifade edilen faşist bir diktatörlükle yırtmaya çalışıyor. Sayıları binleri bulan devlet memurlarının kıyılmasıyla boşalan yerlere faşist nitelikli kişiler yerleştiriliyor. Ve işçi sınıfı üzerinde, gençlik ve tüm çalışanlar üzerinde, hatta emniyet kuvvetleri ve yargı organları üzerinde baskılar yoğunlaştırılıyor.

Kapitalist kalkınma yokuşunun bütün yükünü şu ya da bu şekilde ama mutlaka işçi sınıfı ve emekçi halkın sırtına doğrudan bindirmek, günümüzden daha ağır bir biçimde bindirmek için örneği Sungurlarda, Philips'te, Ambarlı'da, Taksim'de, Tariş'de ve Çümitaş'ta vb. görülen provakasyonlar tezgâhlanıyor. Yani, faşizm tırmanıyor, tırmandırılıyor.

Böylesi bir ortamda kitleler emperyalizmden destek gören sermaye güçlerinin ağır baskı ve terörüne veya ikinci yol olarak dayatılan «büyük koalisyonu» kabule zorlanıyorlar. MC karşısında yer alan bir kısım parlamenterin, sınıfsal niteliklerden ötürü, bu tuzağa adım atar durumda bulunmalarının nedeni, budur.

İLERİCİ GÜÇLERİN GÖREVLERİ

Başta işçi sınıfımız olmak üzere diğer tüm çalışan -emekçi katmanların aleyhine olan her iki yolu reddetmek, kitlelere empoze edilmeye çalışılan bu planı teşhir etmek günümüzün acil görevlerinden birini oluşturuyor.

Tüm ilerici - demokratik güçlere düşen diğer görev, birliği ortak programlarla pekiştirmek, ve **(1) - Eldeki demokratik mevzileri korumak için,** Anayasa'nın bir kez daha değiştirilmesini ve yeni anti-demokratik yasaların çıkarılmasını **önlemek,** kazanılmış demokratik, sendikal ve politik hak ve özgürlükleri savunarak uygulanmasını sağlamak, **(2) - Yeni kazanımlar elde etmek için,** mevcut antidemokratik yasaların ayıklanmasıyla demokratik hak ve özgürlükleri genişletmek, (3). Emekten yana ileri demokratik bir ortamda, yaşanası bir hayata adım atabilmek için MC'nin demokratik yoldan iktidardan düşürülmesi ve ilerici-yurtsever bir iktidarın işbaşına gelmesi için mücadele etmektir.

Faşizm tehlikesinin yok edilmesi veya en azından durdurulması ve kitlelerin tekelci-işbirlikçi burjuvazinin dayattığı diğer tehlikeli yollara zorlanmaması, yukarıda maddelenen ve bir bütün oluşturan üçlü görevin başarısı için mücadeleyi zorunlu kılmaktadır.

Türkiye'yi kendi bencil çıkar ve hırsları doğrultusunda sürüklemeye çalışan sermaye güçlerinin kurnaz ve planlı oyunlarına düşmemek, provakasyonlara set çekebilmek, bu süreç içinde çok önemlidir.

DİSK YIĞINSAL GÖSTERİLERDEN YANADIR

Ertelenen TÖB-DER mitinglerini bu açıdan değerlendirmek gerekiyor. DİSK, V. Genel Kurulunda aldığı 33 No: lu karar gereği, tüm ilerici ve demokratik güçlerle faşizme, emperyalizme ve sömürü düzenine karşı ortak mücadeleyi başa aldığını, her vesileyle belirtmiş ve bu uğurda yığınsal **«Demokratik hak ve Özgürlükler için mücadele mitingleri»** düzenlemişti. Bu girişimlerin gerekçelerini unutanlar, hiç değilse o tarihlerde yayınlanan DİSK yayın organlarına bakmayı unutmamalıdırlar.

Faşist tırmanışı engellemek, ülkemizin, işçi sınıfımızın ve tüm emekçi katmanların hayatını, şerefini ve geleceğini korumak, «ha» deyince başarılıverecek cinsten görevler değildir. Bu yüce davayı, burjuvazinin istediği alanlara sürüklenerek kazanmaya çalışmak, yanlıştır. DİSK, **«İşçi sınıfı provakasyonlara izin vermeyecektir»** derken, **mücadelenin yer ve koşullarını,** başta işçi sınıfı olmak üzere diğer ilerici-demokratik güçlerce belirlenmesi gereğini de vurgulamaktadır. Hele günümüzde faşizme karşı girişilecek yığınsal gösterilerin, işçi sınıfı disiplinince organizesi de ayrıca önem taşır. Ama kabul edilmelidir ki, girişilecek gerekli yığınsal gösteriler, Cezmi Yılmaz'ın cenaze töreninde olduğu gibi provakasyonları davet edici biçimde değil, her türlüsüne set çekebilecek örgütlülükle başarılabilir. Dolayısıyla, geniş bir kitle tabanına sahip, işçi sınıfı disiplinince organize edilmeyen veya işçi sınıfının fiili-örgütsel kitle desteğini alamayan hareketler, ancak işbirlikçi büyük burjuvazi - CİA ortaklığının işine yarar, ilerici harekete zarar getirir.

DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

Öğretmenlerimizin demokratik kitle örgütü TÖB-DER'in 6 Aralık 1975 günü 15 ilde düzenlediği ve İçişleri Bakanının Anayasayı boğazlarcasına yasa-dışı ilân ettiği yığınsal gösterilerden, DİSK, Kocamustafapaşa olayları ardından çekilme kararı almıştır. 11 Kasım 1975 günkü DİSK Yürütme Kurulunca alınan destekleme kararı, 17 Kasım günü bağlı bütün örgütlere bir talimat yazısı ile iletilmiş, ancak, 3 Aralık günü meydana gelen olaylar, demokrasi mücadelesinin sorumsuz ve inisiyatifsiz bir şekilde burjuvazinin istediği alana doğru hızla sürüklendiğine bir kanıt teşkil etmiş ve DİSK, 4 Aralık günü yapılan Yürütme Kurulu toplantısında, mitinglerden çekilme kararı almıştır.

Sınıfsal mücadelesinin, tekelci

sermayenin emekçi halkımıza ve ilerici güçlere daha açık otoriter bir rejimi dayatmak üzere bahane-provakasyon yaratmak isteğinin somut bir anında verilen bu karar, DİSK'in ve işçi sınıfının devrimci sorumluluğuna uygun bir karardır.

Bu kararı başka örgütlerin tavırlarıyla karşılaştırmak ve bir genel yargıya varmak, sorumsuzluk değilse maceracılıktır. İşçi sınıfı ve çalışanları gerçekten kitlesel temsil yetkisi olan ilerici-devrimci örgütler, **kararlarını ve tavırlarını,** herşeyden önce bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme mücadelesinin, emeğin sermaye egemenliğinden kurtuluşu kavgasının yarınları temeli üzerinde, **karşı sınıfların iç çelişkilerini,** bunalımlarını ve dayatmak istediklerini, **kitlelerin** örgütlenme ve bilinç düzeylerinin o andaki vardığı aşamayı, **ilerici örgütler arasındaki ilişkileri** ve gündemdeki geniş demokratik güçbirliğinin ulaştığı düzeyi **ve kendi iç örgütsel durumlarını en incesine ve ayrıntısına kadar hesaplayarak, alırlar.**

Kitlelerin sömürüsüz ve baskısız yarınları için, bu kitleleri temsil etme durumunda olan devrimci örgütler ve bu örgütlerin yöneticileri ve militanları için, başka türlü davranmak söz konusu değildir. Kimsenin kendi dar siyasal ve ideolojik grupçu çıkarlarını ön plana çıkararak, her ne denli karşıyım derşe desin, kitleleri, maceraya, ülkeyi karanlığa itecek davranışlarda bulunma hak ve sorumluluğu yoktur.

Nitekim hazırlanan ve özellikle öğrenci gençlik içine sızmış ters, maceracı akımlarca körüklenen büyük provakasyonlara düşülmemesi için, aynı akşam toplanan TÖB - DER Başkanlar Kuruluda mitingleri önce kısmen, sonra tamamen **erteleme** kararı alarak, olumlu bir sonuca varmıştır.

BİRLİĞE YÖNELEN SUÇLAMALAR

DİSK, erteleme kararı sonrasında kendisine yöneltilen suçlamaları ve provakasyonlara kucak açıcı tavırları, demokrasi mücadelenin belkemiği olan **birliği** bozmaya yönelik sayar. Dünya somut pratiğinin ve ülkemizin yakın geçmişinin öğretileri asla unutulmamalı ve işçi sınıfı mücadelesine ters, maceracı akımların burjuvaziyle elele vererek provakatif ortamların yaratıldığı günümüzde DİSK'in zorunlu mücadele biçimlerini saptarken üyelerini ve diğer demokrasi savaşçılarını gözeteceği **daima** hatırlanmalıdır.

DİSK, zorunlu mücadele biçim, yer ve koşullarını asla tutucu-faşist güçlerin ve onların provakasyonlarına kucak açıcı tavırlar takınanların niyet ve alanlarına bırakmamakta kararlıdır. Faşizmin tırmanışını önlemek, ilerici, halktan yana-yurtsever bir iktidarın işbaşına gelmesini sağlamak için, ileri demokrasi için DİSK, üzerine düşen görevleri yapacaktır. Çünkü DİSK, gücünü, sıklaşan saflarından ve demokrasi mücadelesinin en tutarlı savunucusu işçi sınıfının, her türden provakasyona kapalı olan örgütlü ve güçlü bulunduğu ortamlardan almaktadır.

DİSK'in güçlenmesi sürüyor. İşçi sınıfımız devrimci sendikal birliğini DİSK saflarında sağlıyor. 1975 Türkiye'sinde işçi sınıfı, artık sadece geçici ekonomik çıkarlar için değil, ekonomik mücadelenin kalıcılığını sağlayacak temel demokratik hak ve özgürlükler, köklü ekonomik, toplumsal ve politik dönüşümler için, bunları yaratacak ileri demokrasi için ön safta döğüşüyor. Geniş işçi kitleleri içinde yükselen bayrak, sermaye sınıfları ve onların yandaşlarına karşı işçi sınıfının devrimci sendikacılık bayrağı, DİSK bayrağıdır.

3-4 Aralık günleri devam eden **DİSK** Genel Yönetim Kurulu, kendi Kongrelerinde **DİSK'e katılma** kararı alan 4 sendikanın durumlarını görüşmüş ve aşağıda belirtilen müracaatçı sendikaların **DİSK** saflarına katılmasına **oybirliği ile karar vermiştir. DİSK'e katılan** yeni sendikalar şunlardır:

1) 20 Nolu Enerji İş kolunda bulunan **GES-İŞ;** (Türkiye DSİ. Enerji, Su ve Gaz İşçileri Sendikası) **üye sayısı: 10 bin.**

2) 5 Nolu Tütün, İçki ve Gıda İmalatı Sanayi İşkolunda bulunan **Çağdaş Gıda-İş** (Türkiye Çağdaş Gıda Sanayii İşçileri Sendikası); **Üye sayısı: 2 bin.**

3) 3 Nolu Yeraltı ve Yerüstü Madenleri İşkolunda bulunan **MAB-İŞ** (Maden Arama Bilumum İşçileri Sendikası); **Üye sayısı 17 bin.**

4) 21 ve 22 sıra Nolu Ticaret, Büro ve Eğitim ile Banka ve Sigorta işkollarında bulunan **TEKNİK-İŞ** (Türkiye Ticaret, Banka, Sigorta, Büro ve Eğitim İşçileri Sendikası): **Üye sayısı: 4 bin.**

Öte yandan Besin-İş Sendikası Genel Yönetim Kurulu yaptığı olağanüstü toplantı sonuda DİSK'e olağanüstü Genel Kurul delegeleri de bu kararı oybirliği ile kabul ettiler.

Çağdaş Metal-İş Sendikası da DİSK'e bağlı T. Maden-İş Sendikasına katılma kararı almış, ardından toplanan Başkanlar Konseyinde bir konuşma yapan Çağdaş Metal-İş Sendikası Genel Başkanı Fehmi

İŞÇİ SINIFI DİSK'in BAYRAĞINI YÜKSELTİYOR !

Işıklar; «tarihi akışın önünde hiç bir gücün duramıyacağını» belirtmiş, sömürüsüz bir düzenin kurulması için işçi sınıfının devrimci birliğinin zamanlı olduğunu, bunun sendikal alanda DİSK saflarında sağlanması için T. Maden-İş'e katılma kararı aldıklarını belirtmiştir.

3-4 Aralık günleri toplanarak DİSK'e katılmaları görüşen toplantının basına açık olarak düzenlenen son bölümünde bir konuşma yapan DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler, ülkemizin son durumuna, ilişkin DİSK'in görüşlerini açıklamıştır. DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in konuşması şöyledir:

"BUGÜN aktif, çalışabilir nüfusumuzu oluşturan 20 milyon vatandaşımızın acil ve hayati isteklerinin bulunmadığını öne sürebilmek imkansızdır. Kaldı ki, çalışabilir bu yurttaş topluluğunun ihtiyaç ve istekleriyle de iş bitmemektedir.

DİSK, bugün ülkemizin en büyük demokratik işçi sınıfı örgütüdür. Kapsadığı üyeleri, aileleriyle, çoluk çocuklarıyla ve yaşlı-muhtaç kimseleriyle ele alırsak, milyonların umut bağladığı önemli bir kuruluştur.

Dolayısıyla, DİSK'in üstlendiği sorumluluklar da büyüktür, önemlidir ve bu sorumluluğumuzu yerine getirebilmek için daha ne kadar büyük çabalar harcamamız gerektiği ortadadır.

Bugün anayurdumuzun dört bir yanında işçi sınıfımız, DİSK'e geçmenin, DİSK'te birliğini sağlamanın mücadelesini veriyor. Memurlar, öğretmenler, teknik elemanlar, bilim adamları, sendikalaşma mücadelesi içinde bulunuyorlar. Toplumun hangi sınıf veya katmanını ele alırsanız alın, yalnızca ekonomik bilinç seviyesinde de olsa (ki politik ve toplumsal alanları da kapsıyor) bir mücadelenin varlığı görülüyor. **Geniş yığınsal gösterilerin hemen hepsinin ortak noktası emekçilerin sadece kendilerinin değil, çocuklarının, kendilerinden sonraki nesillerin de yaşamlarını garanti altına almak istemeleridir.**

İnsanlar, insanca yaşamak istiyorlar. İşçi sınıfının tüm fertlerinden, teknik elemanlara, öğrencisinden bilim adamlarına, köylü emekçilerden öğretmenlere ve esnaflara kadar tüm emeğiyle geçinenlere, yaşamak istiyorlar.

DİSK bütün emeğiyle geçinen insanların mutlu bir yaşama kavuşmaları için üzerine düşen görevleri yapıyor. DİSK'in bu mücadelesi, gücünü işçi sınıfından, emekçi kitlelerden alıyor. DİSK, tüm Türkiye emekçilerinin şereflerini korumak için yürüttükleri bu haklı mücadelelere bunun için omuz veriyor.

Aslında bu iki sorun doğrudan doğruya işçi sınıfının birliği sorununa bağlıdır. Emperyalist tekellerle işbirliği yapmak suretiyle gayrı-milli niteliğe bürünen bir kısım parababasının bugün, egemen güç olarak, en fazla çekindikleri konu; işçi sınıfının devrimci sendikal birliğinin DİSK çatısı altında toplanmasıdır.

BÜYÜK burjuvazi ihtiyacı içinde bulunduğu yatırımlar için gereken sermaye birikimini en kısa yoldan ve çalışan kitlelerin en doğal haklarını gaspederek elde etmek istiyor. Bu insanlık dışı düşünüşün yolu da elbet tüm çalışanlara grevli-toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkını tanımamaktan, elbet yüzbinlerce işçiyi memur statüsüne geçirip ekonomik - demokratik haklarını gaspetmekten, elbet devrimci sendikacılığın gelişimini türlü-çeşitli baskı ve engellerle durdurmaya çalışmaktan ve elbet sendikaları çalışamaz hale getirip, işçi ücretlerini dondurmaktan geçiyor.

İşte gerek adalet mekanizması üzerindeki baskılarıyla referandum uygulamasından vazgeçmelerinin sebepleri, işte Anayasayı ve yasaları çiğneyen tutumlarını gözlerden saklamak için körükledikleri ve destekledikleri «KARGAŞA» ortamı... ve işte son çıkarılan ve onbinlerce işçiyi memur statüsüne sokan işçi-memur ayırımına ilişkin Bakanlar Kurulu kararı...

Bütün bunların hepsi birbirleriyle içiçedir, bağlantılıdır. Hiçbir olayı diğerlerinden bağımsız olarak değerlendirmek bizi doğru bir sonuca ulaştırmaz.

ÇALIŞAN kesimin en örgütlü, en disiplinli bölümüne-işçi sınıfına- karşı girişilen bu anti-demokratik saldırılar, toplumun diğer kesimlerine de gözdağı verme hesabını içinde taşımaktadır. Tüm çalışanların sendikalaşma taleplerini, işçi-memur ayırımına son verilmesi isteklerini kulak arkası etme politikası, tüm bu taleplerin, işveren sınıfı karşısında güçlü bir bütünleşmeye gidilmesi tehlikesinden ve korkusundan doğmaktadır.

Günümüzde işçi sınıfının ekonomik-demokratik taleplerini gerçek-

leştirme doğrultusunda en samimi ve güçlü sendikal örgüt olan DİSK in bu doğrultuda, kendi sınıfsal yandaşlarından başka, toplumun çoğunluğunu da yanına çekme zorunluğu ortada durmaktadır.

Sermayenin kendi sınıfsal çıkarları ve ideolojisi doğrultusunda şartlandırmaya çalıştığı halk kesimlerinin ekonomik ve demokratik taleplerini iyi değerlendirmek ve bunlara gerçekçi, doğru ve ciddi çözümler getirmek işçi sınıfının, dolayısıyla DİSK'in görevidir. Böylelikle hem kendine yeni ve geniş yandaşlar kazanarak taleplerinde bu desteğin gücü ile ısrarlı olabilecek, hem de bu kesimler mücadelelerinde sağlam ve güvenilir bir dayanak bulacaklardır.

Sermaye sınıfı karşısına, bütün bu değerlendirmeler ışığında, halkın ekonomik taleplerini, bunları gerçekleştirme yolundaki örgütlenme, dayanışma özgürlüğü gibi demokratik istekleri derli toplu ve bilinçli şekilde biraraya getirerek tutarlı ve ısrarlı biçimde karşı çıkmamız gerekir.

Daha kalıcı ve sonuç alıcı çözümlere ancak bu yolda ilerleyerek ulaşılabilineceğini biliyoruz. Anti-demokratik MC iktidarına karşı, her gerici kararında, teklifinde karşı çıkmak, sesimizi duyurmak, basına, parti yöneticilerine, ilerici parlamenterlere demeçlerle, bildirilerle, telgraflarla, görüşmeler yolu ile sesimizi, fikrimizi iletmek görevdir. Hiçbir yöntemi, küçümsemeksizin veya abartmaksızın bu görevlerimizi yerine getirmek zorundayız.

İLERİCİ, halktan yana demokratik bir iktidarı işbaşına getirmek ve MC iktidarının yapıştığı koalisyon koltuğundan ayrılması, tüm ilerici-demokratik güçlerin 12 Ekim seçimlerinden aldığı güç ile yürüteceği çabalar sonucunda başarıya ulaşacaktır, ulaşmalıdır.

Bu yolda her demokratik eylemi, her talebi kucaklamamız, tüm ilerici yurtsever güçlerle dayanışma ve işbirliğini gerçekleştirmemiz ve halkımızın faşizme, emperyalizme, sömürüye karşı, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde işçi sınıfına tarihi öncü görevini kazandırmamız gerekmektedir.

Toplumdaki bunalımları daha da derinleştirmemek ve sertleştirmemek için MC iktidarını derhal ve kesinlikle istifaya davet ediyoruz. Bu davet bilinmelidir ki geniş emekçi kitlelerin ortak isteği durumundadır.

MC, halkımızın bu ezici çoğunluğunun isteği doğrultusunda davranmaz ve derhal istifa etmezse, işçi sınıfımız ve ülkemizin diğer bütün ilerici-yurtsever güçleri, sokağı, bu tür tertiplerin açıkça oynandığı nitelikten çıkaracak, bu tür provokasyonlara daha fazla müsaade etmiyecektir.

İçinde bulunduğumuz ve düzenden yansıyan bütün bunalımların tek çözümü, altını çizerek söylüyorum ki, işçi sınıfımızın bütün çalışanların, emekten yana tüm toplumsal katmanların ve tüm demokratik hak ve özgürlüklerden yana olanların katılmaları ile bir hükümetin işbaşına gelmesidir.

●

İBRAHİM GÜZELCE'NİN AÇIKLAMASI

ÖTE yandan DİSK Genel Sekreteri İbrahim Güzelce, sendikal hak ve özgürlüklere karşı anti-dedokratik bir saldırı niteliği taşıyan Türkiye işveren örgütleri temsilcilerinin demeç ve toplantılarına karşı bir açıklamada bulunmuş ve işçi sınıfının devrimci sendikal birliğinin demokratik ve devrimci ilkelere bağlı tek bir merkezi örgütte, DİSK'te sağlanacağını belirtmiştir. DİSK Genel Sekreteri İbrahim Güzelce'nin açıklaması özetle şöyledir:

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Rafet İbrahimoğlu'nun demeci sermaye çevrelerinin en etkin örgütlerinden Madeni Eşya Sanayicileri Sendikasının (MESS) 13. Genel Kurulunun sendikal harekete karşı olan tavrını da belirlemiştir. Nitekim, işverenler «sendika enflasyonu» gerekçesine sarılarak sınıf sendikacılığına yüklenmişlerdir. MESS Genel Kurulundaki konuşmalar ve İbrahimoğlu'nun demeci, sermaye sınıflarının işçi hareketi karşısındaki geleneksel tavırlarını sürdürdüklerini gösteriyorsa da, sendikalar yaşasında değişiklik istemlerinin yoğunlaştığı ve DİSK'in hızla güçlendiği bir ortamda yeni bir anlam kazanmaktadır.

İşveren örgütü temsilcisine göre içinde bulunduğumuz durum, çalışma barışının kalmaması ve verimin anormal bir şekilde düşmesiyle belirlenmektedir. İbrahimoğlu, bu bilim dışı gözlemini kendi deyimiyle, «sendika enflasyonu»na bağlamaktadır.

HEMEN arkasından da, ulusal ekonomiyi koruma maskesini takarak, yeni yasal tedbirlerin alınmasını önermektedir. İbrahimoğlu'na, dolayısıyla çalıştırdığı işçilere sendika seçme özgürlüğünü tanımayan MESS'in en eski üyelerinden Sungurlar işverenine göre, bu tedbirler «sendikacılığımızın yararına» dır.

İşverenler, İbrahimoğlu'nun ağzından demagojik önerilerini ileri süredursunlar, işçi hareketi gelişmekte ve işçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanması doğrultusunda DİSK ileri atılımlar yapmakta ve geniş işçi kitlelerinin sendikal mücadeledeki tek umudu olmaktadır.

Türk-İş'in temsil ettiği sınıf işbirliği sendikacılığının çökmekte olduğunu gören işverenler, sermaye çevreleri ve MC iktidarı, DİSK'in öncülüğünü yaptığı devrimci sendikacılığın yükselişini durdurmak üzere önerilerini açıkça somutlaştırmaya başlamışlardır. Halkımızı ve ulusal zenginliklerimizi acımasızca sömüren, talan eden bu bir avuç parababası, şu veya bu yolla, amaçlarına ulaşabileceklerini, istedikleri doğrultuda kamuoyunu oluşturabileceklerini sanıyorlarsa aldanıyorlar. Çünkü, toplumsal ve siyasal uyanış sadece işçi sınıfını değil, en geniş ça-

lışan kitleleri en geniş biçimde kapsamakta ve ekonomik istemler demokrasi mücadelesiyle çakışmaktadır.

İbrahimoğlu çalışma barışından söz ediyor. **Sömürünün, kârın ve enflasyonun durmadan arttığı, en basit demokratik işçi haklarının mevcut yasalara rağmen çiğnendiği ve Anayasa'nın MC iktidarının bir kez daha hedefi olduğu bir düzende nasıl çalışma barışı olabilir?**

SENDİKACILIĞI, İbrahimoğlu'nun saptırmaya çalıştığı gibi, «cazip bir meslek» olarak görenler işçi sınıfımızı 1952'lerden bu yana işverenlerle işbirliğine ve barışa iten, eğitimini Amerika'daki soğuk savaş yanlısı karanlık örgütlerde yapmış olan kişilerdir. Bunların sayısı ülkemizde her geçen gün biraz daha azalmakta, yerlerini sınıfımız içinden çıkan ve sendikal hareketi politik içerikli mücadelenin amacı olarak gören devrimci işçiler almaktadır.

Sendikalar elbette siyaset yaparlar. Ancak siyaset yapmak, ille de senatörlük koltuğunda oturup, sonra işçilere «siyaset dışı» kalmalarını buyurmak veya iktidar mücadelesi vermek değildir. DİSK, ekonomik mücadelesinde hiçbir zaman bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme doğrultusundan ayrılmayarak 14 Ekim 1973 ve 12 Ekim 1975 seçimlerinde işçi sınıfımızın özlemleri doğrultusunda donanmış ve politik güçler dengesinin halkımızın lehine değişmesinde önemli bir rol oynamıştır.

20 Eylül Taksim Mitingi, işçi sınıfımızın ekonomik, demokratik ve sendikal hak ve özgürlüklerini koruma ve genişletmedeki kararlılığını dosta, düşmana bir kez daha açıkça göstermiştir. **Gelişen işçi hareketini engelleyici, Anayasal, demokratik ve sendikal hak ve özgürlükleri geriletici tüm anti-demokratik ve baskıcı tedbirler karşısında işçi sınıfımız kayıtsız kalmayacaktır. DİSK bu sendikal mücadelenin öncülüğünü yüklenmiş devrimci bir örgüt olarak tarihsel görevini yerine getirecektir. İşçi sınıfımızın sendikal birliği demokratik ve devrimci ilkelere bağlı bir tek merkezi örgütte, DİSK'te sağlanacaktır.**

DİSK 400 BİN EMEKÇİNİN SENDİKAL HAKLARININ GASPEDİLMESİNE İZİN VERMEZ..

MC iktidarının işçi-memur ayırımı konusunda kanun kuvvetindeki kararname ile SSK Müdürler Kurulu'nun kurum tesislerinde çalışan onbinlerce işçiyi 1.1.1976 tarihinden itibaren memur yapan keyfi kararı tüm çalışanlar arasında büyük huzursuzluğa yol açtı. DİSK'e bağlı Sosyal-İş, Yeni Haber-İş, Tek Bank-İş, Tek-İş, Ges-İş ile bağımsız TİS Sendikaları, Bakanlar Kurulu'nun saptamasının iptali için Danıştay'a dava açtılar. DİSK Genel Sekreterliği konuyla ilgili bir açıklamada bulundu:

MC iktidarı, işverenlerin ve büyük sermayenin açık ve gizli desteğiyle 400.000 emekçiyi grev ve toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkından yoksun etmek istemektedir. Bakanlar Kurulunun bu konuda çıkarttığı 1897 sayılı yasa bu doğrultudadır. Yasanın açık hükmüne göre, 5. madde gereğince kamu kurumlarını saptanmasından sonra bu kurumlarda kimlerin memur ve işçi olduğunun belirleneceği sadece gerilmiş bir sis perdesidir. Çünkü, Sosyal Sigortalar Kurumu Müdürler Kurulu yaptığı toplantıda 30.000 işçinin 1 Ocak 1976'dan itibaren memur sayılacağına dair kararını vermiş bulunmaktadır. Bu kararla MC iktidarının onbinlerce emekçiye verdiği yılbaşı armağanının sınıfsal niteliği açıkça gözler önüne serilmiştir.

SSK Müdürler Kurulu toplantısında DİSK'e bağlı SOSYAL-İŞ Sendikası Genel Başkanı Özcan KESGEÇ'in kesin muhalefetine rağmen, Türk-İş, kararın yanında oy kullanmıştır. Meclis Başkanı seçilmedi diye işçileri bu kısır tartışmaya alet etmek üzere «genel direniş» maskesi takan Türk-İş, yüzbinlerce işçiyi örgütsüz, toplu sözleşmesiz bir duruma getirecek bu kararnameyi açıkça desteklemekten çekinmemektedir. Böylece Türk-İş, seçimini, işçi sınıfının ekonomik, toplumsal, demokratik ve sendikal çıkar, hak ve özgürlüklerinden yana değil, sermaye sınıflarının temsilcisi MC iktidarından yana yapmıştır.

MC iktidarı bu «kanun gücündeki kararnameyle»:

1 — Birkez daha Anayasa dışına ve Sosyal Hukuk Devleti anlayışına ters düşmüştür.

2 — «İş barışı istiyoruz» diyerek kuzu postuna bürünen işverenlerin emekçileri dağıtma, bölme ve parçalama doğrultusundaki istemlerine cevap vermektedir.

3 — 400.000 işçinin sendikalaşma hakkını keyfi bir tutumla bir anda yok ederek Anayasaca garanti altına alınmış sendikal hak ve özgürlükleri çiğnemektedir.

4 — Geniş işçi kitlelerinin çiğnenen Anayasal ve yasal hak ve özgürlüklerini korumak ve uygulatmak zorunda bırakarak doğabilecek olayların sorumluluğuyla karşı karşıya kalmaktadır.

Bir işçi kuruluş olduğunu iddia eden Türk-İş'in desteğiyle, işveren ve büyük sermaye sınıflarının çıkarları uyarınca çıkartılan 1897 sayılı yasaya karşı işçi sınıfımızın, halkımızın sessiz kalması beklenemez. İşçi sınıfımızın devrimci sınıf ve kitle sendikal örgütü olarak DİSK:

1 — MC iktidarının bu işçi düşmanı, anti-demokratik yasa ve tutumuna karşı 400.000 işçinin sendikal haklarının ellerinden alınmasını önlemek;

2 — İşçi-memur ayırımına son verilerek tüm çalışanlara grev ve toplu sözleşmeli sendikaşma hakkını sağlamak için Anayasal mücadelesini sürdürmeye kararlıdır.»

TARİŞ OLAYLARI, FAŞİZMİN İĞRENÇ YÜZÜNÜN DİĞER BİR KANITIDIR

Emperyalizmle işbirliği yapan büyük burjuvazi DİSK'in gelişmesinden tedirgindir. İşçi sınıfı birliğini sendikal düzeyde DİSK saflarında gerçekleştirmesi önemli bir olaydır. Bu birlik, işbirlikçi burjuvaziyi pek çok alanda gerileten bir güçtür. Sendikaların güçlü muhalefeti karşısında bocalayan tutucu iktidarlar için en kestirme yol baskıya, zor'a başvurmaktır. Bu demokrasi dışı tutumları izlerlerken, sonucun ne olabileceğini belki incelerler, ancak güçsüzlükleri öyle bir kertededir ki, bu baskı yöntemlerinden başka tutunabilecek dalları kalmamıştır. Bile bile hem kendilerini hem de memleketi sonu karanlık yollara iterler.

Tariş iplik fabrikasında meydana gelen olaylar, işçi sınıfının DİSK saflarında birleşmesinden duyulan tedirginliğin ve korkunun yarattığı faşizan uygulamaların bir diğer ispatıdır. DİSK üyesi TEKSTİL Sendikasına geçebilmek ve bu sendika vasıtasıyla ekonomik - sosyal haklara kavuşabilmek için daha önce amansız bir mücadele veren Tariş işçileri, 10 Aralık 1975 günü hunhar bir saldırıya uğradılar.

İzmir dışından getirilerek fabrikaya sokulan 200 komando, elektrikleri de söndürerek tabancayla, tornavidayla, sustalı bıçaklarla işçilerin üzerine saldırdılar. TRT ve sağ basın olayları «iki işçi grubu arasında çıkan çatışma» olarak verdi. Oysa söylenmesi gereken şey, Tariş işçilerini DİSK'ten ayırmak ve faşist Mensucat-İş'e geçirmek için Tariş Genel Müdürü eski AP milletvekili Orhan Daut'un, fabrika müdürü Sunar Akkan'ın yerine atadığı Aydın Tanyer'in işyerine İzmir dışından 200 komandoyu işçi diye almasıydı. Yani olaylar önceden plânlanmıştı.

Olay bununla da kalmadı, 3'ü ağır olmak üzere 30'u aşkın işçinin yaralı olarak kaldırıldığı SSK Hastanesi de faşistlerce basıldı. Doktor kılığına bürünen faşistler, yaralı işçileri hastanenin penceresinden atmaya çalışırlarken yetişenler tarafından bu cinayetler engellendi.

DİSK, bu caniyane tertiplerin ardında uluslararası emperyalist ve faşist örgütlerin olduğu kanısındadır. Mafya'vâri tertiplere girişecek kadar profesyonel olan bu CİA güdümündeki Nazi artıklarının giriştikleri tertiplere, bütün işçilerin, köy emekçilerinin ve alın teri sahibi çalışan tüm katmanların karşı durması, mücadele vermesi zorunludur.

Bu olayla da somutlaşan en önemli nokta, **Anayasa ve yasa dışı** güçlerin işçi sınıfının ve emekçi halkın gelişen mücadelesini durdurmak için artık caniyane tertiplere açıkça giriştikleri ve bunu olağanlaştırmaya çalıştıklarıdır.

Devlet brifinginde bazı bakanların, sendikaların mali olanaklarının denetlenmesini istemelerinden tutalım da, yüzbinlerce işçiyi memur statüsüne sokma girişimlerine, tüm çalışanlara grevli ve toplu sözleşmeli sendikal hakların verilmemesinden Anayasal bir hak olan Referandum'un soysuzlaştırılarak çıkarılmasını plânlamaya ve sıkıyönetim için davetiyeler çıkarmaya kadar bir dizi girişimler, demokrasinin-demokratik hak ve özgürlüklerin kesin bir tehlike içinde bulunduğunun ispatlarıdır.

Ancak hiç kimse unutmamalıdır ki her olumsuz gelişme, içinde olumlu gelişmeleri de barındırır.

DİSK, Avrupa Konseyi'nin düzenlediği «Avrupa'nın değişen nüfus yapısı ve artan sosyal harcamalar» konulu kolokyom'a bir temsilciyle katıldı. 11-13 Kasım 1975 tarihleri arasında Berlin'de ünlü Reichstag binasında yapılan kolokyum'a DİSK adına DGB (Alman Sendikalar Birliği), Danışma Bürosundan Necati Gürbaca katıldı.

Kolokyuma, Avrupa Konseyi'ne üye 15 ülkeden ve Amerika'dan toplam 120 kişi katıldı. Katılanlardan 50'den fazlası parlamenterdi ve diğerleri konu üzerinde söz sahibi olan uzmanlardan, işveren dernekleri temsilcilerinden, az sayıda sendikacıdan ve katılan ülkelerin bir çok kurumlarının temsilcilerinden oluşuyordu.

Kolokyum'da konuyu çeşitli açılardan ele alarak tartışmaya sunan raporlar sunuldu. «Sağlık hizmetleri giderlerindeki artmaların; nedenleri ve alınması gereken tedbirler», «Avrupa'nın genel nüfusu içinde ve çalışan nüfusa bağımlı olan çalışmayan nüfusun oranı gelecek yıllarda artacak mı?», «Ekonomik krizin sosyal politikaya yaptığı etkiler», «Yüzyılımızın sonuna kadar Avrupa'da sosyal politikanın boyutları» gibi sorunların tartışıldığı kolokyum bu sorunlar üzerine olumlu katkılar sağladı ve 13.11. 1975 Perşembe günü saat 14.30 da yapılan bir basın toplantısıyla sona erdi.

●

DİSK Basın-Yayın ve Tanıtma Dairesi Müdürü Hüsnü DİLLİ Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Başkenti Bükreş'te düzenlenen ve 24 Aralık günü başlayan bir seminere katıldı. ILO'nun düzenlediği ve Birleşmiş Milletler örgütünün finanse ettiği seminerde nüfus sorunları ile sosyo-ekonomik gelişim arasındaki karşılıklı bağıntı ve kalkınma sorunları görüşüldü. Afrika ve Orta-Doğu ülkelerinin hükümet, işveren ve işçi kuruluşları adına 26 kadar delegenin katıldığı toplantı karşılıklı görüş alış verişine ve özellikle işçi kuruluşları adına

berlin kollokyumu ve bükreş semineri

gelen temsilciler arasında yeni ve yakın ilişkilerin kurulmasına zemin hazırladı.

Seminerde çeşitli fırsatlarla söz alan arkadaşımız Hüsnü DİLLİ'nin konuşması özetle şöyledir:

«Türkiye yılda ortalama yüzde 2,6 ile nüfusu hızla artan ve nüfusu genç olan ülkeler arasındadır. Bunun sonucu olarak: 1 — İşgücüne katılma oranı hızla artmakta, 2 — Toplumun toplumsal gereksinimleri yoğunlaşmaktadır.

Sosyo-ekonomik gelişme bu ikili eğilimi mutlaka göz önünde bulundurarak 1 — Bir yandan mevcut işsizliği giderici, diğer yandan yeni işgücü kitlesine üretken iş alanı açmalıdır. 2 — Ekonomik gelişmenin temel ögesi olan emekçi kitlelerin, nüfus artışıyla yeni boyutlara ulaşan toplumsal gereksinimlerini karşılayıcı tedbirler alarak alt yapı tesislerinin kurulması ve geliştirilmesi için ayrılan yatırım payı yükseltilmelidir.

Hızla sanayileşmeyi ön plâna alırken, 3 — Beş yıllık kalkınma plânı acil çözüm bekleyen bu iki soruna gereken önemi vermeyecek, kalkınmayı sadece ekonomik büyüme olarak ele almıştır.» Ülkemizdeki sanayileşmenin belirleyici özelliklerine değinen DİSK Basın-Yayın ve Tanıtma Dairesi Müdürü kalkınmanın; ekonomik büyüme ile emekçilerin ekonomik, toplumsal, kültürel ve düşünsel gelişmelerini birlikte sağlaması gerektiğini belirterek, toplumumuzdaki gelir dağılımındaki adaletsizliğin aşırı ölçülere vardığını söylemiştir.

Arkadaşımız konuşmasını şöyle sürdürmüştür:

«Ulusal kalkınmada adına 3. Dünya denen geri bıraktırılmış ülkelerin Batı dünyası ile ekonomik ilişkileri sürekli tek yanlı olmuş, ileri derecede gelişmiş kapitalist ülkeler «3. Dünya ülkeleri»nin ham madde kaynaklarını talan edip, bunların fiyatlarının istedikleri gibi saptarlarken, bu ülkelerin ithal etme durumunda olduğu sanayi ürünleri, üretim araçları fiyatları sürekli yükselmiştir. Bu durum geri bıraktırılmış ülkelerin kalkınmasını engelleyen en önemli faktörlerden birisi olarak süregelmiş ve bağımlılığı arttırmıştır.»

Hüsnü DİLLİ, kalkınmanın ancak her şeyden önce ulusal maddi ve işgücü kaynaklarının yine ulusal çıkarlar için kullanılmasıyla gerçekleşebileceğini dış yardım ve desteğin gerekli, fakat belirleyici olmadığı, bu yardımın şartlı olabileceğini belirterek, sanayileşmenin tarım zararına olamayacağını, geri bıraktırılan ülkelerin nüfus artışındaki hız da göz önüne alınarak tarım sektörüne hem istihdam, hem kaynak ve hem beslenme sorunları açısından gereken önemin verilmesinin doğru olacağını söylemiştir.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün düzenlediği seminere katılan delegelerin büyük çoğunluğu geri bıraktırılmış ülkelerin gelişmiş ülkelerle tam eşitlik, karşılıklı saygı ve ulusal çıkarlar temeli üzerinde yeni tip ekonomik, ticari ve mali ilişkilere geçilmesinin güncel bir gereklilik olduğu görüşünde birleşti.

DİSK Basın-Yayın ve Tanıtma Dairesi Müdürü seminerde DİSK'in, işçi sınıfının sınıf ve kitle sendikal örgütü, ulusal ve demokratik bir kuruluş olduğunu, Türkiye'de bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme doğrultusundaki mücadelede oynadığı önemli rolü anlatarak, Basın-Yayın ve Tanıtma Dairesi'nin çalışmalarını açıklamıştır.

Hüsnü DİLLİ, 3. Dünya ülkeleriyle yakın sendikal ilişkilere geçilmesini isteyen DİSK V. Genel Kurulu 18 sayılı kararını okuyarak, seminere katılan işçi kuruluşları temsilcilerini sendikal örgütler arasındaki bağları geliştirmeye çağırmıştır.

Romanya, Birleşmiş Milletler Demografik Araştırmalar Merkezinde yapılan seminer büyük bir dostluk havası içinde geçmiş ve örgütümüz açısından Afrika ve Orta-Doğu ülkeleri sendikalarıyla tanışma ve yeni ilişkiler oluşturmaya olanak vermiştir.

Örgütümüz Uluslararası Çalışma Örgütünün düzenlediği toplantı ve seminerlere gereken önemi vermeye devam edecektir. Her ülkenin hükümet, işveren ve işçi kuruluşları temsilcilerinin katıldığı ILO Konferanslarına bugüne değin ülkemizden sürekli olarak Türk-İş'in katılması değişen güçler dengesini yansıtmamaktadır. DİSK, ILO'da kendine düşen yeri alabilmek için çalışmalarını yoğunlaştırmaktadır.

GENÇLİĞİN YOLU İŞÇİ SINIFININ YOLUDUR!

Dünyamızın gittikçe gençleştiğini söylersek bir gerçeği abartmadan söylemiş oluruz. Çünkü yapılan istatistiklere göre insanların % 50'den fazlası gençlerden oluşmaktadır. Kapitalizm ile sosyalizm arasındaki tarihsel savaşıma tanık olduğumuz bir dönemde, bu mücadelede gençlerin alabilecekleri role değinmemek olanaksızdır. Üstelik faşist saldırıların öğrenci gençlik üzerinde yoğunlaştığı ülkemizde, bu görev daha da güncelleşmekte ve önem kazanmaktadır.

Toplumdaki her olaya, her olguya, o toplumun sosyal sınıflarının bakış açısı değişik olacaktır. Bu doğru, özellikle bizim gibi kapitalist ülkeler için geçerlidir. (Çünkü, sosyalist toplumlarda, aralarında uzlaşmaz çelişkiler bulunan sosyal sınıflar yoktur.) Kapitalist düzenlerde iki **temel sınıf** vardır: **Burjuvazi** ve **proletarya.** Her toplumsal olayda bu iki temel sınıfın çıkarlarının herhangi bir biçimde çatıştığını görürüz. Bu arada, bu iki temel sınıfın arasında yer alan diğer toplumsal katları da unutmamak gerekir. Bunlarda, toplumsal olaylara belirli, kendi sınıf çıkarları açısından yaklaşırlar. Fakat, toplumsal olaylarda **belirleyici** olan özellik, burjuvazi ve proletarya arasındaki sınıfsal mücadeledir. Olaylara yaklaşırken pusulamız daima bu olmalıdır.

BURJUVAZİ, GENÇLİĞE, ALABİLDİĞİNE SÖMÜRÜLMESİ GEREKEN BİR TOPLUMSAL KATEGORİ GÖZÜYLE BAKAR!

Burjuvazinin gençliğe bakış açısı nedir?

Gençlik, burjuvazi açısından, alabildiğine sömürülmesi gereken bir toplumsal kategoridir. Kapitalizmin tarihi, bir bütün olarak, özellikle gençlerin ve kadınların en acımasız, en kanlı bir biçimde sömürülmesi tarihidir. İlkel ser-

maye birikimi döneminde, burjuvazi gençliği en ağır, en güç, en tehlikeli işlerde çalıştırarak, onların genç bedenlerinin kısa sürede solmasına sebep olmuştur. Emperyalist dönemde sömürgelerde gençlik, emperyalist yağmanın bekçisi durumuna düşürülmüş, militarizmin, askeri savaşların milyonlarca kurbanı olmuşlardır.

Burjuvazi, gençliğe hayatta temel amaç olarak, başarı ve tüketim için bireysel yarışı (rekabeti) önererek, onları, bencil, içe kapanık bir yaşamın girdabına sokmaya çalışmıştır. Buna karşılık, kapitalist düzende emekçilerin yarattığı zenginliğin bir avuç patronlar, vurguncular sınıfı tarafından çarçur edildiğini gören gençlik ya bu düzene karşı aktif ve bilinçli bir tarzda karşı çıkmaya hazırlanmakta, ya da manen ve ahlâken çökmektedir. Bu ikinci durumun sonucu olarak gençlik kesiminde mistisizmin, seksüel sapıklığın, karamsar zihniyetin, uyuşturucu zehir kullanımının, şiddete tapmanın yayıldığını görmekteyiz.

Gençliğin her şeyini sömüren kapitalist düzen ve onun egemen sınıfı burjuvazi, buna karşılık en iyi bir maddi hayat, ne kişiliğinin her yönüyle gelişimini sağlayabilmiş, ne de ona uğrunda savaşılması gereken bir ideal verebilmiştir. Gençlerin bütün bu istekleri sosyalizmde saklı olduğu için, dünyanın her tarafında gençlerin sosyalizm saflarına aktığını görüyoruz.

Bugün dünyada gençliğin; emperyalizme, faşizme, gericiliğe, ırk ayrımına ve sömürüye karşı işçi sınıfının, emekçi halkın yanında aktif bir biçimde yer almasının, mücadele etmesinin objektif nedenleri işte burada gizlidir.

İŞÇİ SINIFI; GENÇLİĞİ, YANDAŞ BİR GÜÇ OLARAK GÖRÜR.

İşçi sınıfının bilimi açısından gençliğin sosyal konumu nedir?

Gençlik, bir sosyal sınıf değildir; toplumdaki çeşitli sosyal sınıfların genç kuşaklarının bir bileşkesidir. Bu tanımdan kalkarak gençliğin iki karekterini ortaya çıkarabiliriz.

Gençlik, çeşitli sosyal sınıfların genç kuşağının bir toplamı olduğuna göre, toplumdaki sınıfsal farklılaşmayı temel alan bir ayrışmayı kendi içinde de taşır. İşçi sınıfının bilimi bu ayrışmayı üç kolda toplamıştır: **İşçi gençlik, köylü gençlik** ve **öğrenci gençlik.** Egemen güçlerin gençliği, niceliksel (sayısal) olarak önemsiz olduğu gibi, bir bütün olarak gençlikten her alanda kopmuştur. Onlar, gençliğin sorunlarından ve eylemlerinden uzak bir yaşamın içerisindedirler.

Gençliğin, sosyal bir grup olarak göreceli (itibari, nisbî) bağımsızlığı, onun ikinci karekterini teşkil eder. Bu göreceli bağımsızlığı belirleyen şey de, onların kendilerine özgü bir takım özelliklerinin bulunmakta olmasıdır. Bu özellikler, biyolojik ve fizyolojik özelliklerle beraber şöyle sıralanabilir: Atılganlık, fedakârlık, heyecan, dinamiklik, değişikliklere özlem duyma, eleştirici zihniyet, özlemlerini hemen gerçekleştirmek için duyulan istek. «Bununla beraber, gençliğin yaşının özelliklerinin ve çizgilerinin bütününü, genç kuşağın sosyal, ekonomik ve siyasal hayatının objektif koşulları ile bağlantılı olarak incelemedikçe, gençliğin ne bilimsel karekteristiği verilebilir, ne bugünkü sosyal hayattaki rolü aydınlatılabilir, ne de gittikçe büyüyen sosyal eyleminin faktörleri belirlenebilir.»

Şimdi, iki yanlı karakterinden kalkarak gençliğin genel bir tanımını verebiliriz; **Gençlik, toplumun sınıfsal farklılaşmasından kaynaklanan ve fakat kendine özgü karekteristikleri olan özgül bir bölümdür.**

Çeşitli dönemlerde gençliğin farklı yanlarını abartmaya çalışanlar çıkmışlardır. Reformistler daima gençliğin «politik aktivitesini» reddetmişlerdir. 1960 yıllarının sonlarında ise, dünya da, gençliğin bir sosyal grup olarak göreceli bağımsızlığını mutlaklaştıran goşist (sol sapma) görüşler, gençlik arasında etkenlik kazanmaya çalışmıştır. Bunlara göre, «işçi sınıfı devrimci bir sınıf olmaktan çıkmış», gençlik, modern toplumun «en devrimci sınıfı» olmuştur! Özde burjuva karakter taşıyan bu görüşler, işçi sınıfının yerine suni bir şekilde gençliği koymağa çalışmakla, sınıflar mücadelesini çarpıtmak istemişlerdir.

Bir de şu yanlış eğilime dikkati çekmek gerekir: Çoğu çevreler, gençlikten salt öğrenci gençliği anlamaktadırlar. Halbuki gençliğin en dengeli, en sağlam kesimi işçi gençliktir.

İşçi gençlik, toplumsal gelişmede iki önemli işleri görür: **Hem işçi sınıfının kan tazeleyicisi, nöbet değiştiricisidir; hem de gençliğin en sağlam kesimi olması açısından onların öncüsüdür.**

Köylü gençlik ise bir bütün değildir. Kırsal kesimdeki sosyal farklılaşmayı içinde taşır. Tarım işçilerinin, yoksul ve az topraklı köylülerin, orta büyüklükteki işletmelere sahip köylülerin genç kuşaklarının toplamı köylü gençliği meydana getirir.

Öğrenci gençlik, gençlik kolları içerisinde yapısı en karmaşık olan kesimdir. Çünkü toplumdaki çeşitli sosyal sınıfların genç kuşakları öğrenci gençlik içerisinde kendilerini temsil ettirirler. Öğrenci gençlik içerisinde işçilerin, köylülerin, esnafların, memurların, orta büyüklükteki işletmelere sahip burjuvaların çocuklarına

rastlamak mümkündür. Kapitalist ülkelerde emekçi gençlerin okuma olanağı kısıtlı olduğu için öğrenci gençliğin büyük çoğunluğunu küçük burjuva ve orta burjuva kesimlerinden gelen gençler oluştururlar. Bu karmaşık yapısından ötürü, işçi sınıfına ters akımlar, maoculuk, troçkizm, anarşizm kendilerine hayat alanı olarak öğrenci gençlik kesimini seçmişlerdir. Ve varolabildikleri ölçüde ancak bu kesimde vardırlar.

Fakat bu durum, bizi şu yanlış eğilime götürmemelidir. Öğrenci gençlik özdeştir sapık akımlara! Bu yanlış eğilim Türkiye'de işçi sınıfı safları arasında bir dönem yerleşebilmiştir. Bu yanlış eğilim, 12 Mart faşizmi döneminde işbirlikçi burjuvazinin, gerici güçlerin öğrenci gençliğin bir kesimini faşizme basamak etmesinden kaynaklanmaktadır. Öğrenci gençliğin büyük kesimi her zaman, işçi sınıfı ile, dünya ilerici gençlik hareketi ile uyum sağlamak isteğindedir.

İçindeki farklı eğilimlere rağmen, gençlik, toplumsal ilerleme mücadelesinde işçi sınıfının yanında yer alabilen önemli bir demokratik güçtür.

TÜRKİYE GENÇLİĞİ DAİMA HALKININ YANINDA YER ALMIŞTIR

Türkiye gençliği, bağımsızlık, demokrasi, toplumsal ilerleme ve ileri demokrasi uğrunda mücadele eden işçi sınıfının, emekçi halkın yanında yer almıştır ve almaktadır.

Gençliğin demokratik mücadele içersinde yer almasının tarihi 19. yüzyılın ikinci yarısına kadar uzanmaktadır. Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında cephelerde, ateş boylarında savaşanların çoğunluğu gençlerdi. Emperyalist güçlerin kışkırtması sonucu Batı Anadolu'ya saldıran Yunanistan'ın askerlerine karşı 15 Mayıs 1919'da İzmir limanında ilk kurşunu atan kişi, Hasan Tahsin adlı sosyalist bir gençti.

Bayar - Menderes iktidarının baskılarına karşı mücadelede en önde yürüyen ve Turan Emeksiz'leri şehit verenler yine gençlerdi.

1960 yıllarında da gençliğin, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde emekçi halkın yanında yeraldığını biliyoruz.

Fakat 1960'ların ikinci yarısından itibaren özellikle öğrenci gençlik kesiminde işçi sınıfına ters maocu, troçkist, anarşist bir takım akımların etkinlik kazanmaya çalıştığını görüyoruz. İşbirlikçi burjuvazi, gerici faşist güçler, 12 Mart faşizmine geçebilmek için bu durumu iyi değerlendirdiler. İşçi sınıfının hattından ayrılan gençlerin goşist eylemlerini faşizme basamak yaptılar. Bu eylemlere katılan gençlerin çoğunun iyi niyetli, inanmış bir yurtsever olması sonucu değiştirmedi: Bir kısmı öldürüldü, bir kısmı işkenceler altında inletildi, bir kısmı ise çeşitli güçlüklerle karşı karşıya kaldılar.

BUGÜNKÜ DURUM VE İLERİCİ-YURTSEVER GENÇLERİN GÖREVLERİ

Bugün yine öğrenci gençlik, faşist saldırıların boy hedefi olmuştur. Benzer bir durumu, 12 Mart faşizminin hemen öncesinde de yaşamıştık. İşbirlikçi burjuvazinin, faşist saldırılarını öğrenci gençlik kesiminde yoğunlaştırmaları bir raslantı değildir. İşbirlikçi burjuvazi, gittikçe derinleşen bunalımlarını aşabilmek için açık faşizme tırmanmaya çalışmaktadır. Bunun içinde, öğrenci gençliğin karmaşık yapısından yararlanmak istemektedir.

Gerici güçler, faşist saldırılarını öğrenci gençlik kesiminde yoğunlaştırarak onların sabırsız, heyecanlı, tecrübesiz olma özelliklerini harekete geçirmeye, faşist saldırılara karşı aynı şekilde karşılık vermeye zorluyor, öğrenci gençliği bireysel, grubsal terör yollarına, kitlelerden kopuk eylemlere itmeye çalışıyorlar. Öğrenci gençlik, bu oyunu görmeli, tuzağa düşmemelidir.

Faşist saldırıları göğüsleyebilmenin yolu, bireysel, grubsal terör değildir. Bu yol, işçi sınıfının siyasi hattına aykırıdır. Faşist güçleri geriletebilmek için kitlesel hareketleri geliştirmek, faşizme karşı olan en geniş yığınları biraraya getirebilmek, ilerici güçlerin eylem birliğini sağlamak gerekir.

Bu konuda ilerici, yurtsever öğrencilere düşen en büyük görev şudur: Faşizme karşı olan en geniş öğrenci kitlesini bir araya getirmek, harekete geçirmek, eylem birliğini sağlamak, örgütlemek, yani **öğrenci gençliğin demokratik cephesini** yaratmaktır. Bu demokratik cephede, birbirinden farklı siyasi anlayışa sahip olmakla birlikte, temelde ilerici, yurtsever olan bütün öğrencilerin yeralması büyük önem taşımaktadır. Öğrenci gençliğin birliğini sağlamak, genel olarak gençliğin merkezi bir çatı altında birliğine doğru ileri bir adım olacaktır.

Gençliğin birliğini sağlamak da tek başına yeterli değildir, ayrıca diğer tüm ilerici güçlerle eylem birliğine girmek, işçi sınıfının siyasi hattından ayrılmamak gerekir.

İŞÇİ SINIFI, FAŞİST SALDIRILARA KARŞI GENÇLİĞİ KORUYACAKTIR.

İşçi sınıfı, faşist saldırılara karşı gençliği koruyacaktır. Onların içindeki işçi sınıfına ters akımların eritilmesi, gençliğin sağlam ilkeler temelinde, ilerici güçlerin eylem birliği doğrultusunda birliği için elinden geleni yapacaktır.

Gençlik de, işçi sınıfının birliği için uğraşmalı, işçi sınıfının birliğinin emekçi halkın, dolayısiyle gençlerin kurtuluşu için temel güvence olduğunu unutmamalıdır. İşçi sınıfının birliğini parçalamaya yönelik ters akımlarla mücadele, aynı zamanda gençliğin demokratik platformda birliği için mücadeledir. **Bu anlamda, gençliğin yolu, işçi sınıfının ulusal ve sosyal kurtuluşu yoludur..**

SENDİKAL EĞİTİM

Hangi düzeyde olursa olsun militanlara verilecek «Genel Sendikal Eğitimin» kapsamı, sendikaların; «işçilerin sınıf ve kitle örgütü olduğu» gerçeği göz önüne alınarak hazırlanmalıdır.

Sendikalar toplumda etkin örgütler haline geldikleri ve kendilerini kabul ettirdikleri dönemden beri, işçi-emekçi kitlelerini ve militanlarını eğitme gereğini duymaktadırlar. Burada militan sözcüğü, sendika hesabına her ne kadar küçük olursa olsun bir faaliyetde bulunanlar ve üyeler tarafından seçilerek, veya kendi istekleriyle sendikal örgüt karşısında sorumluluk taşıyan üyeler için kullanılmıştır.

Gerçekten gerek geniş emekçi kitlelerinin, gerekse sendika militanlarının eğitimi iki yönlüdür. Pratik içerisinde ve pratikle beraber yetişmek ve öğrenim yoluyla yetişmek. Bunlar sendikal eğitimin birbirinden ayrılmaz iki parçasını oluşturur.

MİLİTANLARIN EĞİTİMİ

Ciddi bir sendikal hareket, geniş bir militanlar kadrosuna sahip olmak zorundadır. Üstelik bu militanlar uzmanlaşmış olmalıdır.

Sendikal hareketimiz, militanların sadece pratikle «ayak üstü» yetiştikleri uzun bir dönem geçirmiştir. Bu çokça örgütlerimizin gerek üye sayısı, gerekse yükümlendikleri sorumluluk bakımından zayıf durumunda olmalarından kaynaklanıyordu.

Günümüzde sendikaların üye sayısı, yüklendikleri büyük sorumluluk ve toplumsal rol militanlarının salt pratik yaşam ve deneylerden edinilen eğitimle yetinerek görevlerini başarıyla yürütmelerini olanaksız kılmaktadır. Öteyandan günümüzde ekonomik, toplumsal ve politik sorunlar çok karmaşık ve girift bir durum almıştır. Büyük sermaye ile devlet arasındaki artan bütünleşme, bilimsel ve teknik devrimin üretim sürecini inanılmaz hızlarla değişime uğratması, işçi sınıfının çalışma ,yaşama ve savaşım koşullarında önemli ve hızlı değişmeler yaratmaktadır. Dolayısıyla her düzeydeki militanımız, sendikal örgütün ilkelerine dayanarak, durumu irdelemeli, burjuvazinin kurduğu yeni tuzakları bozmalı, emekçilerin eylemini yöneltip, doğru yolu bulmalıdır.

Burjuvazi güçlü bir ideolojik saldırı durumundadır. Militanlarımız ise bu saldırıya karşı durmak, cevap vermek ve karşı saldırı hazırlamak zorundadır. Bu da ilkesel (teorik) ve zengin deneylerden kaynaklanan bilgiler edinilmesi ile olanaklıdır.

Bu bilgiler salt tecrübe, beceriklilik, kişisel istek ve yetenekle sağlanamaz, öğrenim yoluyla edinilir.

Militanların kurslarda, seminerlerde yani öğrenim yoluyla eğitimi zorunludur. Militanların öğrenim yoluyla eğitimi iki yönlüdür.

- Genel Sendikal eğitim,
- Özel sorumluluklarla ilgili eğitim.

Genel sendikal eğitim; sendikacılığımıza yol gösteren ve sorumlulukları ne olursa olsun bütün militanlar için geçerli ve gerekli olan, genel ilkelerin, teorik kavramların öğrenimidir.

Özel sorumluluklarla ilgili eğitim; bu genel eğitimi tamamlamak üzere ve buna ek olarak her militanın kendi sorumluluk alanlarına göre özel eğitimidir. Çeşitli özel eğitimler söz konusudur. Bunlar kadınlar, gençler, teknik elemanlar v.b. arasında sendikal çalışma yapmak, eğitim, propaganda, örgütlenme, çalışma sağlık ve iş güvenliği gibi sorumluluklar almak vb. gibi gerekli özel bilgilenmeleri kapsar.

Biz bu yazımızda özellikle, militanların genel sendikal eğitimi konusuna eğileceğiz.

Genel sendikal eğitim, davranışta değişikliklere yol açan karmaşık bir bilgi edinme süreci olarak ele alınmalıdır. Bu ise bir sıçrayışta kavuşulacak bir amaç değildir. Aşama aşama ilerlenmesini gerektirir. Öğretilen konuların oldukça güç olması bunu daha da gerekli kılar. Bir seferde herşeyi birden söyleme ve öğretme eğilimine karşı koymak gerekli.

Dolayısıyla genel sendikal eğitim;

Temel düzeyde,

Orta düzeyde ve

Yüksek düzeyde olmak üzere aşamalı olmalıdır. Bu aşamaların her birinin derinliği ve içeriği, ülkemizin, bölgenin, işkolunun özellikleri ve işçi sınıfımızın gelenekleri, deneyleri, genel kültür ve bilinç düzeyi göz önüne alınarak saptanmalıdır.

Temel düzey tüm militanların geçmesi gereken, bir başlangıç eğitim aşaması olarak özellikle büyük öneme sahiptir. Nevarki diğer düzeylerden geçme olanağı her militana açık bırakılmalıdır.

Hangi düzeyde olursa olsun militanlara verilecek «Genel Sendikal Eğitimin» kapsamı sendikaların işçilerin sınıf ve kitle örgütü olduğu gerçeği göz önüne alınarak hazırlanmalıdır. Sendikaların alanının, işçi sınıfı partilerine oranla sınırlı olduğu gerçeğinden kalkınarak, ne kadar ilginç ve yararlı olursa olsun sendikal eğitim proğramımızda yer almayacak bazı konuların bulunacağı unutulmamalıdır. Örneğin felsefe eğitiminin bir sendikal eğitim programında bu nedenle yeri yoktur. Aynı durum sendikaların kendisine hedef olarak almadığı diğer salt politik sorunlar ve konular için de geçerlidir.

Sendikalar bir kitle örgütü olarak, çeşitli politik ve felsefi görüşte emekçileri kapsadıklarını, kapsamak durumunda olduklarını unutmamalıdırlar. Ne var ki, genel sendikal eğitim, olayların sadece tasvir edildiği ve sendikal tekniklerin öğretildiği ve kapitalist düzenin sadece sonuçlarıyla uğraşan bir eğitim olarak da ele alınmamalıdır!

Sendikaların işçilerin bir sınıf örgütü olduğu gerçeği ise; eğitimin, bir sınıf mücadelesi içerıgıne sahip olmasını zorunlu kılar. Emekçilerin sınıf bilincini geliştirmek ve onlara içinde bulundukları durum ve bunun nedenleri, çözüm yolları ve onları bu durumdan kurtaracak araçlar konusunda açık ve bilimsel bir görüş kazandırmak, sendikal eğitimin görevidir. Bilimsel ama sendikal olan bir eğitim anlayışı içinden temel düzeyde bir genel militan eğitimin içeriği aşağıdaki iki tema etrafında toplanabilir.

1) İçinde yaşadığımız toplumun bilimsel olarak incelenmesi, tanımlanması,

2) Günümüzde sendikalar ve sendikal mücadele...

Her iki tema, birçok konuya bölünerek ele alınmalıdır.

Aşağıda, söz konusu iki temanın konulara bölünmesiyle ilgili bir öneri ve her konuda verilecek kilit kavramlar açıklanmıştır.

İçerik ve temaya sadık kalmak kaydıyla konuların değişik biçimde sıralanması, bölünmesi ve daha fazla sayıda alt konuya parçalanarak ele alınması herzaman söz konusu olabilir. Ayrıca militanlar için sendikal eğitimin gerekliliğini ve bunun niteliğini içeren bir giriş bölümü kesinlikle bulunmalıdır.

I. TEMA: İÇİNDE YAŞADIĞIMIZ TOPLUM

Sosyal Sınıflar

İçinde yaşadığımız kapitalist toplumda uzlaşmaz sınıfların varlığının nesnel ama değişmeye mahkum bir gerçek olduğu kanıtlanmalıdır.

İşçi sınıfı ile kapitalist sınıfın bu toplumda uzlaşmaz ve temel sınıfları oluşturduğu, insanlık tarihinin bilimsel bir incelenmesi ile ortaya konulmalıdır.

Türkiye İşçi Sınıfının Gelişimi

Türkiye işçi sınıfının uzun, köklü ve savaşçı bir geçmişi olduğu ve işçi sınıfının bugünkü kazanımlarının nelerle ve nasıl elde edildiği, sürmekte olan ve gelecek savaşımlara ışık tutacak dersler çıkartacak, bir açılımla ele alınmalıdır.

Kapitalist Sömürü Mekanizması

Kapitalist toplumda işçilerin nasıl ve niçin sömürüldüğü, gösterilmelidir. Üretim araçlarının kapitalist özel mülkiyeti sürdükçe, ücretler ne kadar yükselirse yükselsin artı değer üretimi ve dolayısıyla sömürünün ortadan kalkmayacağı, ancak sınırlanabileceği ortaya konmalıdır. Tekelleşen büyük burjuvazinin sömürünün artmasındaki rolü ve sadece işçiler değil geniş halk yığınlarıyla çıkar çatışması içinde olduğu vurgulanmalıdır.

Kapitalist Toplumda Devlet

Genel olarak kapitalist toplumda ve özel olarak tekelleşen büyük burjuvazinin ortaya çıktığı günümüzde, devletin emekçilerin sömürülmesinde etken olduğu saptanmalıdır. Toplumumuzda ekonomik ve politik iktidarın bütünleşmesi ortaya konarak işçilerin ekonomik-toplumsal-demokratik mücadele ve taleplerinin zorunlu ayrılmazlığı, bütünselliği vurgulanmalı, bu açıdan ekonomik ve genel demokratik taleplerden oluşan talepler programı ele alınmalıdır.

II — TEMA : GÜNÜMÜZDE SENDİKALAR VE SENDİKAL MÜCADELE

Sendikaların ekonomik toplumsal ve demokratik mücadelede rolü :

Tekelleşen büyük burjuvazinin siyasal iktidara egemen olduğu günümüzde sendikaların politik savaşında tarafsız kalamayacağı, ancak politik bağımsızlığını korumakla bunun karıştırılmaması belirtilmelidir.

Sendikaların sömürüyü sınırlamak amacıyla verdiği ekonomik mücadelenin günümüz koşullarında, toplumsal ve demokratik talepleri ve mücadele alanlarını kapsamadan, başarısız kalacağı vurgulanmalıdır. Öteyandan sömürüyü ortadan kaldırma mücadelesinin ise işçilerin ve sendikaların tarihsel görevi olduğu ortaya konmalıdır. Günümüzde sendikaların bu ekonomik, toplumsal ve demokratik savaşımında başarısının, işçi sınıfının yatay ve düşey sendikal birliği ile ulusal ve uluslararası dayanışmasına bağlı olduğu vurgulanmalıdır.

Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikacılığı

Sendikaların; 1) gücünü işçi sınıfının ve üyele-

Burjuvazi güçlü bir ideolojik saldırı durumundadır. Militanlarımız ise bu saldırıya karşı durmak, cevap vermek ve karşı saldırı hazırlamak zorundadır.

rinin sayısal büyüklüğünden alan örgütler olarak **kitle örgütü** olmak, ve 2) işçilerin üretimdeki yer ve rolünden kaynaklanan ortak kader ve çıkar birliğine dayanan ve bu ortak çıkarları kapitalist sınıfa karşı savaşan örgütler olarak **sınıf örgütü** olmak gibi **ikili bir özelliğe sahip olduğu** vurgulanmalıdır. Sınıf örgütü olarak politikada tarafsız kalamayacağı, kitle olarak ise politik partilere karşı bağımsızlığını korumak zorunda olduğu belirtilmelidir. Kitle ve sınıf örgütü olma özelliğini taşıyan sendikalar için sendikal demokrasinin zorunluluğu saptanmalıdır.

Ne var ki **sendikal demokrasi ile** kendiliğindenci, oldu-bittici ve doğrudan eyleme değer veren **anarkosendikalist anlayışın** hiçbir ilgisi olmadığı özellikle vurgulanmalı...

DİSK

DİSK'in kuruluşu, ilkeleri ayırdedici nitelikleri belirtilmeli, işkolları, bağlı sendikaları ve yayınları tanıtılmalı, özellikle günümüz koşullarında işçi sınıfının ve emekçilerin sendikal birliğinin sağlanması açısından Konfederasyon'un ve özel olarak DİSK'in önemi ve rolü vurgulanmalıdır.

Söz Konusu Sendika

İlkeleri, tüzüğü, örgüt yapısı işkolunun özellikleri, yayınları tanıtılmalı, ünite, işyeri, lokal temsilciliklerinin seçilmesi, görevleri ve işleyişi hakkında bilgi verilmelidir.

TOPLU SÖZLEŞME

Yetki alma, toplu sözleşme dönemi, toplu sözleşme hazırlığı, görüşmeler, sözleşmenin uygulanması ve toplu sözleşmenin hedefleri gibi konuları ele alınmalıdır.

GREV

Grevin tanımı, anlamı, yönetimi, grev türleri ve grevin okul olma niteliği açıklığa kavuşturulmalıdır. Genel grev, dayanışma grevinin anlamı özellikle açıklığa kavuşturulmalıdır.

MALİ SORUNLAR

Sendika aidatı, grev fonu, DİSK aidatı, işçilerin maddi dayanışmasının önemi ve anlamı açıklığa kavuşturulmalı.

Yukarıda amaçları ve içeriği açısından tanıtılan temel düzeyde bir genel militan eğitimi programı, orta ve yüksek düzeylerde aynı temalara ve konulara bağlı kalınarak ama her aşamada **biraz daha derinleştirilerek** uygulanabilir. **Her iki aşama arasında belirli bir süre bırakmak, öğrenilen bilginin pratikte pişirilmesine de olanak sağlayacağından çok yararlı olacaktır.**

Militanlara genel sendikal **eğitimin her düzeyinde en uygun öğretim yöntemini bulmak temel sorunlardan** birisidir. Özellikle temel düzeyde, öğrenci, büyük bir bilgi yığınıyla karşı karşıya bırakılmamalıdır. Her konuda temel olanlar, ikincil kolaylıkla ayırdetme olanağı veren ve bıktırıcı tekrardan kaçınan, her konunun kendi içinde de ilerleyen bir yöntemi bulunup uygulanmalıdır.

Türkiye koşullarına uygun öğretim yöntemi her konu için kilit kavramları veren kısa (20-30) dakikalık kısa bir ders ve edinilen bilginin açıklığa kavuşturulması, edinilen bilgilerin karşı karşıya getirilerek denetlenmesini ve bu arada konuyla ilgili genişletici ve derinleştirici bilgiler edinilmesini sağlayan daha uzunca bir tartışma süresi bırakmak olabilir. Sunulan taslak programda da görüleceği gibi ana temaları konulara ayırmak, zor olduğu kadar temanın bütünlüğünü dağıtıcı etkiler de taşımaktadır. Dolayısıyla tartışmanın sonunda, konu ile ilgi, fikir ve bilgileri toplayan teoriyle pratiği bağlayan kısa bir sonuçlandırma bölümü **özellikle** yararlı olacaktır. Yukarıda önerilen temel düzey genel militan eğitim programı, sözü edilen öğretim yöntemiyle en az 3 tam gün sürmelidir.

DEVRİMCİ SENDİKACILIK; SINIF ve KİTLE SENDİKACILIĞI-3.

sendikal bağımsızlık ve devrimci sendikacılık

Devrimci sendikacılığın esaslı hedefi işçi sınıfının kapitalist sömürüden kurtuluşu hedefi doğrultusunda davranmak olmalıdır.

Sendikaların siyasal parti ve iktidarlar, işverenler ve devlet, felsefi veya dinsel akımlar karşısındaki bağımsızlığı yine sendikaların kitle örgütü olma niteliğinin kaçınılmaz bir gereği olarak ortaya çıkmaktadır. 16. sayımızda belirttiğimiz gibi, ilk görevi geniş işçi kitlelerini ortak çıkarları etrafında örgütlemek olan sendikaların bünyesindeki işçilerin değişik ve kimi zaman zıt siyasal ve felsefi görüşlere sahip olması doğaldır. Sendika yönetimi üyelerini ve bizzat örgütünü şu veya bu parti yanında yer almaya zorladığı takdirde örgütünün içindeki değişik siyasal ve ideolojik akımlar arasındaki mücadeleyi körükleyerek işçi sınıfının parçalanmasına hizmet etmiş olacaktır. Bu elbette sendikal örgütün belirli bir siyasal eğilimi, ideolojik tanımı olamaz anlamına gelmez. Bu eğilimi ve sendikanın siyasal parti ve iktidarlarla ilişki ve çelişkisini belirleyen örgütün kapitalist toplumun neden ve sonuçlarına karşı aldığı tavrın sınıfsal niteliğidir. Yani sömürüsüz bir düzen ile üretim araçlarının toplumsal mülkiyetinden, son çözümde sosyalizmden yana olup olmaması ve bu doğrultuda davranıp davranmadığı sendikanın günlük sınıf mücadelesinden, siyasal iktidar değişimine değin tüm somut sorunlardaki çizgisini belirler. Kapitalizmin koşullarında sınıf ve kitle sendikalarının siyasal partiler karşısındaki bağımsızlıkları işte bu sınıfsal ölçüte göre belirlendiğinden, görecedir; örgütseldir. Sendikalar elbette, temsil ettikleri sınıfın ekonomik ve toplumsal çıkarları, siyasal özlemleri doğrultusunda davranan parti veya partilerle yakın ilişkilere, somut hedefler doğrultusunda güç ve eylem birliğine girerler. Ancak, sendikaları, esas hedefi iktidar olmak, hükümet etmek olan partilerle karıştırmamak sınıf ve kitle sendikacılığının gelişimi açısından çok önemlidir. Değişik siyasal, felsefi veya dinsel akımları savunan en geniş kitleleri kendi safında toplayabilen bir sınıf ve kitle sendikası bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme doğrultusundaki iktidar mücadelesini elbette kolaylaştıracaktır.

Diğer yandan, işçi sınıfının ekonomik ve toplumsal çıkarlarını korumak ve genişletmekle yükümlü olan sendikaların karşıt sınıfların çıkarlarını savunan partiler ve iktidarlar karşısındaki bağımsızlığı, **mutlaktır.** Burjuvazinin tekelci veya tekel dışı kesimlerini temsil eden aşırı sağdan reformizme değin uzanan sağ çizgi üzerinde yer almış siyasal partilere karşı sınıf ve kitle sendikalarının bağımsızlığı örgütsel olduğu gibi, politik ve ideolojiktir de. Çünkü karşıt sınıfların çıkarlarının yanında, politik özlem ve ideolojileri de uyuşmazlık halindedir. Özellikle ülkemiz gibi henüz burjuva demokrasisinin bile yerleşmediği, anti-demokratik yasaların kol gezdiği ülkelerde en güçlü demokratik sınıf ve kitle örgütleri durumunda olan devrimci sendikalar için bu ilkeyi kazanmak, kararlılık ve sorumluluk içinde uygulamak çok önemlidir.

Sendikal bağımsızlığın abartılması sendikaları bir yandan sınıfsal ve ulusal sorunlar karşısında mutlaka mahkûm edilmesi gereken bir «tarafsızlığa» ve aynı anda sınıf uzlaşmacılığına götürebileceği gibi, rahatlıkla işçi sınıfının bağımsız siyasal örgütsel mücadelesini inkâra, giderek reformizme sürükleyebilir.

Sendikal bağımsızlığın küçümsenmesi ise sendikaları şu veya bu partinin savunucusu ve açık yan örgütü durumuna getirerek sendikanın kitlesel niteliğini yitirmesine ve parçalanmasına yol açar. Son çözümde, bundan, sermaye sınıfları ve iktidarları yararlanarak, işçi kitlelerini, özellikle sağ reformizmi kullanarak kapitalizme ortak etmeye çalışırlar. Sınıf ve kitle sendikaları sosyalizm koşullarında da emekçilerin çıkarlarının korunması, yaşam ve çalışma koşullarının, kültürel düzeylerinin gelişen ekonomiye paralel olarak yükseltilmesi görevini yürütürler. Ancak üretim araçlarının toplumsal mülkiyetiyle beraber, burjuvaziye karşı bir mücadele söz konusu olamayacağından, sendikalar, sınıfsal sorumluluklarının gereği yeni toplumun kurulması, gelişmesi doğrultusunda ekonomik ve toplumsal kuruluşların yönetimine katılırlar, bu alanlarda alınacak kararların hazırlanması ve uygulanmasında görev alırlar.

DEVRİMCİ SENDİKACILIK VEYA DEVRİMCİ SENDİKAL HAREKET

Devrimci olmak, bir çoğunun yaptığı gibi, devrimci edebiyat yapmak, parlak nutuklar çekmek, üç kişiyi etrafında toplayıp örgütçülük oynamak değildir. Devrimci olmanın tek ölçütü, geniş kitleleri ve herşeyden önce işçi kitlelerini, öyle söz veya kâğıtta değil, fiilen kapitalist sömürüye, kapitalizmin bizzat kendisine karşı, toplumun sosyalizm doğrultusunda değiştirilmesi için örgütlemektir. Kim bunu yapmıyorsa, ne denli teorik, ideolojik kılıflar uydurursa uydursun, o gerçek bir devrimci değildir.

Bu mücadelede sendikaları, işçi sınıfının tek mücadele örgütü olarak düşünmek yanlıştır. Ancak sendikalar bu mücadelede önemli bir yer tutarlar ve başarıya ulaşabilmeleri de işçi sınıfını bir yandan kendi örgütsel yapıları, aynı anda da eylem içinde toparlamalarıyla olanaklıdır.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de devrimci sendikacılık anlayışı çeşitli aşamalardan geçmiştir. Kimi zaman devrimcilik adına sendikalar anarko-sendikalizme düşmüş, kimi zaman da devrimcilikten sadece bir dizi toplumsal dönüşümleri anlayarak esas hedeften uzaklaşmışlardır. Bu sonuncusu özellikle yaygındır ve rahatlıkla sınıf uzlaşmacılığına, reformizme götürebilir.

Sendikal hareketin devrimci olup olmadığının somut göstergesi toplumsal sınıflar gerçeği karşısında takındığı tavır ve mücadelesini sınıflar mücadelesi temeline oturtup oturtmadığıyla belirlenir. Devrimci sendikacılığın esaslı hedefi işçi sınıfının kapitalist sömürüden kurtuluşu hedefi doğrultusunda davranmak olmalıdır. Bu amaca ulaşmak ise ancak geniş emekçi kitlelerin acil ve genel çıkarları temeli üzerinde örgütlenmesine sıkı sıkıya bağlıdır.

SONUÇ

Emperyalizmin ve ileri derecede gelişmiş kapitalist ülkeler ile bağımlı, yarı bağımlı ülkelerde bu sisteme bağlı güçlerin hızla mevzi kaybettiği ve gerilediği günümüzde, işçi sınıfının, halkların ulusal ve toplumsal kurtuluş, demokrasi, barış toplumsal ilerleme ve sosyalizm mücadelesi hızla gelişmektedir. Ülke koşulları ne olursa olsun, bu gelişimin hızlandırılmasında en geniş kitleleri bünyesinde toplama durumunda olan ilerici, devrimci sendikaların görevi büyümektedir. Paylarına düşen görevi başarıyla yerine getirebilmeleri, sınıfsal mücadele temeline dayalı olarak sendikaların geçen sayılarımızda açtığımız sınıf ve kitle sendikacılığı, sendikal bağımsızlık ve demokrasi, devrimci sendikacılık ilkelerine sıkıca sarılmalarına ve bunları değişen ülke ve dünya koşullarına göre somut pratiğe uygulamalarına bağlıdır.

İşçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanması da ancak bu ilkelerin somutça benimsenmesinden geçmektedir.

1 DÜNYA SENDİKAL HAREKETİNİ TANIYALIM

DSF (*) dünya sendikalar federasyonu

1945 yılının Mayısında Sovyetler Birliği ve müttefikleri tarafından Hitler Almanyasına karşı kazanılan ve yankılar uyandıran zaferden sonra işçi sınıfı savaş günlerinden yorgun fakat ümit dolu olarak çıktı.

Savaş koşullarıyla sınırlanmış olmasına rağmen sendikal birlik için çalışmalar 1934 yılında başladı ve 1939-1945'in karanlık yıllarında devam etti.

İşçilerin savunulması için hayati olan sendikal birlik ihtiyacı, değişik ülkelerde, savaştan önce de kendisini duyuruyordu. Savaştan önce üç uluslararası sendika örgütü vardı: Amsterdam Enternasyonali, Uluslararası Kızıl İşçi Sendikaları ve Uluslararası Hıristiyan Sendikaları Federasyonu. Bu sendika çoğulculuğu, varolan koşullarda işçi sınıfının ihtiyaçlarını karşılamıyor ve işçilerin, savaş tehlikesini ve faşizmin yükselmesini önleyebilmeleri için tek bir örgütte, **birleşik bir cephede** birleşmelerini zorunlu kılıyordu.

Bu hayati ihtiyaç değişik ülkelerde anlaşıldı ve sendikaların birleştirilmesi yolunda bir eğilim güç kazandı.

Bu durumu dikkate alan Uluslararası Kızıl İşçi Sendikaları 1934 yılında kendisini feshetmeyi kararlaştırdı ve sendikal birlik birçok ülkede gerçekleşti. Bu feshetme sendika hareketini uluslararası düzeyde birleştirme sorusunu ortaya getirdi.

Fransız Genel İş Konfederasyonu (CGT) adına Benoit Franchon'un Uluslararası Sendikalar Kongresi Federasyonu'na sunduğu bir raporda «uluslarası sendikal birliği engeleyen duvarları aşmak» ihtiyacını vurgulamasından sonra karşılaşmalar iki yıl sürdü fakat bu iki yılın sonunda uluslararası düzeyde birleştirme çabaları suya düştü. Uluslararası Sendikalar Federasyonu, Sovyet sendikalarıyla yakınlaştığında yerine getirmesi gereken sorumlulukları gerçekleştirme yeteneği gösteremedi.

Bunun sonucunda faşizm tehlikesine, Münih anlaşmasını izleyen saldırıya, İspanya Cumhuriyeti'nin yıkılmasına ve Çekoslavakya'nın işgaline karşı çıkılması için birliğin tam da ihtiyaç olduğu bir sırada işçi sınıfı bölündü. İşçiler ve sendikaları bu dersten çok şeyler öğrendiler ve savaş sırasında faşizme karşı yürütülen birleşik mücadele, bütün ülkelerden işçilerin geniş bir taban üzerinde birleştirilmesi için ilk temeli meydana getirdi.

Sendikal birliğe yönelen hareket, savaş sırasında iki ülkenin sendikaları arasında eylem birliğini sağlamak amacıyla 1941'den İngiliz ve Sovyet sendikaları arasında yapılan temaslarla başladı. Bunun bir sonucu olarak temaslar ve karşılaşmalar arttı ve 1944 yılı Kasım ayında bir Fransız-İngiliz sendika komitesi bir Dünya Sendikalar Konferansı hazırlamak amacıyla Paris'te biraraya geldi.

Bunu Londra'da Sovyet sendikalarından, İngiliz TUC (Sendikalar Kongresi) dan ve Amerikan CIO'dan temsilcilerin katıldığı toplantılar izledi. Fransız-Sovyet sendika komitesi Moskova'da bir toplantı örgütledi. Bu toplantı Şubat 1945'te 35 ülkeden 50 milyon işçinin temsil edildiği Londra Konferansı'nın yapılmasını sağladı. «Birleşik sendika örgütünün gerçek temelleri bu konferansta atıldı.

Eylül 1945'de Paris'te, (3 Ekim'de ilk Dünya Sendikalar Kongresi haline gelecek olan) bir konferans daha yapıldı. Bu konferans herkese açık, geniş tabanlı, gerçek birliğe yönelik, demokratik ve yığınsal bir sendika örgütünün kurulmasını kararlaştırdı. **Böylece Dünya Sendikalar Federasyonu doğmuş oldu.**

Dünya Sendikalar Federasyonu'nun başlıca uluslararası sorunlar üzerindeki politikasını, çalışma yöntemlerini ve gelecekteki düşünceleri belirleyen 1945'te yapılan Kuruluş Kongresinde kabul ettiği kararlardır.

Kongre'nin kararlarında dile getirilen başlıca amaçlar şunlardı:

«— Savaşa ve savaşın nedenlerine karşı yıkılmaz ve kalıcı bir barış için çalışmak; savaşın nedenlerine karşı mücadeleye, savaş kışkırtıcısı ve faşizmin gelişimi-

---

(*) Dünya Sendikalar Federasyonunun kısa yazılışı, baş harfleri olan DSF'dir. Fransızca; baş harflerinden ötürü FSM (Fédération Syndicale Mondiale) İngilizce kısa yazılışı ise WFTU (World Federation of Trade Unions)'dur.

nin yaratıcısı olan büyük tekellere karşı eylem, özel olarak vurgulandı.

— Emekçi halkın taleplerinin artırılması: sendikalara katılma özgürlüğü, daha geniş sendikal haklar, «eşit işe eşit ücret» ilkesinin tanınması, fiyat denetiminin kurulması ve bu denetimde işçilerin yeralması, genel toplumsal yararlılıklar sisteminin kurulması vb.

— Sömürge sisteminin ortadan kaldırılması ve kendi kaderini tayin ve ulusal bağımsızlık hakkının tanınması.

— Azgelişmişliğe ve tekellerin sömürü politikasına karşı mücadele.

— Hükümetler arasındaki uluslararası kurumlarda sendika hareketinin temsil edilmesi.

— Ulusal ve Uluslararası düzeyde işçi sınıfı dayanışması ve sendikal birlik.»

Dünya Sendikal Federasyonu'nun dünkü amaçlarının bugün içinde geçerli olduğu, ancak 30 yıldır meydana gelen kesin değişikliklere paralel olarak bu amaçlar başka terimlerle ortaya konulduğu belirtilmektedir. Bu deyimlerin çoğu yenidir ve sonuç olarak uluslararası sendika hareketi yeni ödevlerle karşı karşıyadır. DSF, bu ödevleri şöyle açıklıyor:

«1945'ten bu yana sosyalizmin zafer kazandığı dünyanın birçok bölgelerinde büyük değişiklikler meydana gelmiştir. İkinci Dünya Savaşından önce olduğu gibi Sovyetler Birliği artık tek sosyalist ülke değildir.

Kapitalist ülkelerde işçilerin ve nüfusun diğer kesimlerinin giriştiği sınıf mücadeleleri yeni toplumsal ve politik boyutlara ulaşarak yayılmaktadır. İşçiler sadece acil talepler için değil, aynı zamanda tekellerin iktidarına karşı demokratik bir seçenek (alternatif) için mücadele veriyorlar.

Sömürge sistemi yıkılmıştır. Eskiden sömürge olan ülkeler şimdi kapitalist ve emperyalist güçlerin egemenliğini tamamen fırlatıp atmak ve politik ve ekonomik tam bağımsızlığa ulaşmak için acımasız bir mücadele sürdürüyorlar.

Barış içinde birarada yaşama, işbirliği ve yumuşama politikası, güçler dengesi, emperyalizmi bu ülkeleri kabule zorladığından, önemli bir ilerleme kaydetmiştir.

DSF kuruluş kongresinde ortaya konan demokratik birliği amaçlayan ve sınıf temeline dayalı çizgisini izlemektedir.» ([1])

DSF Uluslararası sendika hareketinde **bugünkü ana görevlerini** şöyle özetliyor:

«—Yumuşama sürecine tersinmez (geri dönülmez) bir öz vermek, askeri üslerin ve askeri blokların ortadan kaldırılmasına doğru silahsızlanmayı ilerletmek, bütün emperyalist saldırıları engellemek ve varolan savaş ocaklarını yoketmek için dünya barışı ve güvenliği uğrunda mücadeleye devam etmek;

— Kapitalist ülkelerde işçilerin sınıf mücadelelerinin bütün alanlarında destek göstermek ve çokuluslu şirketlere karşı eylemi yükselterek işçilerin çıkarlarını uluslararası alanda korumak;

— Faşist ve gerici rejimlere karşı sendikal hakların ve özgürlüklerin korunması ve genişletilmesi için, demokrasi için mücadeleyi ilerletmek ve;

— Azgelişmiş ülkelerin yeni sömürgeci sömürüye ve talana karşı mücadelelerini desteklemek.»

Bütün bu sorunlar Dünya Sendikalar Federasyonu'nun faaliyetlerinde baş yeri tutmaktadır. Ve bunlar topyekün uluslararası sendikal hareket için DİSK'in de savunduğu ortak sorunlardır.

Günümüzde bu sorunlara etkin çözümler bulabilmek için uluslararası sendikal birlik her zamankinden daha hayati bir önem taşımaktadır. Dünya Sendikalar Federasyonu uluslararası sendikal hareketin birliği için etkin bir biçimde çalışmaktadır.

DSF yöneticilerinden Louis Saillanti şöyle diyor:

«1945'te, Dünya Sendikalar Federasyonu, birliğin, işçilerin faşizme karşı ortak mücadelesinin, barışı kurma ve sömürge hakları kurtarma isteğinin, daha iyi hayat koşulları için mücadelenin, sömürücü ve savaş kışkırtıcı tekellere karşı savaşın çocuğuydu. Dünya Sendikalar Federasyonu birlik ilkelerine sadıktır ve hâlâ sadık kalmaktadır.» ([2])

Dünya Sendikalar Federasyonu'nun birlik ilkelerine, işçilerin ve halkların davasına sadakati, onun, sınıf düşmanı ve sendikal birliğe karşı olanlar tarafından yoluna koyulan engelleri aşabildiğini gösterir. 1949'da birliğe doğru ilerleme Dünya Sendikalar Federasyonun da meydana gelen bölünme yüzünden ağır bir darbe yedi. Buna da sebep, AFL (*) liderliğince izlenen dünya sendika hareketini bölme politikasının bir bölümünü teşkil eden ve uyumlu bir manevra olan, Amerikan CIO (**) ve İngiliz sendikal temsilcilerinin DSF'den ayrılmasıydı.

«Bazıları Dünya Sendikalar Federasyonu'nun yaşam ve faaliyetinin felce uğrayacağını sandılar, ancak bütün engellere rağmen DSF, 1945'te uluslararası sendika hareketinin kararlaştırdığı amaçların hâlâ geçerli olduğundan ve kendisine düşen rolü her zamankinden daha fazla kararlılıkla oynayacağından emin olarak, geleceğe umutla bakarak eylemini her zaman sürdürmüştür.» ([3])

Geçmişte olduğu gibi Dünya Sendikalar Federasyonu, 1945, 1949 veya 1975'te olsun aynı ilkelere, sınıf birliği ilkelerine bağlı kalmaktadır.

DSF, savaşa, tekellerin ve dik-

---

(1) - DSF Bülteni, Sayı 37-38, Ekim 1975

(2) - A.g.e.

(3) - A.g.e.

(*) - «Amerikan İşçi Sendikaları Federasyonu»

(**) - «Sanayi Örgütleri Kongresi» (Bu iki örgüt bugün birleşmiştir ve adı AFL-CIO olmuştur. Türk-İş'in üye bulunduğu uluslararası örgüt budur.)

tatörlük rejimlerinin iktidarına karşı ya da işçilerin çıkarlarının korunması ve sömürge sistemlerin ortadan kaldırılması için olsun, faaliyetlerine bu ilkeler temelinde geliştirmiştir.

Kongrelerinde ve resmi toplantılarında-son alarak 1972'te yapılan 8. Dünya Sendikalar Kongresi ve Ekim 1974'te Havana'da Ekim 1975 Paris'te yapılan Genel Konseyler sayılabilir. «DSF, uluslararası sendika hareketinin şu anda karşılaştığı sorunları çözümlemiş ve gelecekteki eylemi için ödevlerını saptamıştır.» [4]

Bu sorunların kapsamını dikkate alan DSF, kendine bağlı enternasyonal işkolu Federasyonları (TUI'ler) ve ona bağlı örgütleri, bölünmüş bir sendika dünyasında, Çağımızın sorunlarına kendi başlarına kalıcı ve tam bir çözüm bulamayacaklarının tam anlamıyla bilincinde oldukları görülüyor... DSF ve ona bağlı örgütler olmadan da, hiç bir örgütün kendi başına ya da ortaklarını bir kenara iterek bu sorunlara geçerli ve tam bir çözüm bulabileceklerini sanmak da aynı ölçüde yanlıştır.

Kökenine ve varlığının temelini oluşturan birleştirici ilkelere sadık kalan DSF, kendisini sendika hareketinin bölünmüşlüğüne teslim etmemek üzere mücadele ediyor. DSF, varolan farklı görüşlerin ve bakış açılarının, topyekün dünya sendika hareketi tarafından kabul edilebilecek, sınıf temeline da yalı tek bir sendika örgütünün oluşturulması için ciddi bir engel teşkil etmediği yolundaki görüşünde ısrar etmektedir.

DÜNYA SENDİKALAR KONFEDERASYONU, bu amaca ulaşmak için mücadeleye devam etmektedir. Yalnızca uyumlu ve birleşik eylemle ulaşılabilecek sendikal birlik yolunda hala engeller vardır, ancak birliğe ulaşılabileceği, ulusal ve uluslararası (ki bu düzeyde şimdiye kadar sınırlı kalmış olsalar dahi) düzeyde bir çok deneyler tarafından kanıtlanmıştır.

Birliğe doğru atılan adımlarda kaydedilen ilerlemenin kanıtı, 1975 yılının başlarında Cenova'da hemen hemen bütün Avrupa sendika merkezlerinden üst seviyede temsilcilerin katıldığı, emeğin, işçi güvenliğinin, sağlığın ve refahın insana yarar sağlayacak bir duruma getirilmesi için toplanan Avrupa Sendikalar Konferansı gibi ortak yarar konuları üzerine yapılan ortak toplantılarda görülebilir.

Uluslararası düzeyde, Birleşmiş Milletler, İLO (Uluslararası Emek Örgütü), FAS (Dünya Gıda Örgütü) ve UNESCO çerçevesinde DSF, İCFTU (Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu) ve WCL (Dünya İş Konfederasyonu) arasında ilişkiler kurulmuştur. Burada sürekli toplantılar yapılmakta ve birleşik sendika hareketiyle ilgili eylemler kararlaştırılmaktadır.

Geçmişe göre bu önemli bir ilerlemedir ancak, anlayış ve görüş birliği hala zayıf, tutarsız ve önemsizdir.

Varılan sonuçlar ortak eylemin hem gerekli hem de mümkün olduğunu göstermiştir. Sendikal birliğe doğru ilerlemeyi hızlandırmak, DSF, TUI'ler (Enternasyonal İşkolu Federasyonları) ve ona bağlı diğer örgütlerinin çetin (zorlu) ödevlerinden biridir.

«Dünya Sendikalar Federasyonu bu birliği sağlamak yolunda, eylemini iyileştirmek ve işçilerin talep ve emellerinin başarısı için bu eylemin etkisini arttırmak ve özgürlük, toplumsal ilerme ve barış için yürütülen büyük davaya katkıda bulunmak için faaliyetlerini yorulmadan sürdürmektedir.» [4]

---

(4) - A.g.e.

— Kuruluşundan bu yana otuz yıl geçmesine rağmen bu 26. Genel Konseyinin sonunda da DSF'nin anahtar sözcüğü BİRLİK oldu. Ancak bu sofuca bir istek, hatta gerçekleşmeyecek bir düş olmuyormu?

— Birlikten söz ederken bunun sofuca bir istek olduğu asla söylenemez! Bu sorunun gelişimini, uluslararası durumun evriminin ışığında görmek gerekir. Soğuk savaş dönemi sendikal harekette ulusal planda olduğu gibi uluslararası planda da bölünme ve kopmaları belirledi. Ancak barış ve yumuşama siyaseti (detant) ilerledikçe, her eğilimdeki konfederasyon ve sendikalar arasında, özellikle de DSF ve Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu (UHSK) na bağlı sendikalar arasında ilişkilerin geliştiği görüldü. Bugün devletlerarası ilişkilerde, detantın güçlendirilmesinde önemli bir dönüm noktası yaşamaktayız, bu dönüm noktası ise böyle bir süreç için daha elverişli koşullar yaratmaktadır. Bu zaten, birkaç önemli girişimin de somutladığı bir gerçekliktir. Burada, Avrupa'daki sendika konfederasyonlarının geçtiğimiz Ocak ayı içinde Cenevre'de yapılan çalışma koşulları üzerindeki konferansı, biribirlerinin sorunlarını daha iyi anlamak için yaptıkları ikili görüşmeleri, Dünya Emek Federasyonu (DEF) ile DSF arasında aylardır sürdürülen tartışmaları anmama izin verin, Gerçekten de UHSK konusunda ciddi engeller mevcut. Buna rağmen, burada bile bazı ilginç olgularla karşılaşıyoruz. OIT; UNESCO, FAO, ve BMO bünyesinde özellikle çokuluslu şirketlerle mücadele konusunda giderek daha çok ortak ya da aynı doğrultuda ilişki ve eylemleri gerçekleştiriyoruz. Son olarak İspanyol emekçileriyle dayanışmanın gelişmesi ile ilgili olaylar, gerçekleştirilen ilerlemeyi iyi belirliyor. DEF, UHSK ve DSF'nun çağrısıyla uygulanan 2 Ekim boykot günü, BİRLİK'ten çıkardığımız anlamın çok güçlü bir somutlanışıdır, bu artık içeriksiz, boş bir sözcük olmaktan çıkmış eylem için birlik haline girmiştir. Ayni biçimde bu yılın 11 Eylül'ünde Şili için bütün uluslararası sendikal örgütlerin çağırısıyla bütün dünya-

da düzenlenen gösteriler de birlik planında gerçekleştirilen gelişmeyi belirlemekte, ve bu alandaki iyimserliğin temelsiz olmadığını göstermektedir.

— Kapitalist ülkeleri kırıp geçiren kriz karşısında, özellikle Avrupa'daki bazı sendikal örgütlerin emekçilerin fedekârlık yapması gerektiğini kabul ederek patronların avukatlığını yaptığını, buna karşılık diğerlerinin de fedekârlıkları reddedip talepler için eylemler örgütlediklerini görüyoruz. Bu koşullarda ortak eylem hangi temellerde düşünülebilir?

DSF GENEL SEKRETERİ PIERRE GENSOUS'la BİR KONUŞMA

— Gerçekten de, bu konuda, şu ya da bu ülkede sendikal mücadele hakkındaki görüş ayrılıklarına dayanan bir dizi güçlükler mevcut. Krizi ve sonuçlarını, hükümetlerle bir çeşit işbirliğine giderek çözümleyebileceklerini düşünen konfederasyonlar var. Biz ise emekçilerin bu krizle, böyle bir önyargıyla karşı karşıya bırakılmak istenmeleri dışında hiçbir ilgileri olmadığını söylüyoruz. Kendilerine dayatılan bu durumda hiç bir sorumlulukları yoktur, gerçek sorumlular büyük tekeller, özellikle de çokuluslu şirketler ve yalnızca onların hizmetinde olan bir siyaseti güden hükümetlerdir. Ve sanıyorum ki, bazı örgütlerin yönetici kadroları arasında sözünü ettiğim temel görüş ayrılıkları olsa bile, aynı zamanda hemen bütün kapitalist ülkelerde işçi sınıfının işsizlik, enflasyon, pahalılık, yani krizin sonuçlarına karşı savaştığını belirtmek gerekir. Bizim için de esas olan budur. Bu, gerçekte dünyada hüküm süren sendikal anlayışlar arasındaki ideolojik farklılıkları sulandırmak anlamına gelmez; bu ancak somut hedefler için ortak eylemi savunmaktır. Ve birçok ülkedeki gelişim de bunun imkân dahili olduğunu göstermektedir. Az gelişmişleri olduğu kadar kapitalist ülkeleri de ilgilendiren bu sürecin giderek güçleneceğine inanıyorum. Uluslararası bütün sendikal örgütlerin, çokuluslu şirketlere karşı eylem yürütme konusunda hemfikir olduğu biliniyor. Açıktır ki, bu bizim için bu şirketlerin hareketlerini kolaylaştıran siyasetlere karşı savaşmak anlamına gelir: ve özde krizin nedeni de bu çokuluslu şirketlerdir.

— Bu kriz aynı zamanda azgelişmiş ülkelerdeki emekçileri de etkiliyor. Sömürge halklarının kurtuluş mücadelesine bunca yardımda bulunan DSF bu halkların yaşama ve çalışma koşullarını büsbütün güçleştiren bu duruma bir çözüm görebiliyor mu?

— Gerçekten de DSF'nin 30 yıllık varlığı, sömürge boyunduruğundaki ülkelerin siyasal ve ekonomik kurtuluşu için yoğun bir mücadeleyle damgalanmıştır. Bugün bu ülkelerin ekonomik bağımsızlıklarının savunulmasını daha büyük bir kararlılıkla ele aldıkları bir dönüm noktası yaşıyoruz. Bu gelişim özellikle Birleşmiş Milletlerin ilk maddeler konusundaki yeni bir dünya ekonomik düzeni kurulması kararıyla sona eren olağanüstü toplantısında da somutlandı. Halklar ve tabiidir ki sendikalar, bundan böyle eylemlerini sürdürmek için bu karara dayanacaklar. Bunun bütün dünya sendikaları için ortak bir platform olacağına, ve azgelişmiş ülke halklarının gerçek ekonomik bağımsızlıkları ve doğal kaynaklarına özgürce sahip çıkabilmeleri için yürüttükleri mücadelede onlara destek olacağına, böyle bir eylem yaratabileceğine inanıyorum. Bu eyleme tüm varlığımızla katılıyoruz, ve halen birkaç sendikal örgütle birlikte gelişme sorunu üzerine bütün uluslararası sendikal örgütlerin de katılacağı, uluslararası sendikal bir konferansın hazırlığı içindeyiz. Amaç, sendikal hareketin bugün süren, ve tarihsel bir anlamı olan bu savaşa daha da güçlü bir biçimde katılmasını sağlamaktır. Tarihsel anlam dedik: çünkü insanlığın geleceği, büyük bir ölçüde buna dayanmaktadır.

— Son on yılda elde edilen büyük başarılara rağmen dünyada halen gerginlik bölgeleri ve dayanılmayacak baskı ve zulüm şartları var. DSF uluslararası işçi dayanışmasına yeni boyutlar kazandırmak ve onu güçlendirmek için ne yapacak?

— Bu DSF'nin sürekli eylemidir. İspanya'daki durum için olsun, Şili için olsun, Orta-Doğu'daki problemlerin çözümü için olsun, Güney Afrika'daki ırk katliamlarına karşı olsun, dünya çapında sürekli bir eylem yürütüyoruz. DSF şimdiye kadar pekçok girişimde bulundu, bundan sonra da bulunacaktır. Çağrımıza cevaben Konseye katılan, ve DSF'yle ilişkisi olmayan davetliler de dahil olmak üzere bu konseydeki genel hava, varolan yeni olanaklar çerçevesinde tüm uluslararası dayanışma biçimlerini yoğunlaştırmak yolundaydı.

— Bu 26. Genel Konseyin, DSF'ye bağlı örgütlerin dikkatlerini öncelikle çekmesi gereken esas kararları özetle neydi?

Bu toplantıdan çıkan ve önümüzdeki dönemde DSF'nin eylemlerini belirleyecek olan hareket hattı şöyle: Kapitalist ülkelerdeki emekçilerin krizin sonuçlarına karşı mücadeleleriyle dayanışma, az gelişmiş ülke haklarıyla, yeni bir uluslararası ekonomik sistemin kurulması, ve ulusal zenginliklerine özgürce sahip çıkabilmeleri için dayanışma, detant sürecinin sağlamlanması için eylem. Açıktır ki bu büyük hedeflerin gerçekleştirilmesi, çokuluslu şirketlerle ve gerici ekonomik ve sosyal politikayla şiddetli bir savaşı, ve herşeyden önemlisi, birliğin sağlanmasını gerektirir. Önümüzde açılan dönemde, yeni olanaklar açısından, DSF'nin bu yöndeki çabaları daha yoğun olacaktır. Genel Konsey, önümüzdeki günlerde Meksico'da toplanacak olan UHSK kongresine de bu yolda bir çağrı yaptı. Kongreye katılanları zaten ortak olan konularımız üzerinde DSF ile bir yakınlaşmayı kolaylaştıracak kararlar almaya çağırıyoruz. Örneğin insan hakları, sendikal haklar, çokuluslu şirketlerle mücadele, yeni bir dünya ekonomik düzenin kurulması. Bütün bu sorunlar üzerinde önemli görüş birliğimiz var: biz de bütün sendikaların eylem birliğini gerçekleştirebileceğimizi, ve gerçekleştirmemiz gerektiğini düşünüyoruz

15.10.1975 Tarihli ve 1624 No'lu «La Vie Ouvrière»

SENDİKALAŞMA FORUMU

29 KASIM 1975

«Demokrasinin sınırlarını genişletmek ve halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine omuz vermek için bütün demokratik kuruluşların güç ve eylem birliği zorunludur.»

DİSK, bütün çalışanlara «Grevli ve Toplu Sözleşmeli Sendikalaşma» hakkının verilmesini savunuyor ve bu uğurda mücadele eden kesimlerle güçbirliği yapıyor, onların yanında yerini alıyor ve destekliyor.

Bugün 15-64 yaşları arasındaki **«çalışabilir»** nüfus 20 milyon 350 bin kişidir. Aktif (çalışan) insanların sayısı ise 14 milyon 110 bindir. Aradaki 6 milyon 240 bin kişinin «iş talebi» yoktur, yani çalışamamaktadır. Aktif nüfusun 3 milyona yakın kesimi ise açık işsiz olup, bu miktarı da aşan bölümü «gizli işsiz» olarak «çalışan nüfus» içinde yer almaktadır.

3'ncü 5 yıllık Kalkınma Planında sendikalaşabilir ücretliler sayısı 4 milyon 55 bin kişi olarak gösterilmekte (*), bunların 1 milyon 200 binini sendikalı işçiler oluşturmaktadır. Geriye kalan 2 milyon 855 bin kişi ise henüz sendikal haklara kavuşamamış durumdadır. Bu miktar içinde memurların toplamı 900 bin kişi olup, geriye kalan 1 milyon 955 bin kişiyi öğretmenler, teknik elemanlar ve sendikalaşmamış işçiler oluşturmaktadır. (**)

Öte yandan iktisaden faal (aktif) her 1000 kişi, kendisi dışında 836 kişiye bakmak zorundadır. Bağımlılık oranı denen bu durum 1955'de 753 kişi (% 75,3) idi. (***) Yani her geçen gün çalışabilir nüfus artmakta, ancak işgücüne katılma oranı düşerken kendinden başkasına bakma (bağımlılık) oranı yükselmektedir.

Bütün çalışanların sendikalaşması için mücadele hiç duraksatılmadan sürdürülmelidir. DİSK bu uğurda bütün çalışan katmanların yanındadır!...

SENDİKAL HAKLAR İÇİN

FORUM

1. günümüzde güçbirliğinin önemi ve gereği
2. türkiye'de sendikacılığın gelişimi
3. sosyal mücadelede, sendikanın yeri ve işlevi
4. memur neden sendikalaşmalıdır
5. sendikal haklarımızı nasıl alırız

DİSK·TİB·TMMOB
TÖB-DER·TÖD·TÜM-DER
TÜS-DER·TÜTED

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI TOPLANTI SALONU
SELANİK CAD. 76 / 29 KASIM 1975 CUMARTESİ / SAAT 14.00

Üçüncü 5 yıllık planda **«sendikalaşabilir»** olarak gösterilen çalışan nüfusun **sendikalaşmaları** yukarıda belirtilenlere ek olarak giderek artan hayat pahalılığı karşısında da vazgeçilemez bir zorunluluk durumundadır. Bu ekonomik nedenlerin yanısıra demokratik-toplumsal istekler de önemlidir.

Başta tekelci sermaye olmak üzere egemen güçlerin, çalışan tüm katmanların «toplu sözleşme ve grev hakları ile donanmış sendikalaşma» savaşımına **karşı durmaları boşa değildir.** Çünkü onlar, kitlelerin ekonomik, demokratik ve toplumsal istemleri karşısında gerilemenin tedirginliğini yaşıyorlar.

DİSK, öğretmenlerimizin, teknik elemanlarımızın ve haksız yere memur statüsü içine hapsedilen emekçi yurttaşlarımızın haklı isteklerine el veriyor. Ekonomik ve demokratik hakları elde edebilmek için de ilerici güçlerin eylem birliği ve dayanışması zorunluluktur.

yaşasın tüm çalışanların
GREVLİ
TOPLU SÖZLEŞMELİ
sendikal haklar mücadelesi

FORUM

DİSK·TİB·TMMOB
TÖB-DER·TÖD·TÜM-DER
TÜS-DER·TÜTED

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI TOPLANTI SALONU
SELÂNİK CAD. 76 / 29. KASIM. 1975 CUMARTESİ / SAAT: 14.00

29 Kasım 1975 Cumartesi günü yapılan forum bu açıdan bir diğer olumlu adımı oluşturdu. DİSK, TÖB-DER, TÜTED, TİB, TÜM-DER ve TMMOB'nin katıldığı forum 1000'e yakın bir dinleyici kitlesi tarafından ilgiyle izlendi.

«Hak verilmez, alınır» ilkesinin benimsendiği ortak mücadele platformunda:

— Bütün kamu görevlilerinin mesleki ve özlük sorunlarını çözüme kavuşturmak,
— Ekonomik ve demokratik talepleri gerçekleştirmek,
— İşçi memur ayırımına karşı çıkacak bütün çalışanların grevli-toplu sözleşmeli sendikal hakkını almak,
— Ülkemizdeki faşişt tırmanışa karşı demokrasiyi ve demokratik mevzileri savunmak,
konularında görüş ve karar birliğine varıldı.

Demokrasinin sınırlarını genişletmek ve halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine omuz vermek için bütün demokratik kuruluşların güç ve eylem birliğinin zorunlu görüldüğü bir kez daha vurgulandı.

(*) Üçüncü 5 Yıllık Plan, S. 81
(**) Kaynak: Çalışma Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı
(***) Aynı kaynaktan

F İ S E

DÜNYA ÖĞRETMENLER SENDİKASI

İŞBİRLİĞİ VE DİYALOG

FISE (Dünya Öğretmenler Sendikası)nın başlıca hedeflerinden biri diğer uluslararası öğretmen federasyonlarıyla işbirliğini genişletmek ve ilişkiler kurmaktır. Benzer nitelikteki sorunları ve bunları çözüme kavuşturmak için birleşik bir eylemin gerekliliğine duyulan ihtiyacın artan bir biçimde farkına varılması, mesleki ve sendikal sorunlarda onları daha geniş bir diyaloga girmeye ve özgürce fikir alışverişinde bulunmaya zorlamaktadır.

Bu yüzden, FISE Sekretaryası, Uluslararası Orta Öğrenim Öğretmenleri Federasyonu (IFST) nun çağrısını memnunlukla karşılayarak, 22-25 Temmuz 1974 tarihleri arasında Paris'te yapılan 44. Uluslararası Orta Öğrenim Kongresi'ne katılmıştır. Kongrede FISE'yi sekreter Irina Tsikora temsil etmiştir.

Aynı dönemde, Dünya Öğretim Mesleği Örgütleri Konfederasyonu (WCOTP) na bağlı Uluslararası Öğretmenler Birliği Federasyonu (IFTA) Versay'da yıllık konferansını toplamıştır.

Deneyler, öğretmen örgütlerinin, çoğunluğunun uluslararası işbirliği ve birleşik eylemi savundukları gerçeğiyle ilgili, 1973'de Bükreş'te toplanan FISE Resmi Konferansının sonuçlarının doğruluğunu göstermiştir.

Uluslararası Orta Öğrenim Öğretmenleri Federasyonu ve Uluslararası Öğretmenler Birliği Federasyonu (IFST ve IFTA) ilk kez ortak toplantılar düzenlemektedirler. Bunlardan birincisi, yıllık kongrelerinin açılış oturumunda yaptıkları genel toplantı, ikincisi de «öğretmenler ve öğrenciler arasındaki ilişkiler ve bunların öğretmen eğitimi üzerindeki etkisi» konulu bir çalışma toplantısıdır.

WCOTP, ITFA ve IFST liderleri, WCOTP'ye bağlı örgütler, birçok delege, ulusal ve uluslararası düzeylerde hükümet ve hükümetlere bağlı olmayan örgütler temsilcileri, ortak toplantılar yapılmasını «eğitim işçileri yararına daha geniş işbirliği sağlama yolunda bir ilk adım» sayarak çok iyi karşılamışlardır.

IFST Kongresi canlı ve somut bir tartışmaya sahne olmuştur. Kongreye katılanlar, gerek okul çerçevesinde, gerekse genel olarak toplumda öğretmenin rolünün değiştiğini kaydetmişlerdir. Haberleşme alanlarının genişlemesinden dolayı öğretmenlerin karşılaştıkları güçlükleri ve bunların sonucu olan yeniden eğitim ihtiyacını vurgulamış ve geniş teorik bilgi, teorinin pratiğe bağlanması, pedagoji ve psikolojinin artan rolü, öğretim pratiği ve okul sistemiyle bağları kapsayan bilimsel bir yaklaşıma dayanan temel öğretmen eğitimiyle ilgili yeni gereksinmelere işaret etmişlerdir.

Tsikora, kongreye sunduğu selâm mesajında, FISE'nin temel politikalarını ve orta öğrenim öğretmenlerinin eğitimiyle ilgili görüşünü özetlemiştir. FISE'nin, daha iyi toplumsal ve ekonomik koşullar elde etmek için, demokratik haklar, özgürlükler ve ulusal bağımsızlık uğrunda mücadele veren ve baskı, kıyım ve teröre maruz kalan öğretmenler ve onların örgütleriyle dayanışma içinde olduğu özellikle vurgulanmıştır. Tsikora, FISE adına, uluslararası öğretmen hareketini, dünya öğretmenlerinin çıkarları için ortak eylemlerin geliştirilmesinde işbirliğine çağırmıştır. FISE sekreteri, ayrıca, FISE'nin 1975 yılında düzenlediği «eğitim, meslek ve istihdam» konulu dünya öğretmenler konferansını da kongreye duyurmuştur.

İŞÇİ SINIFI AÇISINDAN

TEKNİK ELEMAN SORUNU

«Burjuvazi, ideolojik, ekonomik ve toplumsal açıdan bir yandan teknik elemanların işçi sınıfına yaklaşmasını - bütünleşmesini önlemeye çalışırken, öte yandan işçi sınıfının teknik elemanları esas düşman olarak görmelerini sağlamak için çaba sarfetmektedir...»

Günümüz, insan bilgisinin ufuklarını genişleten, akıllıca kullanıldıklarında dünya yüzünden açlığı silip, tüm insanlığın yaşam standartlarını yükseltebilecek muazzam bilimsel ve teknik ilerlemelere sahne olmaktadır.

«Bilimsel ve Teknik Devrim» olarak nitelenen bu gelişmeler, insanları bir yandan hayranlık, öte yandan dehşet içinde bırakmaktadır. Çağımız toplumlarının ekonomik, politik, kültürel yaşamında köklü değişimler yaratmaktadır. Ülkenin ve toplumların gelişme düzeyleri, artık adam başına üretilen bilgi miktarı gibi ölçülerle değerlendirilmektedir.

İçinde yaşadığımız ve henüz başlangıcında bulunduğumuz «Bilimsel ve Teknik Devrim» çağında bilim adamı, mühendis, mimar, teknikerlerden oluşan teknik elemanların üretim güçlerinin gelişmesindeki rolü artmıştır. Emperyalist sistemde bilimsel ve teknik bilgi, tıpkı, mal ve sermaye gibi alınır-satılır, ihraç edilir, meta haline gelmiştir. Gelişmiş ülkeler ulusal gelirlerinin ortalama % 30'unu araştırma ve geliştirme çalışmalarına ayırmaktadır. Kapitalist ülkelerde teknik elemanların ücretli emeği büyük firmalar ve özellikle çok uluslu tekellerce artık pek yaygın olarak kullanılmakta ve büyük bir kâr kaynağı olmaktadır. Teknik elemanların bir bölümü, bu firmaların araştırma-geliştirme laboratuarlarında, yeni ürün ve üretim teknikleri araştırırken bir bölümü de doğrudan üretimde, üretim sürecini hazırlayan, başlatan ve sürdüren emekçiler olarak çalıştırılmaktadırlar.

Alınan kararlarda, yaptıkları işin amacı ve sonucu üzerinde söz ve denetim hakları yoktur. Yüksek Yönetici olarak görev yapan, teknik elemanların oranı ise gün geçtikçe azalmaktadır.

Görülüyor ki Bilimsel ve Teknik Devrim teknik elemanlara olan gereği sayıca arttırırken, onların toplumsal rolünü ve durumunu da köklü değişimlere uğratmıştır. Kapitalist ülkelerde teknik elemanların büyük bir bölümü, artık, üretim sürecine ve üretime doğrudan veya dolaylı olarak bağlı artı-değer üreten ve sömürülen ücretli emekçiler durumuna gelmiştir. Kapitalist sömürünün ve Emperyalist sistemin içine düştüğü derin krizin çilesini tüm çalışanlar gibi, işsizlik ve işgüvensizliği, gelir düşüşü ve toplumsal güvensizlik olarak çekmektedirler. Teknik elemanları toplumsal durum ve rolündeki bu nicel ve nitel değişim, elbette onların bilincini ve toplumsal dönüşümlerdeki rolünü de etkileyecektir, ve etkilemektedir. Kapitalist ülkelerde yaşayan teknik elemanların genel olarak sendikalara ve özel olarak işçi sendikalarına göstermekte oldukları artan ilgi ve üye olma isteği, bunun kanıtıdır. Öte yandan bilimsel ve teknik gelişmeler sonucu üretime hızla giren otomasyon ve sibernetik el ve kol emeğinin önemini ve rolünü azaltırken, sanayi işçilerinin emeği giderek daha çok entellektüelleşmekte, sıradan bir işçi için gerekli eğitim ve teorik bilgi düzeyi artmaktadır.

Kafa ve kol emeği bütünleşmesi için gerekli maddi koşullar oluşmakta ve hızla gelişmektedir.

Fotoğraflar: DİSK Foto-Film Merkezi

«İşçi sınıfı örgütleri, teknik elemanların hakları için onlarla beraber mücadele etmeli, bu yolda her türlü desteği vermelidirler. Kafa ve kol emeği bütünleşmesi için gerekli maddi koşulların oluştuğu ve hızla geliştiği günümüzde teknik elemanların gerçek çıkarlarının sömürüsüz ve barışçı bir dünyada olduğu somut olarak gösterilmeli, bu kitle üzerindeki burjuvazinin baskısı birlikte göğüslenmelidir..»

İnsan emeğinin sömürüsüne dayalı kapitalist sistemin, kafa ve kol emeği ayırımını «yapmaması» ve ortadan kaldırması elbette düşünülemez. Üstelik kafa ve kol emekçilerinin çıkarlarının çözümünün birbirlerine karşıtmış gibi gösterilmesi ve bunun için gerekli hertürlü sahte ayrımların ve kuramların (teorilerin) yaratılmasında ve sürdürülmesinde kapitalist sistemin büyük çıkarı vardır.

Burjuvazi bu nedenle çok yönlü bir hazırlık ve saldırı içindedir. Bir yandan «teknokratlar toplumu» «yeni orta sınıf» gibi sahte toplumsal teorilerle işçi sınıfının biliminin ve temel sınıf olarak öneminin geçersiz olduğunu kanıtlamaya çalışmaktadırlar. Teknik elemanları gelecek toplumunun temel ve egemen sınıfı olarak göstermektedirler. Bu amaçla teknik elemanların diğer çalışanlardan ve işçilerden kopuk mesleki örgütlerde toplanmaları istenmekte ve desteklenmektedir. Teknik elemanlara ücretli emekçi olmadıkları, çıkarlarının işverenle ve ürününün veya firmanın başarısıyla özdeş olduğu bilincini verecek yasal ve ekonomik her türlü tedbiri almaya çalışmaktadırlar. Teknik elemanlar bu nedenle çoğu işyerinde ya işveren temsilcisi olarak gösterilerek kapsam dışı bırakılmakta veya devlet memuru olarak sendikal hareketten ve işçi sınıfından zorla uzaklaştırılmaktadırlar. Öte yandan, işçilerin çalışma koşullarını zorlaştıran sömürü oranını arttıran tedbirler, çoğukez teknik elemanlar yoluyla işçilere dayatılmakta, ya da teknik elemanlar işçi sınıfının çıkarlarına karşı yöntem ve teknikler bulmaya zorlanmaktadır. Böylece işçilerin karşılarında sınıf düşmanları olarak teknik elemanları görmeleri sağlanmakta, burjuvazi bu sis perdesinin arkasına saklanabilmektedir.

Kısacası burjuvazi, ideolojik, ekonomik ve toplumsal açıdan bir yandan teknik elemanların iş-

çi sınıfına yaklaşmasını ve bütünleşmesini önlemeğe çalışırken öte yandan, işçi sınıfının teknik elemanları esas düşman olarak görmelerini sağlamaya çalışmaktadırlar.

Teknik elemanların tekdüze olmayan bir toplumsal kategori oluşu burjuvazinin bu çabasında başarılar elde etmesine katkıda bulunmaktadır. Özellikle işletmelerin üst yönetim kademelerinde yer alan mühendis ve mimarlar, teknik eleman olmaktan çok, sömürüden doğrudan veya dolaylı pay alan kesim olarak, işçi sınıfına karşı düşmanca bir tavır almaktadırlar. Geçenlerde Çumitaş işyerinde mühendis diploması taşımaktan başka, teknik eleman niteliği taşımayan, fabrika müdürü, grev yerinde işçilerin önünde sendika yöneticisini üzerine arabasını sürerek ezmesi buna açık bir örnektir. Ne var ki bu ve benzeri davranışlar, çoğunluğu ücretli emekçi durumundaki geniş teknik eleman kitlesini elbette bağlamamaktadır. Bu ve benzeri davranışlar, nefret ve tepkiyle karşılanmaktadır. Geniş teknik eleman kitlesi, içinde bulunduğu, işsizlik, geçim zorluğu ve yarınından güvensizlik gibi nedenlerle, burjuvazinin tüm çabalarına rağmen işçi sınıfına ve işçi sınıfının sendikal hareketine doğru hızla yönelmektedir. Teknik elemanlar, artık, kısa ve uzun dönemdeki çıkarlarının, işçi sınıfının çıkarlarıyla çakıştığını, teknik elemanların çalışma ve yaşam koşullarının düzelmesi için verilecek mücadelenin, işçi sınıfıyla beraber ve onun sendikal hareketinin içinde verilmesinin en doğru ve çıkar yol olduğunu görmektedirler. 1975 yılında yapılan «Teknik Eleman Kurultayı» teknik elemanların işçi sınıfı sendikalarında örgütlenmelerinin tek çıkar yol olduğunu büyük bir doğrulukla saptamıştır. Teknik elemanlar aldıkları karar yönünde davranmak ve işçi sınıfı ile iş yerinde, grev yerlerinde ve mitinglerde dayanışma ve güçbirliği içinde olduklarını savaşın ve yaşamın her alanında göstermek durumundadırlar. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun düzenlediği mitinglerde, işçi sınıfının grevlerinde, teknik elemanların, pankart ve flamalarıyla katılarak destek vermesi bu yönde atılmış olumlu adımlardır. Geniş teknik eleman kitlelerine alınan kararları benimsetmek, teknik eleman örgütlerini bekleyen bir görevdir. Çünkü halâ bazı teknik elemanlar içinde, bir çıkış yolu bulacaklarını ve toplumsal sorumluluklarından kaçabileceklerini sananlar bulunmaktadır.

İşçi sınıfımız ve onun devrimci sendikal hareketi, geniş teknik eleman kadrolarının, ücretli emekçiler olarak kendi yandaşı olduklarını, burjuvazinin tüm karşı çabalarına rağmen kavramaktadır. Son günlerde, Kırıkkale'de Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu işyerlerinde, Karadeniz Bakır İşletmelerinde ve Bandırma Sülfirik Asit Tesislerinde çalışan işçiler, yurtsever teknik elemanların sürülmesine ve işten çıkarılmasına karşı çıkmış, teknik elemanlarla beraber devrimci sendikalara girmek için omuz omuza mücadele vererek bunu kanıtlamışlardır.

Kafa ve kol emekçilerinin birliği için verilen mücadele, tüm çalışanların ve işçi sınıfının birliği için verilen mücadelenin, bir parçasıdır. İşçi sınıfının sendikal hareketi, teknik elemanların bu harekete katılmasıyla güç kazanacaktır. Özellikle üretim yönetiminin demokratikleştirilmesi, ekonomik demokrasi için verilecek mücadelede teknik elemanların mesleki bilgi ve deneyleri işçi sınıfı için büyük değer taşıyacaktır.

İşçi sınıfının Devrimci Sendikal Hareketine, teknik elemanları işçi sınıfı hareketine kazanmakta büyük görevler düşmektedir. Bunun için öncelikle teknik elemanların, toplumdaki ve toplumsal dönüşümlerdeki rolü ve durumu bu günkü ve gelecekteki gelişmeleri ile ve özgül sorunları ile kavranmalıdır. İşçi sınıfı ve onun devrimci sendikal hareketi, teknik elemanlara, tek güvenilir ve gerçek yandaşlarının işçi sınıfı olduğunu göstermek durumundadırlar.

Bunun için sendikaların çok yönlü çaba göstermeleri gerekdir.

Bir yandan teknik elemanların, sendikalaşmasına ve işçi sendikalarına girmelerini önleyen hertürlü yasa ve kısıtlamalara karşı, onlarla beraber mücadele etmeli, onların sendikalarda örgütlenmeleri için her türlü desteği vermelidirler. Bu destek teknik elemanların kendi toplumsal rol ve çıkarlarını anlamakta vardıkları düzeye bağlı olmaksızın sürmelidir. Böylece onların da işçi sınıfının sendikal örgütlerine olan güvenleri artacaktır. Onların giderek bu anlayışa kavuşacaklarına olan inancını işçi sınıfı göstermelidir. Öte yandan, burjuvazinin yoğun ve sürekli çabaları sonucu teknik elemanların işçiler ve bazı sendika yöneticileri üzerinde etkisini sürdüren ayırıcı, bölücü eğilimleri işyerinde ve çalışma yaşamında, sendikal mücadele ve genel olarak işçi hareketi içinde somut davranışlarla yokedilmeye çalışılmalı ve bu eğilimlerin çalışanların birliği yönünde doğru bilince dönüştürülmesine sendikalar çaba göstermelidir.

Bütün bunlar, teknik elemanların ilerici ve demokrat örgütleri ile sendikalar arasında tavanda ve tabanda sağlıklı, içten ve yoğun bir dialoğun kurulmasını zorunlu kılmaktadır.

Yaşasın kafa ve kol emekçilerinin birliği.

REFERANDUM YASALAŞMALIDIR!...

[Selçuk AYBATAR]

DİSK ve tüm ilerici, sosyal gelişme doğrultusunda mücadele veren demokratik örgütlerin süratli yasalaşmasını istedikleri gizli oy-açık sayım esasına dayalı referandum, **hukuksal açıdan,** 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasasında yetki uyuşmazlığının çözüm biçimi üzerine mevcut yasal boşluğun en etkin ve geçerli kapatılma yöntemi anlamına gelmektedir.

Ancak her gereksinmede olduğu gibi, referandum istemini doğuran ve bu istemin kitlelerin günlük yaşamına girmesinin temelinde yatan belirli toplumsal maddi koşullar vardır. Yıllarca önce, referandumun objektif olarak gündeme gelmesini gerektiren olaylar en sıcak biçimde yaşanmışken, bu istek sadece belirli bir süredir bilinçlerde açıkça yer etmiş ve güçlü bir mücadele oluşturacak kadar işçi sınıfının demokratik isteklerinin önemli bir parçası haline gelmiştir.

Referandum Anayasal bir hak'tır. İşçilerin serbestçe sendika seçmeleri, Anayasanın 46. maddesi gereğidir. Ancak tutucu-gerici iktidarlar, sermaye çevrelerinin politik güçleri olarak, bu Anayasal hakkın iş ve çalışma yasaları arasında yerini almaması için çaba harcamışlardır. 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası'nın 7. ve 11. maddeleri ve yasanın bütününden de görüleceği gibi, gerek yetki uyuşmazlığının çözümünde, gerekse yetkili ve çoğunluk sendikasının saptanmasında yasal açık bir yöntem konulmamıştır. Bu boşluk, elbetteki rast lantı değildir. Söz konusu yasalar, çıkarları uzlaşmaz iki sınıftan burjuvazinin iktidarda olduğu dönem-

lerde çıkarıldığı için sözü edilen boşluğu bilinçlice içinde taşımıştır. Bu görüşümüzü doğrulayan diğer bir somut örnek, iktidarın tüm olanaklarının kendi çıkarlarına hizmet etmesi yanında, işveren çevrelerine Anayasaya aykırı bir de lokavt eyleminin tanınmasıdır!

Tekelci sermaye sermaye Referandum'un «işçi sınıfının devrimci birliğini sağlayan bir içerikle yasalaşmasını» istemiyor. Kapitalizmin dünya çapındaki buhranının bu konuda ağırlığı vardır. İşçi sınıfının yükselttiği Referandum mücadelesi, devrimci sendikal birliğin DİSK saflarında oluşmasına yöneliktir. Sarı sendikacılığı, sınıf işbirliği ve uzlaşmacılığını mahkum etmeyi ve insanca yaşamaya adım atmayı hedeflemektedir. Kapitalist ülkeleri saran bunalımlar Türkiye gibi ekonomileri dışa bağımlı ülkeleri derinden sarsıyor ve süregen (kronik) bunalımı alabildiğine derinleştiriyor. Bu süreç ise yoksul halk kitlelerinin yaşam ve çalışma koşullarını gittikçe dayanılmaz kılmaktadır. İşçi sınıfı hareketi, ulusal kurtuluş mücadeleleri ve sosyalist sisteminden oluşan dünya demokratik güçlerinin etkisi, emperyalist ülkelerin kendi iç çıkar çekişmelerini derinleştirmektedir. Bunun sonucu burjuvazi artık hiç bir ülkede rahatça hükümet edememekte, kitle tabanını büyük ölçülerde yitirmektedir. Uluslararası siyasal güçler dengesi hızla bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm den yana güçler lehine değişmektedir.

Ülkemiz de bu genel değerlendirmenin ve gelişimin elbet dışında değildir. Nasıl en küçük bir sorunu, içinde yer aldığı toplumsal koşullar ve giderek toplumsal gelişimin o andaki düzeyinden soyutlayamaz isek, referandum için verilen mücadeleyi de işçi sınıfının genel hareketinden ayrı düşünemeyiz.

Yukarıdaki genel durum ve ülkemizin özel koşulları içinde, işçi sınıfımızın ekonomik mücadelesi, günümüzde, artık en azından ve en güncel olan demokrasi ve özgürlük savaşıyla üstelenmektedir. 12 Mart öncesindeki güçler dengesi, 14 Ekim 1973 ve 12 Ekim 1975'den sonra (sosyalist ve ilerici güçlerin kesintisiz mücadelelerinin bir ürünü-birikimi olarak) hızla bağımsızlık, barış, demokrasiden yana güçler lehine değişmeye başlamıştır. İşçi sınıfı ve tüm demokratik güçler emekten yana, ileri demokrasi için verdikleri bir mücadelede demokrasiye saygılı ve toplumsal ilerlemeden yana olan tüm güç ve kişiler kadar yargı görevlilerini de saflarında görmek isteğindedirler.

Referandum hakkının elde edilmesi için mücadele, 1971'den önce olduğu gibi, mevzii (yer ve işletmelerde) kalmamış, işçi sınıfının genel, demokratik ve haklı bir isteği haline gelmiştir. Diğer yandan öğretmenler, teknisyenler, memurlar gibi çalışan katmanların, grev ve toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı için geniş bir harekete girişmeleri, ancak bu katmanların örgütlenmeleri ve referandum isteminin kitlelere mal olmasıyla gerçekleşebilmiştir.

Tekelci sermaye **referandum hakkının amacından saptırmadan ve soysuzlaştırılmadan yasalaşmasına,** TRT'deki görüntülerine aykırı olarak, karşı çıkmaktadır. Çünkü bu hakkın işçilerin gerçek sendikalarında birliklerini sağlayacak bir biçimde tanınmasıyla, gerek işçi sınıfının, gerekse diğer çalışan emekçilerin değişik, ama birbirini tamamlayan demokratik istemlerini gündeme getireceğinden tedirgin olmaktadır. Tekelci burjuvazi, böylece, güçler dengesinin, bu dengenin somut işareti olan kitle tabanının kendi aleyhine kayışının hızlanacağından korkmaktadır. Oysa bu gelişim hiç durmaksızın güçlenmekte, toplumun tüm sınıf ve katmanlarını kucaklamakta ve Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 20.5.1975 günü verdiği «275 sayılı yasada Referandum yoluyla yetkili sendikanın saptanmasının olanaksız bulunduğuna» ilişkin kararını, uygulanmada yarattığı sakıncalar ve sertleşmeler nedeniyle; 10.11.1975 günü «yetkili sendikanın REFERANDUM YOLUYLA saptanmasına 275 sayılı yasada engel bir hüküm bulunmadığı...» şeklindeki kararıyla değiştirmektedir.

Referandumun, işçi sınıfının birliğini sağlayacak ve burjuvazinin çıkarına aykırı bir özde yasalaştırılması mücadelesi, işçi sınıfının başını çektiği, acil görevimiz demokrasi ve özgürlük savaşımının ayrılmaz bir parçasını teşkil ediyor. İşçi sınıfımızın devrimci sendikal örgütü olan DİSK, bu savaşın ön saflarında ve diğer tüm ilerici-demokratik örgütlerle güçbirliği içindedir.

Emperyalizmle işbirliği yapmak suretiyle egemenliğini pekiştirmeye çalışan kesiminin, son baskı ve zulüm önerileri, referandum gibi, diğer tüm demokratik istemlerin kazanılmasının, büyük ölçüde, demokrasiden, barış, özgürlük ve toplumsal ilerlemeden yana, ilerici-demokratik bir iktidar değişikliğinden geçtiğini göstermektedir. DİSK, bu uğurda tüm ilericilere bir kez daha çağrıda bulunuyor.

DİSK V. Genel Kurul Kararı

Toplu sözleşmeleri düzenleyen Yasanın, bugün, sarı sendika şebekelerinin, işçilerin imzalarını taklit etmeleri ve benzeri kanunsuz yollara başvurmaları ve böylece işçileri aldatmada zaman zaman başarıya ulaşmada etkin bir araç haline geldikleri saptandığından, toplu sözleşme yapmaya yetkili sendikanın kararlaştırılmasında, sendika seçme özgürlüğünün, ilgili işyerindeki işçilerin istedikleri sendikayı «gizli oy-açık sayım» (referandum) yoluyla belirtmeleri biçiminde, bir Yasanın kabul ettirilmesi amacıyla gerekli çalışmalarda bulunulmasına oybirliği ile karar verildi.

GREV HAKKI ve SINIRLANDIRILMASI

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, bu sonuca varırken, milyonlarca çalışanın yaşam sorunu olan bir konuda, iktisaden güçlü olanları daha da güçlü hale getirerek, işleri çıkmaza sokup, işçilerin hayatları ve onların da önemli gördükleri ekmekleri pahasına, kalıpsal-yasa dışı yollara yönelmelerini, sarı sendikalar dışındaki sendikaların varlığının gereksiz hale gelmesini, çalışma huzur ve barışının tümü ile bozulmasını elbetteki düşünmemiştir. **Ancak karar, sonucu itibariyle bu kapıyı aralamış olmaktadır.**

YARGITAY dokuzuncu Hukuk Dairesi, son zamanlarda temel özgürlüklere, yasalara aykırı ve işçiler aleyhine çelişkili bir karar vermiştir.

Bilindiğince; işyerinde toplu sözleşme bağıtlama yetkisini alan Sendika, 275 sayılı yasanın öngördüğü prosedür içinde, işvereni müzakereye çağırmakta, gelmediği yada anlaşma olmadığı ve uzlaştırma kurulu kararı da taraflarca kabul edilmediği taktirde; tutanağın taraflara tebliği tarihinden itibaren 6 iş günü içinde sendikanın «grev» ve işverenin de «Lokavt» kararı alma yetkisi kabul edilmiş bulunmaktadır. GREV kararının alınıp, işverene bildirilmesinden itibaren 6 iş günü geçmedikçe «grev» kararını uygulama olanağı yoktur.

Ancak «grev» kararının 275 sayılı yasanın 22. inci maddesi uyarınca işverene bildirildiği tarihten itibaren 6 işgünü içinde işyerinde çalışan işçilerin üçte birinin istemi üzerine, GREV OYLAMASINA gidilmekte ve yapılan oylamada işçilerin ÇOĞUNLUĞU **GREV'e HAYIR** dediği taktirde, sendikanın «GREV hakkı» ve dolayısıyla «toplu iş sözleşmesini bağlama yetkisi» de düşmektedir.

275 sayılı yasa'da «...... grev oylaması, o işyerinde çalışan işçilerin, grev oylaması ilânından itibaren altı işgünü içinde ve üçtebirinin isteği olursa yapılır ...» «işçilerin salt çoğunluğu grevin uygulanmamasına karar verirse, o işyerinde grev uygulanmaz» diyen 22 nci maddesinde de grev oylaması isteminde bulunacak ve oylamaya katılacak işçilerin, hangi tarihte işyerinde çalışan işçiler olacağına dair bir açıklık mevcut değildir. Ve fakat aynı yasanın 7. 11 ve takipeden maddeleri, yetkili sendikanın saptanmasında ve T. Sözleşme bağıtlamasında temel ilke olarak ÇAĞIRI TARİHİNDE İŞYERİNDE ÇALIŞAN işçileri esas almıştır. Tümü ile yasanın genel espirisinde de bu amaç üstün tutulmuş, açık hüküm bulunmayan bu konuda, **grev** isteminde bulunma ile **oylamaya** katılma da Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin son kararına dek uygulamada; çağırı tarihinde işyerinde çalışmakta olan işçilerin de katılması ile yapılmış ve bu uygulama, kesin karar veren yerel iş mahkemelerinde kökleşmiş bir içtihat haline gelmiştir.

Buna rağmen Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, kanun yararına bozma istemi ile kendisine ulaşan bir kararı inceleyerek; **«... Grev oylamasına işyerine alınış tarihine ve çağırı tarihinde işyerinde bulunup bulunmamasına bakılmamaksızın, salt grev oylaması isteminin yapıldığı tarihte işyerinde çalışmakta olan (yeni işe alınanlar dahil) tüm işçilerin «grev oylaması» isteminde bulunabileceği...... Dolayısiyle çağırı tarihinden beri işyerinde çalışıpta grev oylaması isteminde bulunulacak tarihte işlerine işverence son verilen işçilerinse, grev oylaması istemi ve oylamasında nazara alınmayacaklarına»** karar vermiş bulunmaktadır.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin **bu kararı;** Grev hakkını özünden zedeleyerek kullanılamaz duruma getirme sonucunu yaratmıştır. Bu nedenle de; **Anayasanın** «... İşçiler işverenlerle olan ilişkilerinde iktisadi ve sosyal durumlarını KORUMAK ve DÜZELTMEK amacı ile T. İş sözleşmesi ve Grev haklarına sahiptir» diyen ve bu temel hakkın özü ile sınırlandırılamıyacağını buyuran **47 ve 11. inci maddelerine** açıkça aykırıdır.

Bu karar; Grev hakkının kullanılıp, kullanılmaması yetkisini işçiler ve gerçek sendikalarının elinden alıp, işverenlerin istediği zaman kullanılmasına izin verebileceği ve istemedikleri zamanda işçiler ve sendikalarının elinden alabileceği bir hak haline getirmiş ve grev hakkı özünden ağır biçimde zedelenmiştir.

Şöyle ki; İş yasasının anti-de- okratik 13. ve 17. inci maddele- işverenlere istedikleri an, işçi- rin işine son verebilme yetkisi- tanımıştır. Yasal kurallara uy- ın olarak ve işçilerin yararına T. ızleşme yapma yetkisini almış r sendika ile işveren sözleşme t etmek (bağıtlamak) istemedi- taktirde; bu Sendikanın sözleş- e çağırılarına ya hiç katılmaya- k yada önerilerini kabul etme- rek uzlaştırma kurulundan geç- esini ve GREV kararı alınması- sağlayacaktır.

Sendikaca Grev kararının alın- asından itibaren 6 iş günü için- işçilerin üçte birinin imzası ile ev oylaması istenebileceğine re; bu istemde bulunmadan bir n evvel dahi iş yasasının sözü lilen 13 ve 17. inci maddeleri arınca; GREV'e EVET oyu vere- ğini bildiği, dilediği sayıdaki iş- erin ve önderlerinin iş akitle- ıe işverenin son verebileceği gi- aynı gün geçici olarak dahi iş- alabilecektir. Yargıtayın sözü çen kararına itibar edildiği tak- de, işveren bu yeni işçilerle REV OYLAMASINDA GREVE AYIR dedirterek, Sendikanın söz- şme yapma olanağını tümü ile r zaman ortadan kaldırabilecek- .

Bu ise; T. İş sözleşmesi bağıt- na olanağını tek başına işve- nlerin keyfine bırakmak olaca- ndan başka, onları devamlı **EV** oylamasına ve yasa dışı yol a teşvik edeceğinden, kuram- olarak da olsa, yasa koyucu- n amaçladığı çalışma huzur ve ışını bozacak ve işçileri yasal larına sahip çıkmak için fiili umlara zorlayacaktır.

Kanımızca Yargıtay 9. Hukuk iresinin bu kararı da Anayasa- 11 ve 47 inci maddelerine ay- ı olduğu gibi, 275 sayılı yasanın acına ve «ÇAĞIRI TARİHİNDE YERİNDE ÇALIŞAN İŞÇİLERİN YISAL ÇOĞUNLUĞUNU» te- l alan 6, 7, 9 ve 11. inci mad- erine de aykırıdır. 275 sayılı sanın 22. inci maddesinde EV oylaması isteminde buluna- k ve oylamaya katılacak işçile- , işyerinde «ÇALIŞAN İŞÇİLER» luğu belirtilmiş olmakla birlik- te, bu hakkın kullanılmasına **«Hangi anda işyerinde** çalışan işçilerin» katılacağına ilişkin bir açıklık getirilmemiştir. Çünkü yasa koyucu bu yasada, başlangıcından itibaren, «ÇAĞIRI TARİHİNDE İŞYERİNDE ÇALIŞAN İŞÇİLERİ» esas almıştır. Burada bir yasa boşluğu dahi bu nedenle sözkonusu olmaz.

Kaldı ki öteden beri uygulamalar bu yönde olmuş ve grev oylaması isteminde bulunacak üçte bir işçi sayısı oranına **«çağırı tarihinde işyerinde çalışan işçiler dahil edilmiştir.** Kökleşen uygulama, grev oylamasına» çağırı tarihinde işyerinde çalışan fakat grev oylaması sırasında işine son verilen, işçilerin de katılmasıdır. Sorunun hakçası budur ve bu uygulama gerçekten kökleşmiştir.

Esasen grevin uygulanması gerçekleşse bile, greve katılıp katılmamakta işçiler serbesttirler ve dolayısiyle yeni işçiler açısından ortadan herhangi bir sakınca mevcut değildir. Oysa ilk çağrı tarihinde işyerinde çalışan işçilerin grev istem ve oylamasına katılmalarının önlenmesi, hem kendilerine ve arkadaşlarına ve hem de sendikalarına «gönderilmesi olanaksız» **zararlar** verecektir!

Yargıtayın bu kararı uygulamaya ters düştüğünden başka, emsal alındığı taktirde, Medeni Yasanın ikinci maddesine aykırı biçimde KÖTÜ NİYETLİ İŞYERLERİNE, bu niyetlerini açıkça koruma sonucunu yaratmış olacaktır. Oysa **kötüniyetin hiç bir biçimde korunmayacağı hukukun temel ilkesidir.** Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun; «... Kötü niyetin hiç bir surette korunmayacağına..» ve «bir yasanın yorumlanmasının da hiç bir şekilde işleri kargaşalıklara ve olanaksızlıklara sebebiyet verecek şekilde yapılamıyacağına...» .. «işçilerin işverenlere karşı korunabilmesi için açıklık bulunmayan konularda işçiler yararına geniş yorum yapılması gerektiği..» ilkelerine de aykırı olan sözü geçen karar, kötüniyeti koruyucu, işleri kargaşalıklara, olanaksızlıklara ve patlamalara götürebilecek ve işçiler aleyhine gelişmeler sağlayacak sonuçlar yaratabilecektir.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, bu sonuca varırken, milyonlarca çalışanın yaşam sorunu olan bir konuda, iktisaden güçlü olanları daha da güçlü hale getirerek, işleri çıkmaza sokup, işçilerin hayatları ve onların da önemli gördükleri ekmekleri pahasına, kalıpsal-yasa dışı yollara yönelmelerini, sarı sendikalar dışındaki sendikaların varlığının gereksiz hale gelmesini, çalışma huzur ve barışının tümü ile bozulmasını elbetteki düşünmemiştir. **Ancak karar sonucu itibariyle bu kapıyı aralamış olmaktadır.**

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 20.5.975 günü verdiği bir başka kararında 275 sayılı yasada **Referandum** yoluyla yetkili Sendikanın saptanmasının olanaksız bulunduğuna hükmetmişken, bu kararının uygulamada yarattığı sakıncaları görmüş olmasındandır ki, aynı konuda son olarak verdiği 10.11.1975 günlü kararı ile 20.5.1975 günlü kararını değiştirerek «... Yetkili Sendikanın REFERANDUM YOLUYLA saptanmasına 275 sayılı yasada engel bir hüküm bulunmadığı» sonucuna isabetle varmıştır ki bu durum **grev oylamasına ilişkin** 10.11.1975 günlü kararının sakıncalarının da saptanarak değiştirileceğine olan inancımızı kuvvetlendirmektedir.

Yargıtayın bu görüşü değişmediği taktirde, esasen ekonomik ve politik tüm gücü elinde tutan ege men sermaye sınıfı, henüz örgütlenmesini tamamlamamış, Türkiye İşçi Sınıfına karşı, işveren kesimine yeni bir silah daha verilmiş olacağından, var olan sınıflar arası dengesizliği (uçurumu) tümü ile sermaye sınıfı yararına bozmuş olacaktır ki; bu, toplumun gelişim çizgisine ve ülke çıkarlarına ters düşen bir karar olarak etkisini sürdürecektir.

Kapitalist **sistemin** doğurduğu grevleri önlemek ise toplumsal patlamalara gönderilen bir davetiye olacaktır.

kapitalizmin genel buhranı ve bazı gözlemler

Kapitalizmin dengesizliği iyice açığa çıktı. 1970'lerin başlarında bunalım kapitalist toplumun her alanına yayıldı.

Bugünkü bunalım, 1945 sonrası bunalımından nitelikce farklılık gösteriyor. Birinci olarak, **başlangıçta** bir farklılık var. Hammadde, yakıt (özellikle petroldeki) çok hızlı fiyat artışları ve bu maddelerde görülen kıtlık, ödemeler dengesini alt-üst etti. Kapitalist sistemin parasal ve mali sistemlerini derinden ve keskin olarak etkiledi. Sosyalist sistem ekonomik alanda bir yüksek basamak daha çıktı. Bugün tekellerin kârları hızla yükselmeye devam ediyor ve vatansızlaşma süreci içindeki ABD, Ortak Pazar ve Japon tekellerinin gelişmekte olan ülkelere karşı izlediği yıkıcı iktisadi politikanın bedelini halklar çekiyor.

Kapitalizmin günümüzdeki bunalımının öncekinden ikinci farklılığı şurada: bu bunalım önde gelen kapitalist ülkelerin tümünde hemen hemen aynı anda başladı ve tüm kapitalist sistemi sardı. Bunun nedeni, üretimin gitgide daha uluslararası niteliğe bürünmesidir. Ticari sınırların yavaş yavaş silinmesi, çok uluslu şirketlerin politikaları ve daha yakın uluslararası ekonomik ilişkiler... üretimin uluslararası niteliğe bürünmesinin nedenleridir.

Kapitalist dünya bunalımının aynı anda başlamış olması, tek tek ülkelerde, bunu yenebilme fırsatını kısıtlamıştır ve bütün ülkelerdeki olumsuz etkilerini daha da artırmıştır.

Son olarak, 1950 ve 1960'larda olduğu gibi, 1970'lerin bunalımında fiyatlarda bir düşme olmamış, hatta fiyatlar alabildiğine yükselmiştir.

Ekonomik büyüme hızındaki düşmeler ya da başını almış giden enflasyonla bütünleşmiş bir gerileme, kapitalist bloktaki toplumsal durumu kötüleştiriyor, bütün çelişkileri (hepsinin ötesinde de emek-sermaye çelişkisini) keskinleştiriyor. Süregen (kronik) ekonomik bunalım, işçilerin ve tüm emekçi katmanların yaşam düzeylerini bozuyor ve daha da kötüleşmesi tehdidini savuruyor. Bunun daha ne kadar devam edeceğini ve bunalımların yükünün işçi sınıfının ya da burjuvazinin, kimin sırtına bineceğini, sınıflar mücadelesi tayin edecek, ve ediyor.

II. Dünya Savaşı sonrasında bile eşine rastlanmayan ekonomik güçlüklerle karşılaşan kapitalist ülkelerin egemen çevreleri, büyük bir şaşkınlık içinde bulunuyorlar. Nedeni de belli: bu durum emperyalizm çağındaki kapitalizmin, sistemin iç işleyişinin vardığı bir noktadır, tekelci devlet kapitalizminin bir ürünüdür.

Dengesiz iktisadi büyümeyi teşvik etmeye ve hızlandırmaya daya-

nan politikalar, iflas etmiştir. Aynı şekilde toplumun sosyal sorunlarını umursamadan, küçük bir kapitalist azınlığın (finans ve sanayi sermayecisinin) bencil çıkarlarında yoğunlaşan politikaları da batağa saplanmıştır. Ülkemizdeki somut durum da bundan başka nedir? Aşırı kâr ve **sömürü** düzeni, dışa bağımlılık, emperyalist tekellerin talana varan sömürüsü... ve ardından güçsüz sermaye çevrelerinin ayakta kalabilmek umuduyla sarıldıkları sıkıyönetim istekleri... Olaylar, gelişim ve tecrübeler «dengeli ve süregen iktisadi gelişme» inancına dayanan yeni-kapitalizm doktrininin çöktüğünü çoktan ilân etti bile...

yılın en yüksek düzeyine erişti. Temmuz ayında İngiltere'de 1 milyon, Türkiye'de 3 milyona yakın açık işsiz vardı.

Bu sayılar, durumun ancak bir parçasını yansıtıyor. Örneğin İngiltere'de sayılan ancak işsiz olarak kayıtlı olanları göstermektedir. Oysa 1971 yılında kayıtlı olmayan, 230.000'i kadın 300.000 işsiz bulunuyordu. Gerçekte bazı tahminler Şubat 1975'de işsiz sayısını 1.100.000 olarak saptıyordu. Yani resmi rakamın çok üstünde (2). Bizim için de bu geçerli. Kayıtlı işçi sayısını belirtseydik, 100 bin civarında göstermemiz gerekecekti.

ARTAN HAYAT PAHALILIĞI (1)
Bir önceki yıla göre artış oranı

	1970	1973	1974	Ocak-Mart 1975
ABD	5.9	6.2	12.2	10.4
Japonya	7.7	11.7	24.5	16.5
Fed. Almanya	3.8	6.9	7.0	5.9
İngiltere	6.4	9.2	16.0	19.5
Fransa	5.2	7.3	13.7	14.0
İtalya	5.0	10.8	19.4	24.0

Kapitalist politikayı çizenler, toplumsal hizmetlere ayrılan harcamaları kısmak gibi eski ve umutsuz bir yöntemden daha iyi bir şey ortaya sürememişlerdir. Kısacası, işçilerin maddi durumlarını sürekli kötüleştiriyorlar. Bunun çaresi ise, işçi sınıfının örgütlü mücadelesidir.

Emek dünyasının karşısında yer alan sermaye dünyasının çıkmazlarını ortaya seren pek çok delil var. Bunlardan biri istihdam sorunudur. İşsizlik, kapitalist ekonominin iç işleyişi ve kanunlarından doğar. İşçi sınıfı bilimi, kapitalizmi tahlil ederken, «üretim güçlerini geliştiremediğini ve gelişmişlik düzeyinden de yararlanamadığını» belirtir.

Geçtiğimiz yıl ve bu yıl olduğu kadar önümüzdeki yıl da işsizliğin tüm kapitalist ülkelerde bir çığ gibi arttığına tanık olacağız. ABD, Japonya, Fransa, Federal Almanya ve Türkiye'de işsizlik son 15

İşsizlik, bazı sanayilere mahsus (özgü) değildir. Şu yada bu ölçüde, bütün sanayilere ve ücretli ve aylıklı işçilerin bütün ana kategorilerine yayılmıştır.

1974'ün Aralık ayında Amerika'daki işsizler ordusunun yapısını gösteren aşağıdaki istatistikler de ilgi çekicidir.

İŞSİZLERİN ORANI (3)

Beyaz yakalı'ların	%3.7
Teknik elemanların	%2.6
Yönetici personelin	%2.1
Memurların	%5.0
Tezgâhtarların	%4.9
Mavi Yakalı'ların	% 8.2
Vasıflı işçilerin	% 5.3
Yarı-vasıflı işçilerin	% 9.7
Vasıfsız işçilerin	%10.9
Hizmetler Sektörü	% 6.9
Tarım işçilerinin	% 2.6

Beyaz yakalı işçiler arasında işsizliğin artması, ücretli ve aylıklı işçilerin sosyal ve ekonomik koşullarının gitgide eşitlenmesine doğru objektif eğilimin bir kanıtıdır, çünkü her iki kategori de kapitalist sömürünün aynı yöntemlerine maruz kalmaktadır.

Gizli işsizlik de yaygındır. İki sistem arasındaki rekabet ve işçilerin artan siyasi bilinçlenmesi karşısında, tekeller artık işçileri «kadro fazlası »diye kolaylıkla atamıyorlar. İşçi sınıfının yükselen öfke ve direnişini, yığınsal işten çıkarmalara karşı verdiği mücadeleyi de hesaba katmak zorundalar. Bu nedenle tekelci sermaye bazı manevralar çevirmek durumunda...

Fransız işverenler Ulusal Konseyi, üyesi işverenlere bu konuda bazı püf noktaları gösteriyor. Diyor ki: **«Esnek bir taktik» kullanın, işçiler işten çıkarmalardan kaçının, işçileri yarım gün (part-time) çalıştırın, mecburi izin verin. vb.**

BAŞLICA KAPİTALİST ÜLKELERDE İŞSİZLİK

	1973		1974		1975 Mart	
	Aylık Ortalama (bin)	İşgücüne Oranı	Aylık Ortalama (bin)	İşgücüne Oranı	Aylık Oratlama (bin)	İşgücüne Oranı
ABD	4.304	4.9	5.076	5.6	8.359	9.1
Japonya	664	1.1	726	1.4	1.120	2.2
Fransa	394	—	498	—	755	—
F. Almanya	274	1.3	583	2.6	1.114	4.9
İtalya	669	3.5	560	2.9	603	3.1
İngiltere	611	2.7	600	2.6	796	3.2

Kaynak: OECD. Ana Ekonomik Göstergeler. Haziran 1975

Tekeller, toplumsal gerginliğin daha da artmasını önlemek ve işlerin düzeleceği umuduyla işçi kadrolarını koruyabilmek çabası içinde, bu ve buna benzer yöntemler kullanıyorlar.

Bu taktikler, otomobil sanayiinde özellikle yaygın biçimde kullanılıyor. Bugün yüzbinlerce işçi, ya işten çıkarılıyor ya da daha kısa iş haftası uygulamasıyla karşılaşıyor. (iş haftası kısaldığında, ücretler de aynı oranda düşüyor elbet). Örneğin ABD'de, geçen yılın sonunda toplam 750.000 otomobil işçisinden yaklaşık 230.000'i işten çıkarıldı. «Newsweek» dergisi, «İşten çıkarmaların salgın hastalıklar gibi yayıldığını», yazıyordu.

Uzayan bunalım ile hızlanan enflasyonun birleşmesi, işçilerin hayat standartlarını altüst ediyor. Yığınsal işsizlik kendini acı bir biçimde hissettiriyor: Bu yılın başında ABD'de yapılan bir anket, nüfusun yarısından fazlasının şu yada bu şekilde işsizlikten etkilendiğini gösteriyordu. Pek çok aile, geçimlerinin ana kaynağını(yani aile reisinin ücretlerini) kaybetmiş durumdadırlar. İşsizlik yardımları, doğal olarak kaybedilen ücretin yerini alamamakta, üstelik de yalnızca belirli bir süre ödenmektedir. İşsizlerin tümü de bu yardımlardan yararlanamıyor: ABD'de, bu yılın başında aktif olarak iş arayan yaklaşık iki milyon kişi hiçbir işsizlik yardımı almıyordu. (4)

Fransa'da resmen işsiz olarak kayıtlı 766.000 kişiden yalnız 340 bini (% 44,4) işsizlik yardımı alabiliyordu. (5)

Kapitalizmin ekonomik güçlükleri, halen çalışmakta olanların hayat standartlarını da etkiliyor. Kapitalist ekonomilerin büyüme hızlarının yavaşlaması, doğal olarak, ücret artışlarını kısıtlıyor, onun maddi tabanını daraltıyor. Enflasyoner fiyat artışları gerçek ücretleri kemiriyor. Üstelik fiyat artışları temel ihtiyaç maddelerinde özellikle hızlıdır. Halkın hayat standardına verilen zararların giderilmesi ve enflasyoner fiyat artışlarının etkisiz kılınması, büyük ölçüde sınıf güçleri arasındaki ilişkiye ve kapitalist saldırıya karşı işçilerin mücadelesinin ölçeğine bağlıdır.

Sendikal mücadele, tüm işçi hareketinin kapitalizm döneminde her zaman gerekli ve her zaman temel nitelikte, sürekli biçimlerinden biridir.

İşçilerin hayati çıkarlarına saldırılar yapıldığı ekonomik bunalım dönemlerinde, sendikal mücadele, özellikle önem kazanır.

Sendikalar, bugün dünya çapında muazzam bir güç olarak, tekellerin, işbirlikçi yönetimlerin, sömürü düzenlerin yıkmalarına karşı emekçilerin hayati çıkarlarını korumak ve geliştirmek için mücadele veriyorlar. Ücretleri daha yükseklerde dolaşan fiyat ve vergilerle başabaş tutabilmek, ya da bir baş öne geçirebilmek, sosyal hakları ilerletebilmek önemlidir.

İşçi sınıfının ekonomik mücadelesinin burjuva hükümetlerin ekonomik politikaları üzerinde kesin etkileri vardır. Bu politikaların çok ters toplumsal ve ekonomik sonuçlarını yumuşatabilir. Bu anlarda grev mücadeleleri yalnızca burjuva ekonomik politikalara karşı bir protesto biçimi olmaktan çıkar, aynı zamanda işçilerin ve onların sendikalarının toplumsal ve ekonomik hedeflere ulaşılmasında önemli bir silâh olur.

İşçi sınıfı, tekellerin ve onlara bağımlı işbirlikçilerin bencil çıkarlarına ve hırslarına karşı gitgide daha öncü ve örgütleyici bir güç rolünü üstleniyor. Tekellerin, holdinglerin ezgisine dayanamayan geniş emekçi kitlelerin isteklerini başarmak; sendikaların, muhalefet partilerinin ve gençlik, kadın, köylü ve mesleki örgütleri dayanışmasını artırıyor, zorunlu kılıyor.

Kapitalist bir toplumun, işçilerin, çalışan tüm katmanların da durumlarında yarattığı kötüleşme eğilimine, ancak aktif bir işçi sınıfı mücadelesiyle karşı korunabileceği görüşünü «çağ-dışı» diye niteleyen kapitalizm havarilerine, yaşanılan olaylar ve süreçler açık bir yanıt (cevap) oluşturuyorlar.

Fransız, İtalyan, Japon ve diğer kapitalist ülkelerin devrimci sendikal mücadelesinin katetettiği yollar ve başarılar ortadadır. Ülkemizde DİSK, Dünya Sendikal hareketinin bir parçası olarak, bir dizi ekonomik talep için çaba gösterirken, işçi ve emekçi halkın demokratik hak ve özgürlüklerini korumak ve genişletmek mücadelesini başa alıyor.

Dünya sendikal hareketi, sömürü ve kâr esasına dayalı çağdışı düzenin sonucu ve nedenlerine karşı mücadele ederken, sadece işçilerin durumunun iyileştirilmesini talep etmekten öteye gidiyor, durumun nasıl düzeltilebileceğini gösteriyor ve siyasi talepler öne sürmekten çekinmiyorlar.

Başarının yalnızca günlük ekonomik mücadele ile sağlanamayacağı, her düzeyde daha aktif siyasi mücadelenin gerekirliliği daima vurgulanıyor.

DİSK'in önünde uzun ve çetin bir mücadele yolu vardır.

---

(1) **Dünya Ekonomisi ve Uluslararası İlişkiler,** Sayı 6, 1975, s. 102
(2) Morining Star, 27 Mart 1975, s. 5
(3) U.S.News and World Report. 23 Aralık 1974, s. 56
(4) Tine, 24 Şubat 1975, s. 29
(5) L'Humanite, 27 Şubat 1975, s. 1

iş-ekmek-barış ve toplumsal ilerleme savaşında sendikalar

BATI ALMANYA'DA ÜCRETLERİN DONDURULMASINA KARŞI

Batı Alman İşverenleri, ücretlerin en çok yüzde 5,5 arttırılması, yani dondurulması doğrultusunda yeni tedbirler almaya başladılar. İşçilerin satın alma gücünü düşürecek olan bu tedbirlere karşı sendika temsilcilerinden DGB (Alman Sendikalar Birliği) DARINSTADT bölgesi başkanı bir bildiri yayınladı: **«Kitlelerin satın alma gücü yükseltilmezse, iç talebin yeniden atılımı beklenemez. İşsizliğin arttığı, toplumsal kazanımlara ve sendikalara karşı saldırıların yoğunlaştığı, fiyatların yükseldiği bir dönemde, tüm işçilerin tüm çalışanlar ve memurların dayanışması her zamankinden daha önemlidir.»**

İTALYA'DA YAPI İŞÇİLERİ EYLEMDE

İtalya işçi sınıfının sendikal örgütü CGIL ile diğer iki konfederasyonun bu işkolunda oluşturdukları tek federasyonun örgütlediği dev bir gösteri Roma'nın San Giovanni alanında **300.000 inşaat ve yapı işçisini bir araya getirdi.** İş garantisi ile yapı sanayiinin geliştirilmesinin istendiği gösteriye metalurji, hizmet, vb. emekçileri, öğrenciler de katıldılar.

PORTEKİZ'DE TARIM EMEKÇİLERİ TOPRAK REFORMU İÇİN DİRENİYOR.

Çeşitli tarım sendikalarından, fabrikalardan ve küçük ve orta tarım işletmelerinden, değişik tarım ve sanayi işyerlerinden gelen 5.000 tarım emekçisi ile General Otelo Saraiva de Carvalho'nun katılmasıyla Barreiros'da yapılan büyük bir toplantıda, şu anda ciddi tehlikelerle karşı karşıya bulunan toprak reformunu korumak üzere bir dizi tedbir görüşüldü.

Alınan kararlardan bazıları şöyle:

— **Tarım ve gübre işletmeleri emekçileri** örgütlerinin demiryo-

İngiltere, Chrysler işçileri yığınsal protesto gösterileri ile grevlerine devam edeceklerini belirtiyorlar.

lu ve karayolları emekçilerinin katılması ve Silahlı Kuvvetlerin de el vermesiyle derhal gübre dağıtımına girişilmesi,

— İş yerleri dışında Tarım ve Ticaret Bakanlarıyla her türlü görüşmeyi **reddetmek,**

— **Karşılıklı çıkarlarının savunulması için sanayi ve tarım emekçileri arasındaki bozulmaz dayanışmayı bir kez daha vurgulamak.**

— Toprak reformu komisyonlarındaki gerici teknisyenlerin çıkartılması ve Tarım Bakanının çalışmalarının tarımcıların çıkarlarına karşıt olduğu şeklinde mahkûm edilmesi,

— İçinde bulunduğu anarşi ve tufeylilikten kurtarmak için ticaret ve sanayi sistemlerinin yeniden düzenlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması ve emekçilerin hizmetine sunulması...

BOLİVYA'DA SENDİKAL ÖZGÜRLÜKLER İÇİN MÜCADELE GELİŞİYOR

General Hugo BANZER'in diktatörlük rejimi, 1971 deki Banzer darbesinden sonra illegal (yasa dışı) ilân edilen Bolivya İşçi Konfederasyonu (COB)'nu tanımayı reddetti.

Bolivya Maden İşçileri Federasyonu, Anayasal özgürlüklere dönülmesini, örgütlenme özgürlüğü, ücretlerin arttırılması, işten çıkarmalara son verilmesi ve sürgündekilerin geri dönmesini istedi.

Maden işçileri, sömürüyü yoğunlaştıran ve emekçilerin birçok ekonomik ve toplumsal hakkını yokeden küçük bir grup parababasının çıkarına hizmet eden rejimin anayasaya aykırı yasalarını teşhir ettiler. Diğer yandan, fiyat ve ücretlerin dondurulmasını protesto eden maden işçileri, bu kararın sadece ücretlerin dondurulması, fiyatlarınsa durmadan yükselmesiyle sonuçlandığını belirtmişlerdir.

Bu arada, Bolivya Anti-faşist Direniş Komitesi, baskının yoğunlaşmasını mahkûm etmiş ve Banzer rejiminin Viacha ve Achocalla'da toplama kampları açtığını bildirmiştir. Komiteye göre, son üç ay içinde Bolivya İşçi Konfederasyonu'nun 30 yöneticisi tutuklanmış, fakat mahkeme önüne çıkarılmamışlardır.

İSPANYA İŞÇİ SINIFI DİRENİYOR.

İspanya İşçi Komisyonları Ulusal Koordinasyon Komisyonu Sekretaryası toplanarak İspanya halklarına aşağıdaki çağrıyı yapmıştır:

«General Franko ülke siyasal sahnesinden kesin olarak ayrıldı. Ölümüyle beraber, temel hak ve özgürlüklerin plânlı ve sürekli bir

şekilde inkâr edildiği tarihsel bir dönem sona ermektedir.

Ancak, baskı ve zulüm temeline dayalı bu rejimin Frankosuz, fakat Juan Carlos'un kişiliğinde sürdürülmesi için çeşitli girişimler yürürlüğe konmaktadır. Bazı çevreler **«değişim»** ve **«reformlar»**ın, kralın ağzından çıkacak emirlerle kendiliğinden sağlanabileceğini ileri sürüyorlar.

Yararlanmamız gereken yeni olanaklar yaratan tarihsel bir durumla karşı karşıyayız. Hiç bir tereddüt ve bahaneye iltifat etmeden, istem ve haklarımızın elde edilmesi doğrultusunda kararlı bir mücadeleye girmenin saati gelmiştir.

Emekçilere karşı olan sorumluluğumuzun bilinciyle, genel seferberliğe, istemlerimizin açık ve kitlesel bir şekilde duyurulmasına, görüşme ve karar toplantılarının tüm işyeri ve mahallelerden gerçekleştirilmesine, özgürlük ve demokrasi için kitle gösterilerinin örgütlenmesine çağırıyoruz.

Özel olarak, son sendika seçimlerinde önemli başarılar elde eden emekçileri sendika aygıtının tüm yönetim kademelerine sahip çıkmaya, sendika lokallerine işyerlerinde sendikal toplantı ve görüşme hakkı için mücadeleyi geliştirmeye çağırıyoruz.

Aynı anda, mevcut tüm siyasal güçleri, kuruluşları, halka ve onun örgütlerine sözverecek siyasal bir süreci başlatmaya mukdedir **demokratik ve birleşik geniş bir cepheyi acilen oluşturmaya çağırıyoruz.**

— İşsizliğe ve hayat pahalılığı artışına karşı;

— Ücretsel istemlerimiz **için;**

— Genel af için;

— Grev hakkı ve sendikal özgürlükler için;

— Siyasal ve ulusal özgürlükler için;

— Tüm İspanya halklarına demokrasi için;

Daha fazla beklemeden, her türlü eylem ve mücadele biçimini pratiğe sokmak gerekmektedir.»

27 Ekim 1975, İşçi Komisyonları Koordinasyon Genel Komisyonu.

Amerikan İşçi Sınıfı yığınsal gösterilerinden birinde...

İSPANYA'DA GENEL GREV HAZIRLIKLARI

Geçtiğimiz haftalarda İspanya'da İşçi Komisyonları Koordinasyon Ulusal Komisyonu toplantısına sekiz kadın ve çoğunluğu genç işçi yöneticiler katılmıştır. Toplantıda İspanya siyasal yaşamının bu çok önemli döneminde izlenecek strateji ile eylem programının saptanması görüşülmüştür. Ulusal Koordinasyon Komitesi yeni yıldan önce bir **Genel Grev** hazırlıklarına girişmeye karar vermiştir. Faşist İspanya rejiminin çıkardığı «terörcülük üzerine kararnameyi», yenibir Anti-demokratik girişim olarak niteleyen işçi komisyonlarından bir yönetici İspanya İşçi Sınıfının sendikal örgütü olan İşçi Komisyonları'nın görüşünü açıklamıştır:

«Biz, terörcülüğün tuzağına düşmeyeceğiz savaş alanımız ekonomik ve toplumsal politika alanı, her türlü şiddet eylemini saf dışı ederek demokratik eylemi ilerletme mücadelesi veren işçi sınıfı ve hareketinin savaş alanıdır. Kendi istemleri için mücadele eden emekçiler, terörcülük üzerine kararnamelerin esasta kendilerine, sendikal harekete karşı yöneldiğini görmektedirler. Böylece, genel grev, Frankoculuğa karşı demokratik özgürlükler için mücadeleye dönüşerek açık siyasal bir içeriğe bürünecektir. Genel grev sonunda, ortak programlar etrafında birleşmiş güçler diktatörlüğe karşı tüm toplumsal güç ve kümeleri demokratik eyleme katılmaya çağırmalıdırlar. Bütünüyle tüm İspanya, **Frankocu surların** karşısına dikilecektir.»

ULUSLARARASI MÜCADELE

çokuluslu tekellere karşı mücadele sertleşiyor !

İtalya'nın Milano kentinde Leyland-Innocenti işçileri hükümetin sağ çizgisini eleştiriyor ve direniyorlar...

11 Eylül 1975 günü Uluslararası Koordinasyon Komitesi'nin kararı üzerine İngiltere'de, Fransa ve İtalya'da yüzbinlerce işçi, sendikalarının öncülüğünde çok uluslu kauçuk-lastik tekellerine karşı 22 Ekim'de grev ve çeşitli kitle gösterileri yaptılar.

İngiltere'de, 14 fabrikada 24 saat üretim bütünüyle durdu. Bundan en çok etkilenenler Dunlop-Pirelli, Ford-Dunlop, Goodyear gibi şirketlerin çeşitli bölgelerdeki tesisleridir.

Fransa'da, CGT ile CFDT'nin Carmes'da düzenledikleri ortak gösteriye binlerce işçi katılmıştır. Özellikle Michelin-Clermont şirketi tesislerinde çalışan işçilerin greve katılma oranı çok yüksek oldu.

İtalya'da, Pirelli, CEAT ve Michelin'e bağlı fabrikalarda grev hemen tüm işçileri kapsadı. Superga (Pirelli) Fabrikasında büyük bir gösteri düzenlendi... Michelin-Dora'da **birkaç saat içinde** İspanyol İşçilerinin mücadelesini desteklemek üzere 1.300.000 liret toplandı.

Bu eylemlerin somut hedefleri geçtiğimiz Eylül ayında Liverpul'da saptanmıştı: Emekçilerin ve Kamuoyunun dikkatini çok uluslu şirketlerin yatırım politikasına ve **Avrupa'daki büyük lastik tekellerinin kitlesel işten çıkarma girişimlerine çekmek** ve iş garantisi ile üretimin devamını sağlayacak yeni yatırımlarda bulunulmasını istemek...

ITT'YE KARŞI ORTAK SENDİKAL HAREKET

İngiltere ve Fransa'daki ITT tesislerinde örgütlü İngiliz ve Fransız sendika yöneticileri yayınladıkları ortak bildiride «Dev tekeller ve çok uluslu şirketlerin egemen olduğu bir Avrupa'da emekçiler de ortak çıkarları için birlikte mücadele etmelidirler. Tarihsel, siyasal ve örgütsel ayrılıklar buna engel değildir», denilmektedir.

INGİLTERE EMEKÇİLERİ İTALYA'DAKİ İNGİLİZ - LEYLAND TESİSLERİNDE ÇALIŞAN İTALYAN EMEKÇİLERİNİN MÜCADELESİNİ DESTEKLİYOR.

İngiliz-Leyland **tekeli, kendi** kontrolündeki Milano'daki İnnocenti otomobil fabrikasında 4.500 işçisini, üretkenliği yüzde 25 arttırmadıkları ve personel sayısında üçte birlik bir indirime yanaşmadıkları taktirde, fabrikayı kapatmakla tehdit etti. 28 Ekim günü Milano'daki tüm metalürji işçileri (300.000) fabrikanın kapatılmasını önlemek üzere greve gitti. İtalya sendikal hareketi için, toplu sözleşme döneminin başladığı ve devam ettiği şu sıralarda en önde gelen işlemlerden birisi, **iş garantisinin sağlanmasıdır.**

İnnocenti emekçileri, İtalyan sendikal merkezleri CGIL-CISL-UIL ile siyasal partilerin belediye ve bölge örgütlerinin de desteğini alarak, fabrikanın kapatılması halinde hükümet tarafından millileştirilmesini istediler.

Aynı anda, Londra'ya giden Leyland-İnnocenti ile FLM işçi delegelerinden oluşan bir İtalyan sendikal delegasyonu, İngiltere Leyland fabrikaları sendika temsilcileriyle görüşerek İngiliz emekçilerinin destek ve dayanışmasını sağladı.

2 Kasım günü de Leyland işveren temsilcileri, İtalyan Sendikaları ile İtalyan hükümeti arasında süren görüşmelerin sonucunu beklediklerini söyleyerek 1500 işçinin çıkış bildirgesini askıya aldıklarını belirttiler. İnnocenti İşçileri, İşten çıkarmalar başladığı takdirde, fabrikayı işgale kararlı olduklarını belirtiyorlar.

üretimde işçi kontrolü ve YÖNETİME KATILMA

BİR İNCELEME

Desenler: Orhan TAYLAN

«Şimdi artık biliyoruzki, «Ortak yönetim» ile ilgili bir istek ortaya atıldığında, sadece kişisel geleceğimiz açısından bir tehditle karşı karşıya değiliz.

Böyle bir isteğin gerçekleşmesi, özel teşebbüsün temelini oluşturan ekonomik ve politik sistemi felce uğratacaktır. Ve, biz eğer yaşamak istiyorsak, savaşmamız gerektiğini bilmeliyiz. Alman sanayicilerinin bugün karşı karşıya oldukları sorun «olmak veya olmamak»tır.

B. Almanya Bağımsız Sanayiciler Birliği Başkanı Fertsch Röver

Üretimde işçi kontrolu, işçi sınıfı hareketi tarihinde ve kuramında önemli yeri olan temel sorunlardan birisidir. Kapitalist ülkelerin işçi sınıfı hareketi, üretimde işçi kontrolu konusunda, uzun bir mücadele ve deneye sahiptir. Bu mücadele işçilerin kapitalizmin doğuşundan başlıyarak, toplumsal durumlarını geliştirmek için verdikleri genel mücadelenin, doğal bir parçasıdır.

Sosyalist ülke işçilerinin üretim ve ekonominin yönetiminde işçi kontrolu konusundaki deney ve kazanımları ayrı bir inceleme konusu olacak zenginliktedir. Öte yandan Sosyalist ülke işçilerinin bu konudaki deney ve başarılarının, Kapitalist ülkelerin işçi hareketlerini büyük ölçüde etkilemiş olduğu herkes tarafından bilinen bir gerçektir.

Günümüz kapitalist ülkelerinde ekonomik, demokratik ve politik talep ve mücadeleler içiçe halkalar halinde hergün biraz daha birbirine yaklaşıp bütünleşmektedir. Üretimde işçi kontrolu ve işçilerin yönetime katılma mücadelesi, ekonomik-demokratik-politik mücadele birliğinin somutlaştığı güncel ve acil bir kitle hareketi biçimini almıştır. Yönetimin ve üretimin demokratikleştirilmesi, tekellerin ekonomik politikalarının demokratik kontrolu için verilen mücadele, tekelci devlet kapitalizmi ve uluslararası tekeller aşamasına ulaşmış olan kapitalist dünyadaki işçilerin, güncel ekonomik kazanımlar elde edip, bunları koruyabilmeleri için tek geçerli ve gerekli yol olarak görülmektedir. Öteyandan yönetime katılmak, geniş emekçi yığınlarının, var olan demokratik haklarını korumak ve gerçek bir demokrasi yönünde geliştirmek için vermek zorunda olduğu genel demokrasi mücadelesinin çok önemli ve vazgeçilmez bir silâhıdır. Bu mücadelede, tekelci burjuvazi elindeki çok büyük ekonomik gücü, tek çıkar yol gördüğü politik gericiliği sürdürmek için bonkörce harcamaya hazırdır.

KAPİTALİST DÜNYA İŞÇİ HAREKETİNİN ÜRETİMDE İŞÇİ KONTROLÜ VE YÖNETİME KATILMA KONUSUNDAKİ DENEYLERİ

Birinci Dünya Savaşını takip eden yıllarda, kapitalist Avrupa ülkelerinde (Almanya, Macaristan,

Avusturya, Polonya, Bulgaristan, İtalya) kurulan ilerici yönetimler döneminde çalışan kitleler arasında en geçerli sloganlar, genç Sovyet devriminin de etkisiyle, «üretimde işçi kontrolü kurulması» ve «temel sanayinin kamulaştırılması» olmuştur. İşçiler bu devrimci reformlarda, kapitalizmin sömürüsünden kurtulmanın, özgürlük ve demokrasiye kavuşmanın ipuçlarını görmüşlerdi. Bu nedenle fabrikalardaki üretim komiteleri, işçi komiteleri yoluyla üretimin yönetiminde işçi kontrolunu sağlayarak kapitalist sömürüyü sınırlamaya ve yaşam koşullarını düzeltmeye çalışmışlardır. Nevarki, o dönem işçi sınıfı hareketi kendi içinde birlik ve bütünlüğünü sağlıyamamıştı ve deneysizdi. Bu durum, işçilerin böylesine girişimlerini her türlü yöntemle baltalamak istiyen Avrupa burjuvazisi tarafından iyi değerlendirildi ve üretimde ve ekonomide işçi kontrolü mücadelesi başarısızlığa uğratıldı.

İkinci Dünya Savaşı, Hitler Almanyasının ve faşizmin yenilgisiyle son bulunca, Uluslararası Plânda barıştan, demokrasiden ve sosyalizmden yana güçler ağırlık kazandı. İşçi sınıfı hareketi hızlandı.

İkinci Dünya Savaşında faşist terörün ve baskının acısını ve çilesini çekmiş olan Avrupanın emekçi yığınları, sadece Hitler Almanya'sının askeri gücünün kırılmasıyla gerçek kurtuluşa kavuşamayacaklarını anlamışlardır.

Sürekli bir barış ve gerçek demokrasinin kurulması için Nazizmin köklerinin, **maddi temelinin,** yani, **faşizmi ve savaşı Avrupa'nın barışına bela eden Alman** tekellerinin güçlerinin kırılması gerektiği en açık bir biçimde ortaya çıkmıştı. Bu dönemde, «üretimde işçi kontrolünün kurulması» ve «temel sanayi ile bankaların kamulaştırılması», faşizmin köklerini ve maddi temelini yıkmaya dönük en önemli mücadele sloganları olarak geniş emekçi kitlelerince benimsendiler. Sosyalistler, politik gücün burjuvazinin elinde olduğu bir dönemde, **ekonominin demokratikleştirilmesine yönelik** böylesine bir mücadelenin, kapitalizmin, sosyalizme dönüştürülmesine **yetmeyeceğini** kitlelere anlatmakla beraber, ekonomik demokrasi yönündeki mücadeleyi, çalışanların ekonomik-toplumsal durumunu düzeltmek için geçerli bir yol ve **ilerici bir adım** olarak niteleyip, desteklemişlerdir.

Sosyal Demokrat partiler ise, burjuva devletinin sınıflar üstü olduğunu, dolayısıyla, kamulaştırma ve ekonominin demokratikleştirilmesinin **kapitalizmin sosyalizme** dönüşmesini sağlıyacağını savunarak, politik güç için mücadeleyi gereksiz saymışlardır. Bu nokta işçi sınıfı hareketinin de temel bir ayrımını belirttiği kadar, üretimde işçi kontrolu ve işçinin yönetime katılması mücadelesinin iki ayrı değerlendirilme biçimini ortaya koyduğu için de çok önemlidir.

Bu dönemde Fransa ve İtalya'da Ulusal Direnme Hareketleri, ülkelerini işgalci faşist ordulardan kurtarmakla yetinmeyip faşizmin köklerini kurutmayı, işbirlikçilerin mallarına elkoymayı, temel sanayii kolları ile bankaları kamulaştırmayı ve emekçi sınıfların ulusal ekonominin yönetimine katılmasını programına almıştı. Bu programın gerçekleşmesi, ülkenin politik ve ekonomik yaşamını demokratlaştıracak ve çökmüş ulusal ekonominin hızla canlanmasını sağlayacak tek yoldu.

Faşizmin çizmesinden kurtarılan bölgelerdeki sanayi işletmelerinde iş yeri komiteleri kurularak, üretim üzerinde işçi kontrolunu gerçekleştirmeye yönelindi. Bu komiteler, tezgâhları, ham ve mamul stoklarını güvenlik altına aldılar, fabrikaların yeniden işletmeye açılmasını sağladılar, sahipleri tarafından terkedilmiş işletmelerin yönetimini ele geçirdiler, işgallerle iş ve suç birliği yapmış yö-

neticileri uzaklaştırdılar. Sanayide işçi kontrolunu gerçekten uyguladılar. Nevarki, işçilerin gelişen devrimci bilincinden ve başarısından dehşete düşen burjuva hükümetleri, yeni yasalar çıkartarak, işçilerin işletmelerdeki hak ve yetkilerini kısıtlamaya yöneldiler. Çıkarılan yasalar işyeri komitelerinin işlevlerini üretim dışı konularla kısıtlayarak, üretimle ilgili olarak sadece bilgi alma hakkı tanımaktaydı.

Daha sonra işçi sınıfı hareketinin ve işçi-sınıfı devrimcilerinin mücadelesiyle bu yasalardaki haklar bir ölçüde genişletildi. İşvereni, işletmenin düzenlenmesi, yönetimi ve işletimi konusunda komitelere danışmaya, işletmenin genel gidişi ve mali durumu ile ilgili olarak kâr durumu, dağıtımı ve gelecek için yapılması gereken plânları içeren raporları vb. vermeye, zorlayan haklar alındı.

Bu yasal gelişmeler sonucu, **hızla**, yeni komiteler kuruldu. Bu dönemde yalnız Fransa'da 9000 iş yeri komitesi kurulmuştu. Komiteler, işyerinde çalışanların oylarıyla seçilmiş işçi temsilcileri, işyerinde mevcut sendika örgütlerinin birer temsilcisi ve bir işveren temsilcisinden oluşuyor, iki yıl süreyle görevden kalıyordu. Komitelerin önerileri işveren için bağlayıcı olmamakla beraber, her önemli karardan önce işveren komiteyi haberdar etmek durumunda kaldığından, işverenin plân ve niyetlerinden haberdar olan komite ve sendikalar karşı tedbirlerin alınıp hazırlanması açısından zaman kazanmış oluyordu.

Aynı dönemde Avusturya, Batı Almanya ve İngiltere'de de geniş işçi emekçi kitleleri aynı gerekçe ve benzer yöntemlerle ekonominin demokratikleşmesi ve işçi kontrolüne alınması için mücadele ettiler.

Nevarki, bütün bu ülkelerde, politik gücü elinde bulunduran birleşik burjuva cephesi durumdan ve gelişmelerden hiç te hoşnut değildi. Uygulamayı önlemek ve yozlaştırmak için her türlü çabayı sürdürmekteydi. Burjuvazi faşizmi yenen işçi ve emekçi kitlelerin karşısında, boynunun bükük olduğu, savaş sonrasının ilk yıllarında, kısıtlı da olsa üretimde işçi kontrolüne yer veren yasalar çıkarmak zorunda kalmıştı. Ama elbette yasaların bu halleriyle bile uygulanmaması için çaba gösterecekti. Gösterdi ve başarılı da oldu. Çünkü işçi sınıfı her işletmede yeterli derecede örgütlü değildi. Özellikle iş gücünün dalgalanma gösterdiği, işçi sayısının 500 den az ve kadın işçilerin çoğunlukta olduğu iş yerlerinde oluşturulması, işçilerin istek ve çabasına bağlı olan işyeri komitelerinin kurulması engellendi veya kurulsa bile, bu komiteler gerekli biçimde çalışamadı. Bu durumun en önemli nedeni, o dönemde sendikaları iş yerlerinde hiçbir yetkisi ve işyeri düzeyinde sendika örgütleri kurmak hakkı olmamasıydı. Dolayısıyla sendikalar, işyeri komitelerinin haklarının geliştirilmesi, kurulup çalışması için gerekli mücadeleyi yönetecek durumda değillerdi. Öteyandan sendikal hareket kendi içinde birliğini sağlıyamamış, sendikalar bu somut mücadele için birlikte hareket etme yöntemini uygulayamamıştı.

Yukarda belirtilenlerden de anlaşılacağı üzere 1940-1950 döneminde Batı Avrupa ülkelerinde, sınıfsal güçler dengesi işçi sınıfının lehine değildi. İşçi sınıfı hareketinin sendikal birliğinin kurulamaması, tekelci kapitalin ekonomik ve politik hakimiyetini devam ettirip, güçlenmesini sağladı. Bu

«Sosyalist ülke işçilerinin üretim ve ekonominin yönetiminde işçi kontrolü konusundaki deney ve kazanımları ayrı bir incelemeye değer zenginliktedir.»

konuda işçi sınıfının sağ-kanat reformist yöneticileride burjuvaziye yardımcı oldular.

Öteyandan, Amerikan Emperyalizmi, Avrupa burjuvazisine güçlü ekonomik, politik ve askeri destek vererek, işçi sınıfını, burjuvaziden almayı başardığı bir kaç tavizle yetinmek durumunda bıraktı. Ama işçiler ne işyeri komitelerini nede üretimde işçi kontrolu görüşünü küçümseyip, terkettiler. Komitelerin haklarının genişletilmesi için mücadeleyi sürdürdüler. Bu mücadele özellikle 1960'ların ortalarında şiddetli ve acil bir nitelik kazandı.

GÜNÜMÜZDE YÖNETİMİN VE ÜRETİMİN DEMOKRATİKLEŞTİRİLMESİ MÜCADELESİ - ACİL VE TEMEL BİR SORUN

Kapitalist Avrupa emekçi halkının, ekonomik gelişmenin demokratik kontrolü ve üretimin yönetimine katılma hakkı için verdiği mücadele, günümüzde çok daha keskinleşmiş ve çok büyük önem kazanmıştır.

Üretim güçlerinde, burjuva toplumunun toplumsal-politik yapısında, kapitalist ülkelerin ve dünyanın sınıfsal güçler dengesinde, gerçekleşen temel değişimler, top lumsal-ekonomik alanda demokratik kontrol kurulması için hem uygun, hem de bunu kaçınılmaz kılan bir ortam hazırlamıştır.

Günümüz kapitalizminin belirgin özelliklerinden biri üretimin ve sermayenin yoğunlaşıp, merkezileşmesi, diğeri kapitalist sistemin iç çelişkilerini keskinleştiren bilimsel ve teknik devrimdir.

Tekelci kapitalizmin, tekel-devlet kapitalizmine dönüştüğü günümüzde burjuva devleti, tekelci burjuvazinin ortak çıkarları adına ekonomik, toplumsal yaşama daha çok ve doğrudan müdahale etmektedir. Tekelci devlet kapitalizmi burjuvaziye taktik manevralar yapmak için zengin olanaklar sağlamaktadır. Tekeller ellerinde bulundurdukları büyük ekonomik-politik güç dolayısıyla işçi sınıfına vermek zorunda kaldıkları tavizleri bir başka yolla rahatlıkla geri alabilmektedir.

Bilimsel ve teknik gelişmenin yol açtığı artan emek verimliliği, tekelci kapitalistlerin kârlarının çok fazla büyümesine yol açmaktadır. Elinde çok büyük bir ekonomik güç bulunduran tekeller, bunu, sınıf mücadelesini zayıflatmak için bonkörce kullanabilmektedirler. Bilimsel ve teknik gelişme, bir yandan işçilerin toplumsal ve ekonomik durumunu geliştirmekte kullanılabilecek yeni olanaklar yaratmaktadır. Öte yandan, tekeller yeni üretim tekniklerini ve otomasyonu öne sürerek, iş-işçi sınıflaması ve işten çıkarmalar yoluyla, daha çok despotlaşma olanağı bulmaktadırlar. Çalışanlar yaşadıkları bu güvensiz ve dengesiz koşullar dolayısıyla, ekonominin yönetimine, işletme ve ülke çapında müdahale etmek için artan bir gerek duymaktadırlar.

Bütün bunlar göstermektedir ki, günümüzde çalışanlar, toplumsal üretimin yönetimine katılmaksızın toplumsal ve ekonomik kazanımlarını geliştirmek bir yana, mevcut durumlarını korumayı bile başaramazlar.

Ekonominin demokratikleşmesi sağlanmadan, günümüzde çalışanların ekonomik durumları, üretim güçlerindeki gelişmeye paralel olarak gelişemez, çağdaş yaşamın ortaya çıkardığı toplumsal talepler karşılanamaz. Ancak, işletme, holding, işkolu ve ülke düzeyinde verilecek bir ekonomik demokrasi mücadelesi, işçilerin ekonomik mücadelesini ekmek-peynir mücadelesi olmaktan çıkarabilir ve gerçek hedefine yöneltebilir. Ancak böyle taktiklerle tekelci ekonominin sonuçlarıyla değil de, doğrudan kendisiyle mücadele edilebilir.

Bundan dolayıdır ki, günümüzde grevlerin amacı, her gün daha çok, işçi temsilcilerinin firma, holding ve ülke düzeyinde ekonomik kararlara müdahalesini ve kararları kontrol etmesini sağlamaya ve bu nedenle sendikalar için daha geniş haklar almaya yönelmiştir.

Günümüzde işçi sınıfı hareketi üretimin yönetimini kontrol etmek ve tekellerin ekonomik faaliyetlerini kontrol edebilmek amacıyla aşağıdaki ana ilkeleri benimsemiştir.

— Firma, tekel grubu (holding) ve işkolu düzeyinde, iş ve işçi ile ilişkili her konuda (işçi alma, çıkarma, terfi, nakil, eğitim, iş ve işyeri düzenlemesi, üretim hızı, prim düzeni, vb.) işçilerin onayı alınmalıdır. Bu maksatla işyeri komiteleri kurulmalıdır.

— İşçilere, firma ve tekel grubuyla ilgili her çeşit, ekonomik ve mali bilgiyle (kâr-zarar durumu, bütçe, yatırım plânı, üretim hedefi, üretim tekniği, maliyet analizleri, vb.) ulaşma olanağı sağlanmalı, işçiler firma ve tekel grubunun yönetim, denetim ve icra organlarında alınacak her türlü kısa ve uzun vadeli plânlama, pazarlama, finansman kararlarında, eşit temsil ve yetki ile donanmış olarak söz ve karar sahibi olmalıdırlar.

— İşyeri komiteleri ve üst yönetim organlarına katılan işçi tem silcileri, iş yerindeki işçiler ve sendika temsilcilerinden oluşmalı, bu konuda sendikaların yönetim ve kontrolü temel olmalıdır. Deneyler göstermiştir ki, arkasında onu destekleyen güçlü bir sendikal örgüt olmadan işçileri temsil eden hiçbir organ güçlü sayılamaz.

Yukarıdaki ilkeler doğrultusun-

da iki türlü mücadele birden verilmektedir. Birincisi, kendisi bir yönetime katılma biçimi olan toplu sözleşmelerin kapsamını genişleterek verilen mücadeledir. Bu mücadele, tek tek sendikalarca firma ve sendika konfederasyonlarınca tekel grubu (holding) düzeyinde sürdürülmektedir. Çünkü içinde bulunduğumuz tekelleşme düzeyinde tek tek işletmeler çoğu kez mali ve ekonomik bağımsızlıklarını kaybetmiş durumdadırlar. Bir işletme, büyük bir grubun, çok küçük bir üretici birimi olarak kalabilmektedir.

İkinci tür mücadele, yukarda sayılan ilkeler çevresinde anayasal değişiklikler yapılmasını ve yeni yasalar çıkarılmasını hedef almaktadır. Bu mücadele ancak sendika konfederasyonları ve siyasal partiler tarafından yönetilen geniş bir kitle hareketi ve desteği ile başarıya ulaşabilir. Yasal değişimler için verilen mücadele, işkolları ve ülke ekonomisi düzeyindeki ekonomik ve toplumsal politikaların plânlanması ve uygulanmasında da işçi kontrolünü kurmayı ve geliştirmeyi hedeflemektedir.

GÜNÜMÜZ BURJUVAZİSİNİN EKONOMİK DEMOKRASİYE KARŞI TAVRI

GÜNÜMÜZDE Burjuvazi; ücretler, sosyal güvenlik, çalışma koşulları ve benzeri konularda, taktik tavizler vermekte oldukça esnek davranmaktadır. Çünkü bu tür tavizlerin bir bölümü başka yollarla geri alınmakta, bir bölümüde güçlü işçi sınıfı hareketinin oluşmasını önlemek için gerekli olmakta, ama her hâl ve kârda kapitalizmi sarsamamaktadır. Oysa işçi sınıfının, ekonomik gücün kullanılması ve kontrolü ile ilgili olarak elde edeceği her kazanım, doğrudan doğruya kapitalist üretim ilişkilerine yönelmiş başarılı bir adım teşkil etmektedir. Bu nedenle burjuvazinin, ekonomik gücün kontrolu konusunda manevra kabiliyeti ve taviz olanakları, çok, pekçok sınırlıdır. Sınırlıdır ama yokta değildir. Ekonomik demokrasi ve yönetime katılmanın, biçimi ve işleyişi ne olursa olsun, kavram olarak yönetim ve denetim kurullarında alınan, uzun vadeli ekonomik ve mâli planların denetimine ve uygulanmasının kontrolüne uzanmaması için, yoğun çaba harcamaktadır.

Tekelci sermaye bu amaçla ve dünya çapında, üretim yönetiminin demokratikleştirilmesine ve sürekli kontrol altına alınmasına yönelmiş olan işçi sınıfı hareketini reformist uzlaşmalarla geçiştirip, saptıracak yöntemlerin arayışı içine çoktan ve hızla girmiştir. Elini çabuk tutup, bu konuda işçi sınıfı hareketini kendi hazırladığı kanaldan akıtmak istemektedir. Öteyandan bulduğu yöntemlerle hem tehlikeyi savuşturmaya, hem de işletmelerdeki gergin «toplumsal havayı» yumuşatarak, çalışanların daha çok sömürülmesine uygun koşullar yaratmaya yönelmiştir. Böylece, bir taşla iki kuş vurmak istemektedir.

BU amaçla Fransa'da, Batı Almanya'da İsveç'te «toplumsal kardeşlik», «emek ve sermaye işbirliği» politikasını pekiştirecek yönetime katılma yasaları çıkarılmıştır. Bu yasaların tümü, özünde işçi hareketini içerden bölmeye ve bu hareketi kapitalist sistemle bütünleştirmeye yönelmiştir.

Tekelci burjuvazinin üretimde işçi kontrolüne karşı bulduğu taktikler ve aldığı tavırlar zengin ve çeşitlidir. Önemli ve ilginçleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

— İşçi temsilciliklerinin yetkisini, sermaye sahibinin ekonomik ve mali politikalarının özünü etkilemeyecek yan konularla kısıtlamak istemektedirler. İşçilerin yalnız kendileri ile doğrudan ilgili (ücretler, tatiller, vb. gibi) konularda kararlara katılmalarının uygun olabileceğini ve işçiler için asıl yararlı katılmanında zaten bu olduğu görüşünü yaymaktadırlar. Bazı durumda, işçilerin kendi işleriyle ilgili düzeyde ve konularda, işyeri komiteleri yoluyla, (iş değerlendirmesi, iş ve işyeri düzenlemesi, eğitim, terfiler ve istihdamla ilgili konularda) bilgi alışverişi yapılması kabul edilebilir görülmektedir.

— Ekonomik demokrasi ve yönetime katılmayı, kârdan pay alma ve hisse sahibi olmakla eş anlamda ele almak istemektedirler. Böylece işçi sınıfı özel mülkiyet sistemi ve kapitalizmin kâr amacıyla bütünleştirilerek, daha çok sömürülürken, eli kolu bağlanmış ve sermayeye karşı silahsızlandırılmış olacaktır. Fransa, Hindistan, Meksika, Peru ve İran gibi bazı ülkelerde, kâr paylaşma veya hisse sahibi olma planları kanunla zorunlu kılınmıştır. Türkiye'de «halk sektörü» adıyla ortaya atılan kavramda, günümüzde ekonomik demokrasinin, hisse sahibi olma ve kâr paylaşma yoluyla, sağlanabileceği yolundaki bu yanıltıcı teorinin başka bir görünümüdür. Bu görüş, Ekonomiyi ve üretimi yönetme hakkının, sadece sermaye sahibi olmaya bağlı olduğunu söyleyen, emeğin hak ve değerini küçümseyen, burjuva ideolojisinden kaynaklanmaktadır.

> Günümüzde çalışanlar, toplumsal üretimin yönetimine katılmaksızın toplumsal ve ekonomik kazanımlarını geliştirmek bir yana, mevcut durumlarını korumayı bile başaramazlar.

— «Ticari sır» olduğu gerekçesiyle işletme ile ilgili önemli bilgileri işçi komitelerine ve sendikalara vermeyi reddetmektedirler. İşçi temsilcilerine bu tür bilgileri vermek durumunda bırakıldıklarında bile, bu bilgilerin işçi kitlesine iletilmesini yasal olarak yasaklamaktadırlar. Bu yolla işçilerin birliğini bozmayı, işçi temsilcilerini YÖNETİMİN ADAMI durumuna sokmayı hedeflemektedirler.

— Firma yönetim, denetim ve icra kurallarına, işçilerin, sembolik olarak veya danışma amacıyla bile olsa katılması kesinlikle önlenmek istenmektedir. Koşullar zorladığında danışman olarak bulunmalarına göz yumulmakta, en kötü durumda bile, bu tür üst kurullarda söz ve karar sahibi olacak, işçi temsilcilerini sayıca azınlıkta bırakmak için her türlü yol denenmektedir.

— **Sendikaların ve sendika temsilcilerinin, firmanın personeli olmadıkları, firmaya yabancı üçüncü kişiler oldukları, öne sürülerek işyeri komitelerinde ve yönetim organlarındaki işçi temsilcileri arasında yer alması önlenmektedir. Böylece sendikalarla** işçiler ve işyeri komiteleri arasında yapay ayırımlar yaratmak, üretimin yönetimine katılma mücadelesini sendika ve sınıf mücadelesinden koparmak, ona karşıt olarak koymak istemektedirler.

— **İşçilerin, sendikaları yoluyla, yönetime katılmasının, sendikal mücadele ile bağdaşmıyacağını, sendikal mücadeleyi yozlaştıracağını, sendikaların görevinin yönetime katılmak değil, yönetimle mücadele etmek olduğunu, aksi halde grev ve toplu sözleşme gibi «kutsal» sendikal hakların kullanılamaz hale geleceği görüşünü yaymaktadırlar.** Bu görüşlerini desteklemek için, işçilerin her düzeyde yönetime katıldığı, daha doğrusu yönetimde olduğu Sosyalist ülkelerdeki sendikaların grev yapmamalarını örnek göstermekte ve bu konuda ençok ABD tipi sarı sendikalardan destek almaktadırlar. Tekelci sermayenin nasıl olup ta bu denli sendika ve grev havarisi kesildiğine şaşmamak için, işçilerin ekonomik demokrasi mücadelesinden nedenli ürktüklerini kavramak gerekiyor.

Üretim ve firma yönetiminin özel bilgi, deney ve yetenek gerektirdiğini, dolayısıyla, işçi ve sendika temsilcilerinin, konuyla ilgili bilgi ve önerileri değerlendirip, sonuç çıkaracak düzeyde bilgi, deney ve yeteneğe sahip olamıyacaklarını öne sürmektedirler. Bazıları daha da akıllı davranıp, zaten işçilerin yönetimle ilgili, konulardan canlarının sıkılacağını, firmanın «girdisi-çıktısıyla» uğraşacaklarına, iki yılda bir «paşa-paşa» ücret zammı, aydan-aya ücret almayı yeğliyecek kadar uyanık olduklarını, işçilere anlatmaya çabalamaktadır.

KAPİTALİSTLER, işçi sınıfı hareketinin belirli sloganlarını ötedenberi, sıksık kendi çıkarları için veya çıkarlarına uygun biçimde kullanarak gelmişlerdir. Öte yandan işçi sınıfı hareketinin kararlı mücadelesi sonucunda vermek zorunda kaldıkları ekonomik, toplumsal, politik tavizleri bile demogoji konusu yaparak, sanki kendileri isteyerek ve işçi sınıfının çıkarlarını düşünerek vermişler gibi göstermek isterler. Gerçekten kapitalistlerin vermiş olduğu bütün tavizler, üç temel nedene dayanmaktadır. Bunlar:

Çalışanlar yaşadıkları bu güvensiz ve dengesiz koşullar dolayısiyle, ekonominin yönetimine, işletme ve ülke çapında müdahale etmek için artan bir gerek duymaktadırlar.

— İşçi sınıfının örgütlü mücadelesi,

— Dünya Sosyalist sistemin varlığı ve başarıları,

— Çağdaş üretim güçlerindeki gelişmelerin somut gereği olarak, işçi sınıfının üretime karşı artan ilgisidir.

SENDİKALAR VE EKONOMİK DEMOKRASİ

ÜRETİMİN demokratik kontrolu sorunu acil ve önemli olduğu kadar, teorik ve pratik açıdan çok karmaşık bir konudur. Bir dizi sorunun çözümünü gerekli kılmaktadır. Bunlar içinde en önemlisi, sendikaların ve onların yönetimindeki işçi temsilcilerinin, hangi biçim ve ölçüde kapitalist üretimin yönetimine katılacağı sorunudur. Bu sorunun bütün ülkeler için geçerli tek bir cevabı yoktur. Her ülkenin kendi toplumsal, ekonomik ve politik koşullarına bağlıdır. Sendikalar ekonomik yönetimin demokratikleştirilmesi için en etkin taktikleri bulmaya çalışırken, tekelci devlet kapitalizminin gelişmesindeki ulusal özellikleri, işçi sınıfının özgül durumunu ve ülkedeki işçi sınıfı hareketinin gelenek ve deneylerini, göz önünde bulundurmalıdırlar.

Üretimin demokratik kontrolu konusundaki deneyler, üretime en etkin biçimde, karar verme aşamasında ve uygulamanın kontrolu yoluyla, müdahale edilebildiğini göstermiştir. Tekelci burjuvazinin ençok korktuğu ve en az tahammül edebileceği yöntemde budur.

Nevarki, bu durumda sendikalarda pek, çok zorlukla karşı karşıya olduklarını bilmelidirler. Sendikalar karar verme aşamasına ve organına katılarak, bu kararların sorumluluğunu da kısmen yüklenmiş olacaklardır. Oysa daha önce de belirtildiği gibi, işverenler, sendikaların kapitalist işletmelerin yönetiminde, sorumluluğu paylaşmasından yararlanmak isteyeceklerdir. Öyleyse, sendikalar işçilerin çıkarlarını, çeşitli yollarla işletmenin maddi çıkarları ile bağlı tutacak bir «toplumsal işbirliği» çizgisinden kesinlikle kaçınmalıdırlar.

İşçileri temsil eden organlar, çalışanların sömürülmesini doğrudan veya dolaylı yoldan şiddetlendirecek her öneri ve kararla mücadele etmelidirler. Sendikalar ve işçi komiteleri ancak, işçilerin sınıfsal bağımsızlığını etkilemiyen, çalışanların çıkarlarına ve sınıf mücadelesinin genel görev ve amaçlarına uygun kararlarda sorumluluk yüklenmelidirler. Unutulmamalıdırki, ekonomik işleyişin gerçek kontrolü ve ekonomik yönetimin demokratikleştirilmesi eyleminin amacı, kapitalist sistemin içine işçi temsilciliği, işçi komiteleri ve yönetime katılma gibi, kurum ve kavramları sokarak, ona destek ve kılıf olmak değildir. Amaç, çalışanların sınıf çıkarlarını sağlayıp, savunarak, sınıf mücadelesinin gelişmesi ve devrimci bir süreç haline dönüşmesine katkıda bulunmaktır.

İşçi sınıfının ekonomik demokrasi için verdiği mücadelede başarılı olabilmesi, büyük ölçüde, işçi sınıfı hareketinin bütünselliğine bağlıdır. Tekeller ekonomik

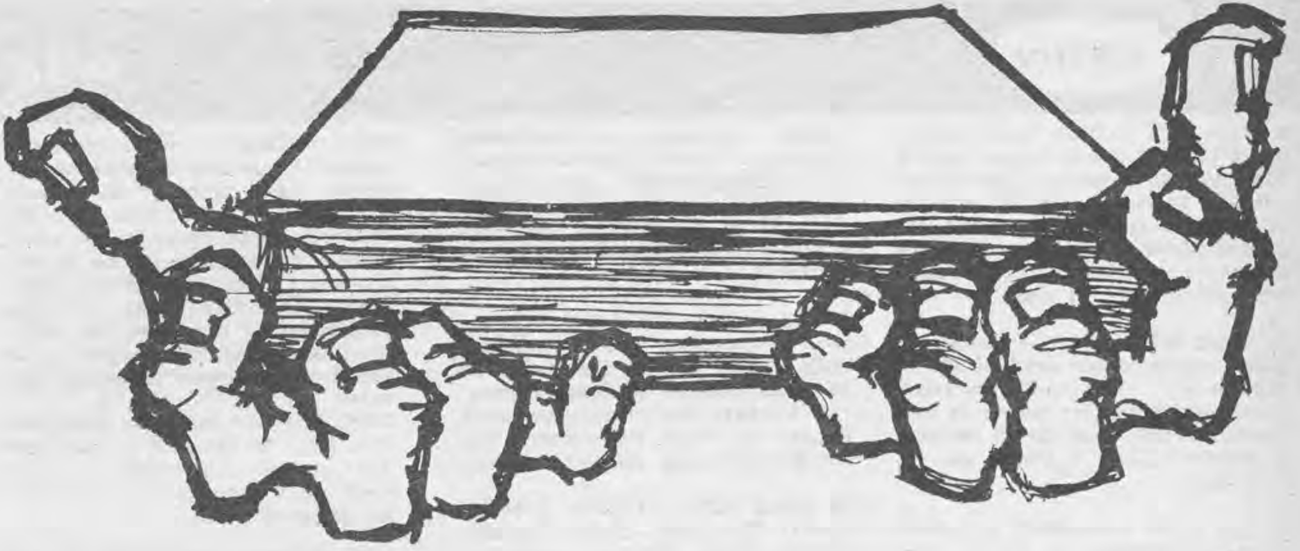

yönetimi, örgütsüz ve güçsüz işçilerle paylaşmaya, yada paylaşır görünmeye razıdır. Dolayısıyla işçilerle işçi temsilcilerini, işyerindeki işçilerle sendikal hareketi, sendikalarla sendikaları, bir birine düşürmek ve ayırmak başlıca kurtuluş umududur. Bu mücadelede sosyalistlerle, «sınıf işbirliğinden» yana olmayan ilericiler işbirliği yapabilirler ve yapmalıdırlar.

Üretimin ve tekellerin demokratik kontrolu mücadelesinde başarı elde edebilmenin bir diğer koşulu, işletmelerdeki işçiler, memurlar ve teknik elemanların birlikteliğinin, dayanışmasının sağlanmasıdır. Memurlar ve teknik elemanlar sendikal hareket için işletme yönetiminin «sırlarına» sahip, hazır yetişmiş uzmanlardır. Üretimin demokratik kontrolünde bu kadroların yardımı çok değerlidir. Ne varki teknik elemanları sendikal harekete kazanmak için, onların toplumsal durum ve çıkarlarını göz önüne almak gerekecektir. Günümüzde kafa ve kol emekçilerinin birliği, demokrasi mücadelesinin de önemli bir öğesidir.

Üretim yönetiminin kontrolü ve ekonomik demokrasi için mücadeleyi, sendikal mücadele gündeminin dışında tutmak isteyen sendikalar da vardır. Bunlar, hangi gösterişli ve keskin gerekçelerin arkasına saklanırlarsa saklansınlar, gangster sarı ve sağcı sendikalardır. Tekelci burjuvaziyi, işçi sınıfından çok kollarlar. Gerçek amaçları ve yüzleri, ancak bu mücade-

«Üretimde işçi kontrolünün sağlanması» ve «İşçilerin yönetimine katılması» ancak koyduğumuz şartlar altında gerçekleşirse bir önem ve anlam kazanır.»

lede elde edilecek olan somut ve gerçek başarılarla, işçi sınıfının bilinci önüne çıkarılabilir.

SONUÇ :

KAPİTALİST düzenin gerçekleri, somut maddi çıkarlar için verilen mücadelenin ekonomik gücü kontrol etmek için verilen mücadeleye sıkıca bağlı olduğunu, işçilere her geçen gün daha açıkça göstermektedir. Bu durum gelişmiş kapitalist ülkelerde ne kadar doğruysa, uluslararası tekellerin kol gezdiği, emperyalizmin boyunduruğu altındaki Türkiye gibi az gelişmiş kapitalist ülkeler içinde o kadar geçerlidir. Çeşitli ülkelerdeki emekçi kitlelerin verdiği ekonomik ve politik mücadele, özünde, tek bir anti-emperyalist mücadeleyi oluşturmaktadır. Geniş emekçi kitleleri, gerçek bir ekonomik değişimler olmadan sağlanamıyacağını ancak ekonomik demokrasi için mücadele ederek daha açıkça kavrayacaklardır.

Türkiye işçi sınıfı sendikal hareketinin güncel ve acil sorunu, ekonomik mücadele gündemini zenginleştirerek genel demokrasi mücadelesine bağlamaktır. Üretim yönetiminde işçi kontrolü ve yönetime katılma mücadelesi, ekonomik demokrasi ve genel demokrasi mücadelesinin bir temel unsuru olarak gündeme girmek durumundadır. Durumundadır, çünkü, çokuluslu tekellerin ekonomik politikalarını kontrol etmek için mücadele veren uluslararası sendikal hareketi Türkiye'li işçilerden bunu beklemektedir.

Durumundadır, Çünkü ülkemizdeki hızlı tekelleşme süreci ve içinde bulunulan ekonomik krizin yüküyle, işsizlik ve pahalılıkla mücadele edebilmeleri, ekonomik durumlarını koruyup, geliştirmeleri için başka çıkar yol bırakmamaktadır.

Çünkü ancak böylesine mücadeleler içinde sarı sendikacılık ile gerçek sendikal mücadelenin farkı açığa vurulur. 50 kuruş daha fazla zam almış sendikanın daha çok işçiden yana olduğu gibi ölçüler, yerini daha doğru ve tutarlı ölçütlere bırakabilecektir.

İşçi sınıfı gerçek bir ekonomik demokrasinin önemini, gereğini ve koşullarını ancak böylesine bir mücadele içinde öğrenecek ve adımlarını gerçek hedefine doğru hızlandıracaktır.

İşçi sınıfı hareketi, gündemine aldığı mücadelenin gereğine uygun olarak örgütlenip, birliğini sağlamak ve Türkiye koşullarında üretimin ve ekonominin demokratik kontrolü için uygun biçim ve yöntemleri geliştirmek zorundadır. Hem de vakit kaybetmeden. Çünkü sermaye bu yolda büyük adımlar atmaya başlamıştır bile...

8 Kasım 1975 — DİSK Genel Başkan Vekili Mehmet Kılınç basına verdiği demeçte «yurt dışındaki işçilerimizin çok ağır şartlar altında çalıştırılmakta ve sosyal güvenlikten yoksun bulunmaktadırlar.» «Hükümet birikmiş sorunların çözümünde hiç bir ciddi tedbir almamaktadır» dedi.

13 Kasım 1975 — Türkiye işveren örgütleri temsilcilerinin sendikal hak ve özgürlüklere karşı anti-demokratik saldırı niteliği taşıyan demeç ve toplantılarına karşı DİSK Genel Sekreteri İbrahim GÜZELCE basına bir demeç verdi.

«MESS Genel Kurulundaki konuşmalar ve İbrahimoğlu'nun demeci, sermaye sınıflarının işçi hareketi karşısındaki geleneksel tavırlarını sürdürdüklerini gösteriyorsa da, sendikalar yasasında değişiklik istemlerinin yoğunlaştığı ve DİSK'in hızla güçlendiği bir ortamda yeni bir anlam kazanmaktadır.

Her şeyden önce, kısaca da olsa, içinde bulunduğumuz durumu saptamakta yarar var:

1. Kapitalizmin dünya çapında genelleşen ve derinleşen krizi, dış faktörlerden kolayca etkilenen Türkiye ekonomisini alabildiğine sarmıştır.
2. İşsizlik, pahalılık, dış borçlanma, dış ticaret açığı durmadan artmakta, para değeri hızla düşmektedir.
3. Satın alma gücü düşerken, ücret artışları ile fiyat artışları arasındaki mesafe emekçiler aleyhine açılmaktadır.
4. **Emekçi halkın en basit ve acil istemlerini karşılayamayan sermaye sınıfları çareyi anti-demokratik tedbirleri almakta görmektedirler.**
5. 12 Ekim seçimlerinin, iki yıl sonra bir kez daha belirlediği gibi, güçler dengesinin demokrasi güçleri lehine değişmeye devam etmesi, şimdilik büyük sermayenin açık baskı rejimi özlemine set çekerken, siyasal iktidarın desteğiyle egemen güçleri alınacak tedbirlere «yasal» kılıflar bulmaya zorlamaktadır.
6. **İşverenler, İbrahimoğlu'nun ağzından demogojik önerilerini ileri süre dursunlar, işçi hareketi gelişmekte ve işçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanması doğrultusunda DİSK ileri atılımlar yapmakta ve geniş işçi kitlelerinin sendikal mücadelede tek umudu olmaktadır.**

22 Kasım 1975 — DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER, TRT Haber Merkezinin hazırladığı ve televizyonda gösterilen Türk-İş, Türkiye Sanayi Odaları Birliği Başkanı Sakıp Sabancı ve bilim adamlarının da katıldığı «işçi-işveren ilişkilerinden temel ve güncel sorunlar» konulu açık oturuma katıldı.

24 Kasım 1975 — DİSK, Bükreş'te yapılan Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) Sosyal Etüdler Enstitüsü ile Birleşmiş Milletler Romanya Demografi Merkezi tarafından düzenlenen Çalışma ve Nüfus Politikalarına ilişkin Bölgeler arası seminere katıldı.

25 Kasım 1975 — Türkiye Belediye İşçileri Sendikası Genel Başkanı Mustafa Tek'in DİSK'ten ayrıldığını belirten asılsız bir demecin basında yer alması üzerine DİSK Genel Sekreteri İbrahim GÜZELCE bir açıklama yaptı:

«DİSK yeni katılmalarla büyümekte ve daha da güçlenmektedir. Buna bağlı olarak DİSK'e karşı sürdürülen saldırı ve yalanlar devam etmekte ve hergün yeni bir uydurma haber çıkarılmaktadır.

Çalışan kitlelerin isteklerine dönük eylemlerini sürdüren ve demokratik ilerici bir kitle örgütü olan DİSK'e katılmaların, yurdun çeşitli bölgelerinden gelen DİSK ile bütünleşme arzularının yaygınlaşarak büyüdüğü bu dönemde kişisel çıkarları doğrultusunda kendi tabanlarını yanıltarak gerçek dışı yalanları yayanlar görülmektedir. DİSK bu tür yalanları yayanlara karşı hem hukuksal hem de işçi sınıfımızı ve kamuyu uyararak mücadele edecektir.» dedi.

25 Kasım 1975 — Türkiye Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği'nin (TÖB-DER) kıyımları, hayat pahalılığını ve faşist baskıları protesto etmek için düzenlediği eylem programını DİSK Yürütme Kurulu, V. Genel Kurulunda alınan karar uyarınca ve güçbirliği ilkesinden hareketle destekleme kararı aldı.

27 Kasım 1975 — DİSK, TÖB-DER'in 15 ilde düzenleyeceği mitingleri destekleyeceğini açıklamasından sonra DİSK Genel Sekreteri İbrahim GÜZELCE, konuyla ilgili bir demeç verdi:

DİSK, son beş ayda 6 şehit veren, yüzlercesi tutuklanan, binlercesi gerekçesiz - dilekçesiz evinden ve çevresinden koparılarak sürgün edilen yurtsever öğretmenlerimizin, mesleki örgütleri TÖB-DER ile giriştikleri yasal eylemlerin **«Anayasal ve yasal hakların kullanıldığı»** unutulmadan tam bir güvenlik içinde yapılmasını istiyor.

Faşist zorbalara prim dağıtan uygulamalarıyla, devletin güvenlik kuvvetleri de dahil olmak üzere idari ve adli makam yetkilileri üzerindeki ağır ekonomik-politik baskılarla, bir bütün olarak, meşruluğunu yitirme örneğini veren halkımızın çilesi MC iktidarının, TÖB-DER'in yasal miting ve yürüyüşlerinde tam güvenliği sağlayamaması, kendi meşruluğunu kesin olarak kaybetmesiyle eş anlamlı olacaktır.

DİSK, TÖB-DER miting ve yürüyüşlerinin kesin bir güvenlik içinde yapılması gereğine işaret eder ve Hükümetin bu konuda gerekli tüm tedbirleri almasını diler.»

28 Kasım 1975 — DİSK'in, ilerici, yurtsever öğretmenlerin kararlı demokratik mücadelesinin yanında olduğunu belirten DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER basına yazılı bir demeç verdi.

«Kapitalist ekonomilerin derinleşen bunalımı, gelenekleşmiş işsizliği, pahalılığı ve enflasyonu arttırıp, ücretlerin satın alma gücünü düşürerek, emekçi halkımızın yoksullaşmasını hızlandırmaktadır. Sermaye sınıflarıyla bütünleşmiş iktidar organ ve sorumluları, buna karşı toplumsal refahı sağlayıcı hiçbir tedbir almamaktadırlar.

Buna karşılık, devrimci sendikalarda örgütlü işçi kitlelerinin, genel olarak işçi sınıfımızın DİSK'te birleşerek ortak çıkarları için ve emekten yana ileri demokratik bir toplum düzeni için verdikleri mücadele gelişmektedir. Bu mücadelenin daha da yaygınlaşması, güçlenmesi amacı ile DİSK, bir yandan işçi sınıfının kendi çatısı altında birleşmesi, diğer yandan da tüm emekçi katmanların örgütlü birliği için mücadele etmektedir. Ancak, bugün teknik elemanlar gibi memurlar, bu arada ÖĞRETMENLERİN grev ve toplu sözleşmeli sendikal örgütlenme hakkı, Anayasanın açık hükümlerine rağmen kabaca çiğnenmektedir.

İşçi sınıfımızın devrimci sendikal örgütü olan DİSK, sermaye sınıfları, MC iktidarı ve tüm faşist, gerici unsurların Anayasa ve yasa dışı bu savaşına karşı yurtsever, ilerici öğretmenlerin kararlı demokratik mücadelesinin yanındadır. DİSK, öğretmen kitlelerinin kıyımına, ardı arkası kesilmeyen saldırılara, grev ve toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı için sürdürülen örgütlü demokratik mücadeleye tüm gücüyle destek olmaktadır.»

29 Kasım 1975 — Demokratik kuruluşların Ankara'da düzenledikleri «Sendikalar Forumu» na DİSK Türkiye'de sendikacılığın gelişimi konulu bir bildiri sunarak katıldı.

VE ÜYE SENDİKALAR OLAYLAR GELİŞİMİ

2 Kasım 1975 — Çaycuma ve Seka'da Baksan işyerinde çalışan işçiler DİSK'e bağlı TÜMKA-İŞ Sendikasına üye oldular.

3 Kasım 1975 — DİSK'e bağlı Kapfer Genel-İş Sendikası Kapı ve Kalorifer işçilerinin çalışma saatlerini belirleyecek çalışma tüzüğünün çıkarılması için gerekirse bir günlük direniş yapılacağını açıkladı.

4 Kasım 1975 — DİSK'e bağlı Devrimci Toprak-İş Sendikasının Başbakanlık Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı Merkez İşyerlerinde sürdürdüğü toplu sözleşme görüşmelerinin çıkmaza girmesi üzerine grev uygulamasına geçildi.

6 Kasım 1975 — Mersin Anadolu Cam Sanayiinde çalışan DİSK'e bağlı Hür Cam-İş üyesi 1200 işçi 14 arkadaşının işten çıkarılması üzerine direnişe geçti.

7 Kasım 1975 — Toplu Sözleşme görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine DİSK'e bağlı Petkim-İş Sendikasının grev kararı aldığı fakat Bakanlar Kurulu'nun 3 ay süreyle ertelediğ MKE Antalya Pil Fabrikasındaki grev erteleme süresinin sona ermesiyle tekrar başladı.

8 Kasım 1975 — DİSK'e bağlı Hür Cam-İş Sendikası Çayırova Şubesi Çayırova Cam işçilerinin de katılmasıyla bir toplantı yaptı.

9 Kasım 1975 — İzmir'de kurulu Tariş İplik Fabrikasında Toplu sözleşme yetkisini mahkeme kararı ile DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası aldı.

DİSK'e bağlı Sosyal-İş Sendikası İştanbul Nazım Plân Bürosunda grev kararı aldı.

10 Kasım 1975 — İşçilerin DİSK'e bağlı T. Maden-İş Sendikasında örgütlenmelerini istemeyen ve bunu engellemek için iki işçinin işine son veren Pancar Motor işverenini protesto etmek için 1060 işçi direnişe geçti.

11 Kasım 1975 — DİSK'e bağlı T. Maden-İş Sendikasına üye işçilerin 109 gündür Layne Bowler işyerinde sürdürdükleri grev imzalanan toplu sözleşme ile sona erdi.

12 Kasım 1975 — DİSK'e katılma kararı alan Teknik-İş Sendikasına üye işçilerin çalıştığı İller Bankasına bağlı Saime Kadın Atölyesini kapatan işveren aralarında 16 yıllık işçilerinde bulunduğu 76 işçinin işine son verdi.

13 Kasım 1975 — Toplu sözleşme görüşmeleri devam ederken Kanat Sanayii işverenin 9 işçinin işine son vermesi üzerine DİSK'e bağlı Lâstik-İş üyesi işçiler işvereni protesto etmek için direnişe geçtiler.

Sosyal Sigortalar Kurumu ihtiyarlık Sigortası Md. lüğünde çalışan 185 işçi arkadaşlarının haksız olarak işten çıkarılmasını protesto etmek için direnişe geçtiler.

14 Kasım 1975 — Ülkücü ve milliyetçi olduğunu söyleyen bir gurup komando DİSK'e bağlı Petrol Kimya-İş Sendikasına üye, Sakarya Esentepe Mobil Benzin İstasyonundaki grevcilere saldırdı.

Niğde İplik Fabrikasında çalışan 400 işçi adına yapılacak toplu sözleşme yetkisini DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası aldı.

15 Kasım 1975 — Adana'da kurulu Süt Fabrikasında DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikasının 74 işçi adına sürdürmekte olduğu toplu sözleşme görüşmeleri anlaşma ile sonuçlandı.

16 Kasım 1975 — Topkapı'da kurulu İzsal İşyerinde, DİSK'e bağlı T. Maden-İş Sendikası, 710 işçi adına sürdürdüğü toplu sözleşme görüşmelerinin çıkmaza girmesi üzerine grev uygulamasına başladı.

17 Kasım 1975 — DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş TRT Genel Müdürlüğü işyerinde sözleşmeli çalışan 200'ü aşkın emekçiye yeni haklar sağlayan toplu sözleşme imzaladı.

18 Kasım 1975 — DİSK'e bağlı Keramik-İş Sendikası Gebze Tuğla Fabrikasında toplu sözleşme yetkisi aldı.

İstanbul Büyük Nazım Plân Bürosunda çalışan DİSK'e bağlı Sosyal-İş üyesi 47 işçi greve başladı.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde çalışan 450 işçi DİSK'e bağlı Asis Sendikasına üye işçilerin Ankara Ulusoy Mobilya işyerinde 108 gündür sürdürdükleri grev imzalanan toplu sözleşmeyle sona erdi.

19 Kasım 1975 — DİSK'e bağlı Has-İş Sendikası'nın işçilerle düzenlediği işyeri toplantılarının ilki Sosyal Sigortalar Kurumu Paşabahçe ve Beyoğlu Hastahanelerinde yapıldı.

20 Kasım 1975 — İstanbul Çınar Otelinde, DİSK'e bağlı Turizm-İş üyesi işçilerin sürdürdüğü grev 100. gününü doldurdu.

22 Kasım 1975 — DİSK'e bağlı Teknik-İş Sendikası Türk Dil Kurumu işyerlerinde çalışan işçiler adına bir süredir devam eden toplu sözleşme görüşmelerinden bir sonuç alınamayınca grev kararı aldı.

24 Kasım 1975 — Türkiye-Irak Petrol Boru Hattı ve Tabii gaz Boru Hattı İnşaatında çalışan DİSK'e bağlı Baysen-İş üyesi 800'ü aşkın işçi Anayasa'dan doğan haklarını elde edinceye kadar, anti-demokratik uygulamaları protesto etmek için direnişe geçti.

25 Kasım 1975 — Gebze'de kurulu Pimaş Fabrikasında devam eden toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine DİSK'e bağlı Lâstik-İş Sendikası ile işveren arasında bir uzlaştırma kurulu teşkil edildi.

26 Kasım 1975 — Sungurlar Genel Makina ve Isı Sanayii işyerlerinde 800 işçinin 114 gün devam eden direnişi DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası ile işveren arasında imzalanan protokol ile sona erdi.

27 Kasım 1975 — DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasına üye işçilerin PHILIPS işyerlerinde 105 gün sürdürdükleri grev imzalanan toplu sözleşme ile sona erdi.

29 Kasım 1975 — DİSK'e bağlı Tek-İş Sendikası Tek Genel Müdürlüğüne bağlı 15 işyerinde yetki aldı.

30 Kasım 1975 — DİSK'e bağlı Basın-İş Sendikasının İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Matbaasında sürdürülmekte olan Toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanaması üzerine başlattığı grev devam ediyor.

AYIN YORUMU

Artık günümüzde devletin, özellikle vergi sistemi, sistematikleşen enflâsyon aracılığıyla **tekellerin çıkarları doğrultusundaki** kollektif sömürücü niteliği, kapitalist sömürünün yaygınlaşması ve hızlanmasını sağlayan belirleyici faktörlerden biridir. Devletin bu işleri, elbette emperyalist nitelikteki sermayenin egemen olduğu ülkeler ile buna bağlı sermayenin egemen olduğu geri bıraktırılmış ülkelerde kendi özelliklerini taşır; ancak ortak ve temel özellik; devletin, özel tekellerin çıkarları doğrultusunda her geçen gün biraz daha ekonomik yaşama müdahalesidir. (kamu sektörünün, kısa sürede kâr getirmeyecek büyük yatırımlara girişmeyen tekelci sermayeye yönelik üretim yapması; ihracatı teşvik; gübre fiyatlarının ucuzlatılması; alt yapı yatırımlarının önemli bir bölümü; enflâsyon ve devalüasyon; dış borçlanma v.b.)

Kapitalizmin yaygınlaşmasının ortaya çıkardığı belki de en önemli sonuçlardan birisi de toplumun büyük çoğunluğunun ücretliler, ordusuna katılma sürecini hızlandırmasıdır.

Aşırı kâr ve sömürü düzeni ve sermaye birikimi, kent ve özellikle kır küçük üreticilerini **proleterleşmeye** veya genel olarak **ücretli çalışanlar** ordusuna katılmaya zorlar. Diğer yandan, maddi üretim dışında kalan toplumsal çalışmalar da (eğitim, araştırma, sağlık...) aynı eğilime uyarak ücretlileşirler.

Kâr temeline dayanan kapitalist sömürü, sadece maddi üretimdeki işçileri değil, bu sömürünün yaygınlaşmasıyla, sermayenin ücretli durumuna getirdiği_ **getirmediği diğer kitleleri** de kucaklar. Ücretlileşme, genel olarak çalışanlar kitlesini her geçen gün biraz daha birleştirir; aynı anda, üretim araçlarının mülkiyetinden yoksun çalışanların büyük çoğunluğunun yaşam ve iş koşulları arasındaki karşılıklı ilişkiyi kurar. Maddi üretim dışında çalışan ücretliler ile işçi sınıfının (maddi ve manevi) varlık koşullarının git-gide bozulmasının **aynı nedenlere bağlı olduğu**, hızla bilinçlerde yer etmektedir.

Tekelci sermayenin, siyasal iktidarlar aracılığıyla, kendi bencil çıkarları doğrultusunda ücretlileştirdiği çalışanlarla maddi üretimdeki işçi sınıfı arasındaki çıkar ve mücadele ortaklığının kavranması, **geniş kitlelerin örgütlenme biçim ve hedefini etkilemekte** ve bunu hızlandırmaktadır. Ülkemizde artık, **maddi üretim** dışında kalan geniş ücretliler ordusunun **üyeleri**, memurlar, öğretmenler, teknik elemanlar, öğretim üyeleri, iş müfettişleri v.b.:

1 — Sermaye iktidarlarının, sayıları gittikçe azalan bir avuç işbirlikçi burjuvazinin çıkarları için **(emekçi halkın çıkarlarına karşı)** kullanıldıklarını,

2 — Çıkar ve özlemlerinin işçi sınıfınınkilerle temelde çakıştığını (bütünleştiğini),

3 — Ekonomik, toplumsal ve siyasal hak ve özgürlüklerini koruma ve genişletme doğrultusundaki örgütlü mücadelenin **ancak** ve **yalnız** işçi sınıfının örgütlü mücadelesiyle koordine edildiğinde başarıya ulaşabileceğini **kavramaktadırlar.**

İktidar organlarının her düzeyde görülmedik bir şekilde sermaye birikimini ve tekellerin kârını yükseltmek üzere müdahalelerini arttırdığı kapitalist ekonomideki çelişkilerin yaygınlaşması, derinleşmesi, sömürünün şiddetlenmesi ve çıkarları uzlaşmaz sınıf ve tabakalar arası çatışmanın keskinleşmesi; **işçi sınıfının**, diğer çalışan katmanlarla (köylülük, memurlar, öğretmenler, teknik elemanlar, kent ve kır küçük üreticileri, tüm aydınlar, vb.) gerekli bağlaşıklılığın (ittifakı'nın) maddi koşullarını belirtmektedir. **Ortak ekonomik ve toplumsal çıkarlar** ve siyasal özlemler doğrultusundaki bu bağlaşıklığın somut bir şekilde sağlanmasının belli başlı diğer koşullardan belkide en önemlisi çalışan sınıf ve katmanların örgütlenmesidir. Memur, öğretmen, teknik elemanların grevli ve toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı için verdikleri mücadele işte bu bağlaşıklığın sağlanmasına yeni ve güçlü bir soluk getirecek ve güçler dengesinin **büyük sermaye aleyhine**, halk güçleri lehine değişme sürecini hızlandıracaktır.

Tekelci sermayenin emirlerini, tüm iktidar organlarını kullanarak, yerine getirmekle yükümlü MC iktidarı 1897 sayılı yasayla çalışanların önemli bir kesimini sendikalaşma hakkından yoksun bırakmakla:

1 — Kamu kesiminde çalışan ücretlilerin toplu sözleşme ve grevle kazanılmış haklarını bir anda yok etmeyi ve böylece ortaya çıkan tasarrufu tekelci sermayeye finans kaynağı (mali kaynak) olarak aktarmayı,

2 — Çalışanlar arasında ayırım yaparak rekabete dayalı bölücülük yaratmayı,

3 — Giriştiği ve girişeceği antidemokratik, otoriter ve baskıcı müdahalelere karşı çalışan kitlelerin **örgütlü** mücadele birliğini ve böylece sosyalizm doğrultusunda gelişen bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme mücadelesinde işçi sınıfını yalnız bırakmayı, demokratik hak ve özgürlükler için ön safta mücadele eden DİSK'in gelişimini durdurmayı amaçlamaktadır.

Kapitalizm ücretli emeğin sömürüsüne dayanır. Bu sömürünün içinde sadece maddi üretimdeki işçi sınıfı değil, sermaye birikiminin, tüm iktidar organlarının artan müdahalesiyle, ücretlileştirdiği **milyonlarca çalışan** bulunmaktadır. Maddi üretimin dışındaki ücretliler ile proleteryanın ekonomik çıkar ve siyasal özlem ortaklığı, iktidar organlarının sınıflar üstü olmadığını bilinçlerde hızla billurlaştırıyor.

1897 sayılı yasanın çıkarılması ve buna karşı mücadelenin belki de en önemli yanı, **«emekçi sınıf ve katmanlar arasındaki bağlaşıklık»** sorununa kazandırdığı somut güncelliktir.

DİSK'e BAĞLI SENDİKALAR

1. **ASİS** 29 26 68
Gazi Mustafa Kemâl Paşa Bulvarı No. 112/16 MALTEPE/ANKARA
2. **BAR-DER-İŞ** 26 60 63
Ankara Cad. Nurlu Han No: 123/4 SİRKECİ İSTANBUL
3. **BASIN-İŞ** 22 61 97 - 27 67 37
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12 CAĞALOĞLU/İSTANBUL
4. **BAYSEN-İŞ** 25 46 05
Necatibey Cad. Sezenler Sok. No: 1/10 YENİŞEHİR/ANKARA
5. **ÇAĞDAŞ GIDA-İŞ**
Cibali Hisaraltı Sok. No. 98 UNKAPANI/İSTANBUL
6. **DEVRİMCİ TOPRAK-İŞ** 18 83 61
Akay Cad. Nizamoğlu Apt. No: 6/6 BAKANLIKLAR/ANKARA
7. **GES-İŞ** 17 98 12 - 25 04 18
Mithatpaşa Cad. Süleyman Sırrı Sok. No. 2 Kat 4 YENİŞEHİR/ANKARA
8. **GIDA-İŞ** 45 89 85
Refik Saydam Cad. No: 3/4 TEPEBAŞI İSTANBUL
9. **HAS-İŞ** 26 45 11
İncili Çavuş Sok. Karadeniz Apt. Kat 1 SULTANAHMET/İSTANBUL
10. **HÜRCAM-İŞ** 27 84 02
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12/4 CAĞALOĞLU/İSTANBUL
11. **KAPFER GENEL-İŞ** 18 99 87
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No: 53/10 MALTEPE/ANKARA
12. **KERAMİK-İŞ** 27 84 02
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12/4 CAĞALOĞLU/İSTANBUL
13. **PETROL KİMYA-İŞ** 28 35 10 - 11
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12/3 CAĞALOĞLU/İSTANBUL
14. **LASTİK-İŞ** 25 42 70 - 71
Londra Asfaltı, Merter Sitesi TOPKAPI/İST.
15. **MAB-İŞ** 25 20 29 - 25 57 06
Necatibey Cad. Sezenler Sok. Lozan Ap. No. 2/9 YENİŞEHİR/ANKARA
16. **MADEN-İŞ** 48 50 74 - 75 - 76
Barbaros Bulvarı No: 58/2-3-4-5 BEŞİKTAŞ - İSTANBUL
17. **PETKİM-İŞ** 17 48 10 - 25 15 78
İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok. No: 7/13-14-15 ANKARA
18. **SOSYAL-İŞ 12 59 21 - 25 27 78**
Necatibey Cad. Sezenler Sok. Lozan Apt. No: 2/14 ANKARA
19. **TEK-İŞ** 18 89 99 - 18 83 50
İnkilâp Sok. No: 3/8 YENİŞEHİR/ANKARA
20. **TEK-BANK-İŞ** 25 31 93
Bayındır Sok. No: 37/6 KIZILAY/ANKARA
21. **TEKNİK-İŞ** 17 52 87 - 17 84 20
İzmir Cad. No. 45/13 KIZILAY/ANKARA
22. **TEKSTİL** 26 85 90
Babıâli Cad. Sıhhiye Apt. No: 19/3 CAĞALOĞLU/İSTANBUL
23. **TURİZM-İŞ** 44 41 32 - 45 73 82
İstiklâl Cad. Taksim Palas No: 27-29/3 BEYOĞLU/İSTANBUL
24. **TÜMKA-İŞ** 25 42 71
Londra Asfaltı, Merter Sitesi Aksaray/İST.
25. **YENİ HABER-İŞ** 29 63 48 - 49 29 71 16
Gazi Mustafa Kemal Bul. Tulluoğlu Ap. No.

DİSK YAYINLARI

DÜZENLİ YAYINLAR

★ DİSK Ajansı (Her Salı ve Cuma günleri çıkar.)

★ DİSK Ajansı Aylık özeti (Fransızca ve İngilizce olarak her ayın 10. günü çıkar.)

★ DİSK Dergisi (DİSK'in aylık yayın organıdır.)

KİTAP VE BROŞÜRLER

1. TÜRK-İŞ çıkmazı, 1967 (Tükendi)
2. DİSK Kuruluş Bildirisi, Anatüzüğü, 1967 (Tükendi)
3. İşçilerin Uyanışı, 1967 (Tükendi)
4. II. Genel Kurul Çalışma Raporu, 1968 (Tükendi)
5. Sıkıyönetim Anayasa'ya aykırıdır, 1970 (Tükendi)
6. DİSK'in 4. mücadele yılı, 1967 (Tükendi)
7. Türk-İş'e verilen Dörtlü Rapor, 1971 (Tükendi)
8. Anayasa Mahkemesinin İptal Kararı, 1972 (Tükendi)
9. IV. Genel Kurul Raporu, 1973 (Tükendi)
10. Referandum, 1973 (Tükendi)
11. Erdemir Grevinin İçyüzü, 1974
12. Genel Af, 1974
13. Anatüzük, 1974
14. Ortak Pazar ve Türkiye, 1974 (Tükendi)
15. V. Dönemi Çalışma Raporu, 1975
16. V. Genel Kurul Belgeleri, 1975
17. Anatüzük, 1975

DUYURU

POSTA ÇEKİ HESAP NO: 20 096 814

Dergimize bağışta bulunmak isteyenler, bulundukları yerde bulunan PTT şubelerinden 20 096 814 No.lu Posta Çeki Hesap Numarasına bağışlarını yatırmalıdırlar.

V.
GENEL KURUL
BELGELERİ
DİSK

SESİMİZ HERYERDE VE BİR TEK ÇIKSIN!...

MEMUR
TAN